

UCHWAŁA NR XXXIII/460/21
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 28 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2020.

Na podstawie art. 16a ust. 1 i ust. 4 w związku z art. 21 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.) oraz art. 14 ust.1 pkt. 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za rok 2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

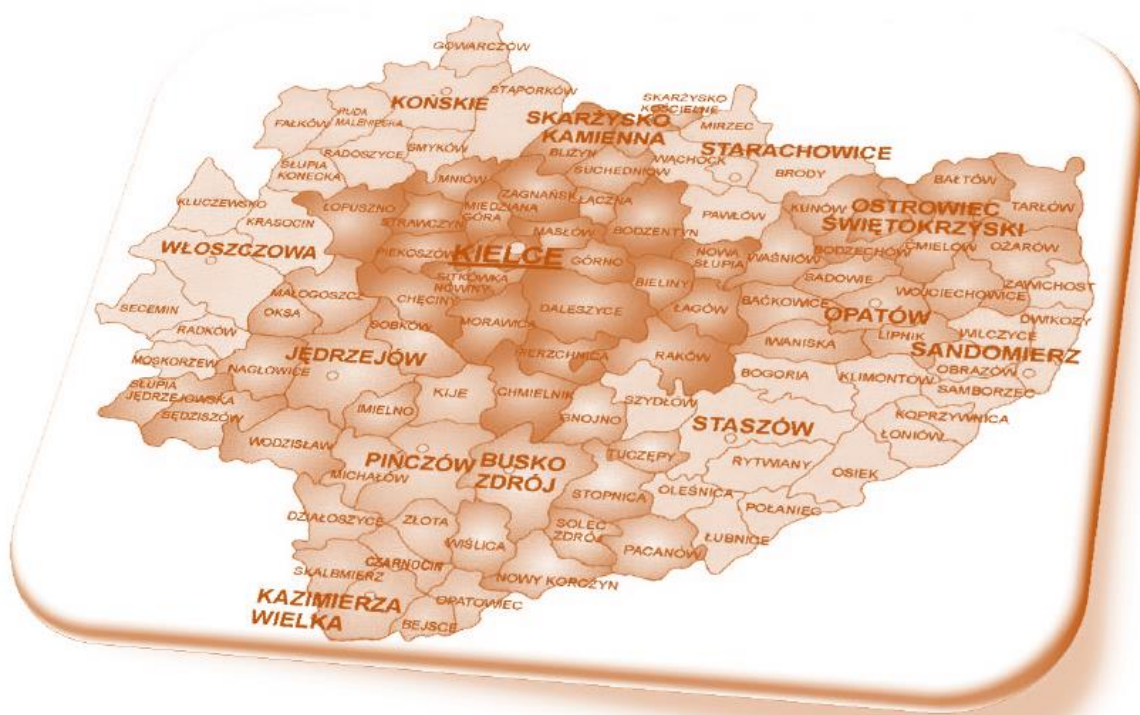
Przewodniczący Sejmiku

Andrzej Pruś

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO ZA 2020 ROK

Kielce, 2021 rok

Opracowanie:

*Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego*

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
2.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA	5
3.	ANALIZA ORAZ CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	18
3.1.	ZADANIA OPS I MOPR.....	49
3.2.	ZADANIA PCPR ORAZ MOPR.....	54
4.	INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	65
5.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA.....	72
6.	KADRA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ.....	92
7.	ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I W INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	96
8.	AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA ORAZ WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	103
9.	WNIOSKI DOTYCZĄCE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	106
	REKOMENDACJE	112
	SPIS MAP, GRAFIK, TABEL, WYKRESÓW	115

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy społecznej samorząd województwa jest zobowiązany do przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Na podstawie zapisów ustawy pojęcie zasobów obejmuje w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena dotyczy osób w rodzinach i rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodzajów ich problemów oraz ich rozkładu ilościowego. Ocena wraz z rekomendacjami może być podstawą do planowania przez samorządy budżetu na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej na rok następny.

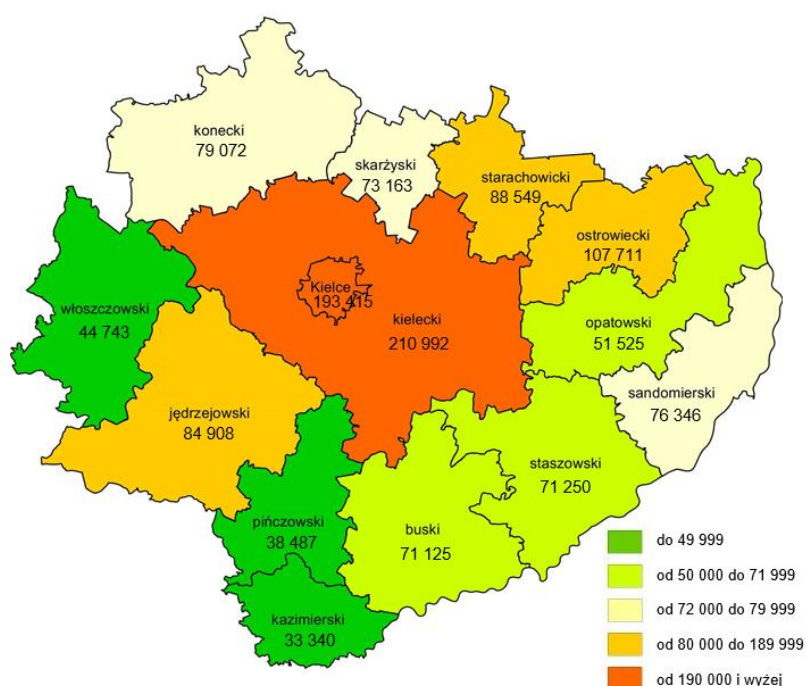
Ocena zasobów pomocy społecznej opracowywana na szczeblu regionu oparta jest na cząstkowych sprawozdaniach poszczególnych samorządów gminnych oraz powiatowych. Zakres prezentowanych danych w dokumencie oparty jest również na Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz statystykach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. Ocena zasobów pomocy społecznej stanowi podstawowe narzędzie w zakresie monitorowania Strategii Polityki Społecznej oraz wojewódzkich programów z obszaru polityki społecznej.

Na podstawie analiz danych zawartych w ocenie opracowane zostały rekomendacje zmian w prowadzonych działaniach oraz zostaną przedstawione propozycje nowych działań. Ocena zasobów pomocy społecznej to merytoryczny dokument niezbędny do kreowania polityki społecznej w regionie na wszystkich szczeblach samorządu.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Jak wynika z art. 16b ustawy o pomocy społecznej nieodłącznym elementem oceny zasobów pomocy społecznej jest analiza sytuacji społeczno-demograficznej regionu. Województwo świętokrzyskie zaraz po woj. opolskim jest najmniejszym regionem – jego powierzchnia wynosi **11 711 km²**, co stanowi **3,7%** terytorium kraju. Gęstość zaludnienia w województwie wynosi **105 osób/km²**. Województwo świętokrzyskie w 2020 roku zamieszkiwało **1 224 626** osób (wg danych Głównego Urzędu Statystycznego, **stan na 31.12.2020r.**), co stanowi **3,2%** ludności kraju.

Mapa 1 Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w ujęciu powiatowym w 31.12.2020r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W województwie świętokrzyskim w 2020 roku odnotowano **9 488** urodzeń żywych, o **732** mniej w odniesieniu do analogicznego okresu w 2019 roku. Wzrosła natomiast śmiertelność mieszkańców regionu, w 2020 roku odnotowano **17 309** zgonów, o **2 815** więcej w odniesieniu do liczby zgonów w 2019 roku. W 2020 roku odnotowano ujemny przyrost naturalny wynoszący **-3 547**, co odpowiada przyrostowi naturalnemu **-6,4** na 1000 mieszkańców.

W roku 2020 roku zarejestrowano **9 252** zameldowań oraz **11 395** wymeldowań w ruchu wewnętrznym, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych jest ujemne i wynosi **-2 143**. Dla porównania w 2019 roku odnotowano ujemne saldo migracji wewnętrznych, które

wynosiło **-3 719**, odnotowano wówczas **10 916** zameldowań i **14 635** wymeldowań w ruchu wewnętrznym.

Saldo migracji zagranicznych było dodatnie i wynosiło **130**, w 2019 roku saldo migracji zagranicznych było wyższe i wynosiło **257**. W regionie w 2020 roku odnotowano **268** zameldowań z zagranicy, zarejestrowano **138** wymeldowań.

Ogólne saldo migracji w 2020 roku dla województwa świętokrzyskiego było ujemne i wynosiło **-2 013**, w 2019 roku saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych razem wynosiło **-3 462**.

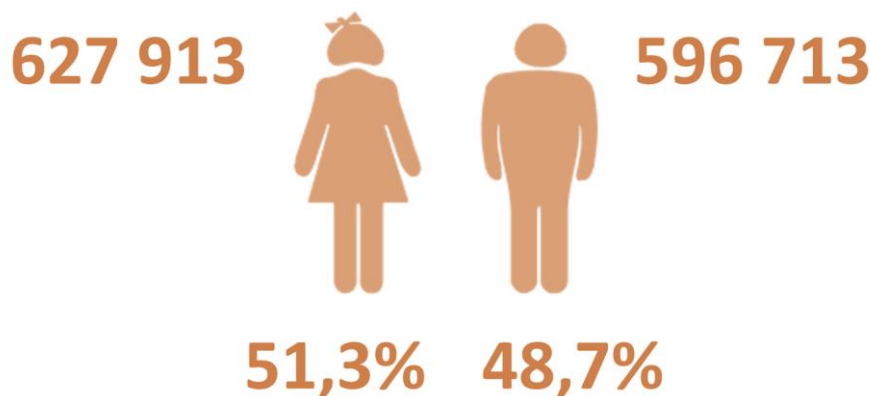
Tabela 1 Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w latach 2017-2020 (stan na 31.XII).

Powiat/miasto na prawach powiatu	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	roczny spadek
buski	72 323	72 058	71 596	71 125	-471
jędrzejowski	86 560	86 076	85 379	84 908	-471
kazimierski	34 049	33 851	33 619	33 340	-279
kielecki	210 102	210 694	211 259	210 992	-267
konecki	81 315	80 648	79 858	79 072	-786
m. Kielce	196 804	195 774	194 852	193 415	-1 437
opatowski	53 028	52 577	52 089	51 525	-564
ostrowiecki	111 111	110 127	108 964	107 711	-1 253
pińczowski	39 497	39 271	38 926	38 487	-439
sandomierski	78 405	77 773	77 017	76 346	-671
skarżyski	75 673	74 817	73 991	73 163	-828
starachowicki	90 888	90 377	89 576	88 549	-1 027
staszowski	72 456	72 167	71 776	71 250	-526
włoszczowski	45 521	45 336	45 059	44 743	-316
woj. świętokrzyskie	1 247 732	1 241 546	1 233 961	1 224 626	-9 335

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W 2020 roku (stan na 31.XII) odnotowany został spadek liczby ludności zamieszkującej województwo świętokrzyskie o **9 335** mieszkańców w odniesieniu do 2019 roku. Spadek liczby ludności odnotowano we wszystkich powiatach.

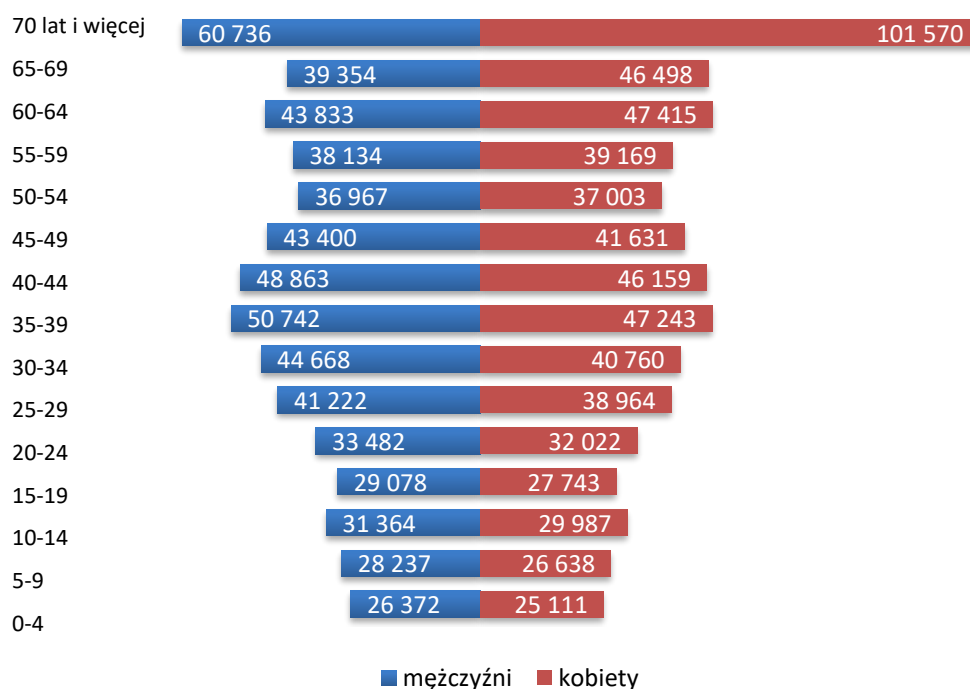
Największy spadek liczby mieszkańców odnotowano w mieście Kielce (**-1 437**) oraz w powiatach: ostrowieckim (**-1 253**), starachowickim (**-1 027**), następnie w skarżyskim (**-828**), koneckim (**-786**). Najmniejsze spadki populacji zanotował powiat kielecki (**-267**) oraz powiaty najmniej zaludnione tj. powiat kazimierski (**-279**) i włoszczowski (**-316**).

Rysunek 1 Liczba i odsetek kobiet i mężczyzn zamieszkujących woj. świętokrzyskie.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

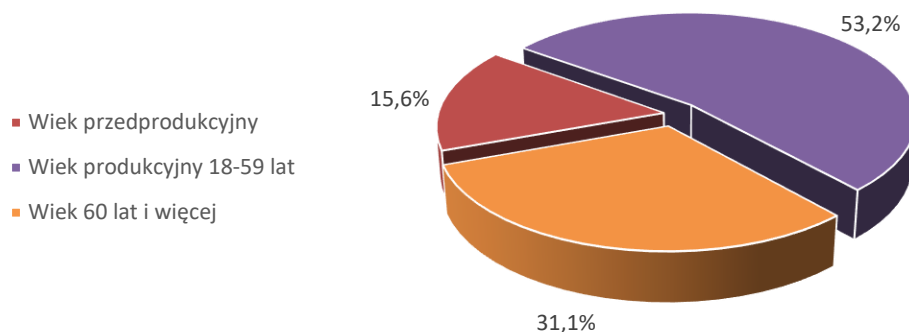
Na terenie województwa świętokrzyskiego tak jak w latach poprzednich zamieszkiwało więcej kobiet (**51,3%**) niż mężczyzn (**48,7%**). W 2020 roku liczba kobiet w województwie wynosiła **627 913**, natomiast liczba mężczyzn **596 713** (grafika 1).

Wykres 1 Piramida płci i wieku dla woj. świętokrzyskiego (stan na 31.12.2020r.).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

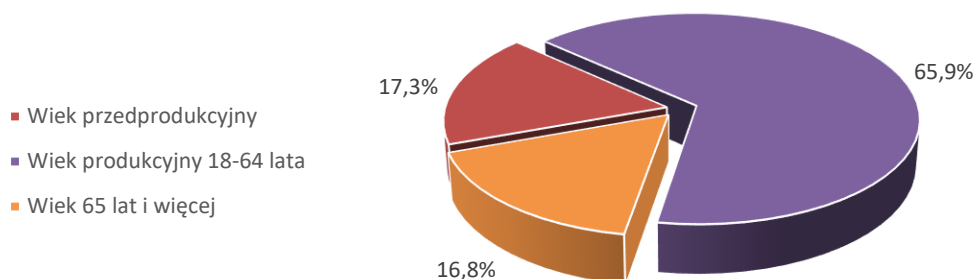
Analizując populację województwa świętokrzyskiego według struktury wiekowej i płci obserwuje się przewagę mężczyzn wśród mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) oraz w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59, mężczyźni 18-64). Zdecydowana przewaga liczby kobiet występuje wśród osób w wieku poprodukcyjnym (tzw. zjawisko feminizacji starości). Szczegółowe zestawienie danych zawarte jest w piramidzie wieku opracowanej dla województwa świętokrzyskiego (wykres 1).

Wykres 2 Struktura populacji kobiet wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Wśród populacji kobiet mieszkających w województwie świętokrzyskim w 2020 roku **15,6%** stanowiły kobiety w wieku **przedprodukcyjnym**, **53,2%** w wieku **produkcyjnym**, ponad **31%** kobiet było w wieku **poprodukcyjnym** (wykres 2).

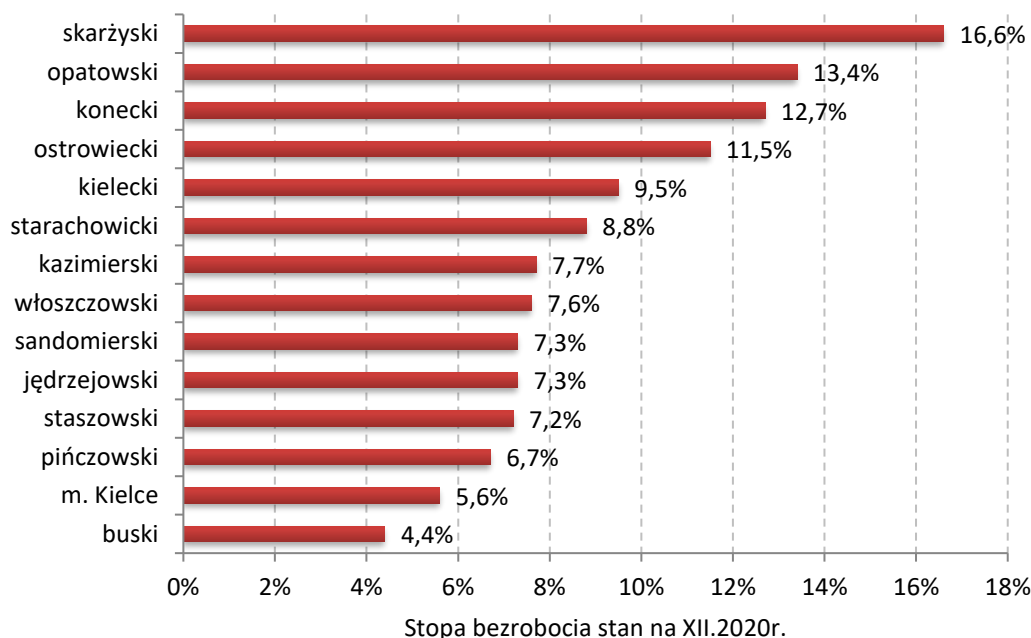
Wykres 3 Struktura populacji mężczyzn wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Struktura populacji mężczyzn w województwie świętokrzyskim kształtuje się następująco: w wieku **przedprodukcyjnym** **17,3%**, w wieku **produkcyjnym** **65,9%**, natomiast w wieku **poprodukcyjnym** **16,8%** (wykres 3).

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim na 31 grudnia 2020 roku ukształtowała się na poziomie **8,5%** i była wyższa o **2,3%** od stopy bezrobocia odnotowanej w tym okresie w Polsce (**6,2%**). Na koniec 2020 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim była wyższa o **0,6 p.p.** w odniesieniu do grudnia 2019 roku.

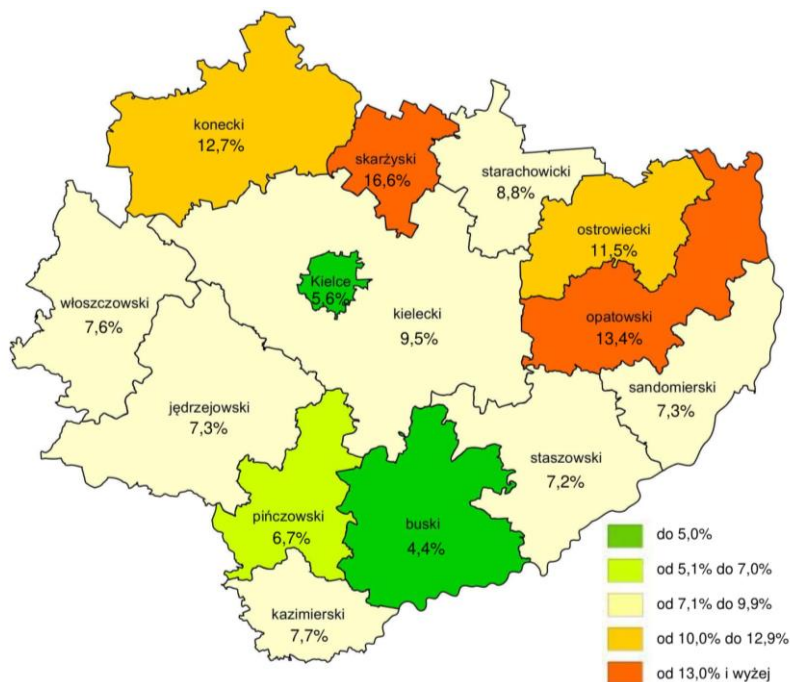

Wykres 4 Stopa bezrobocia w powiatach woj. świętokrzyskiego (stan na 31.XII.2020r.).

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

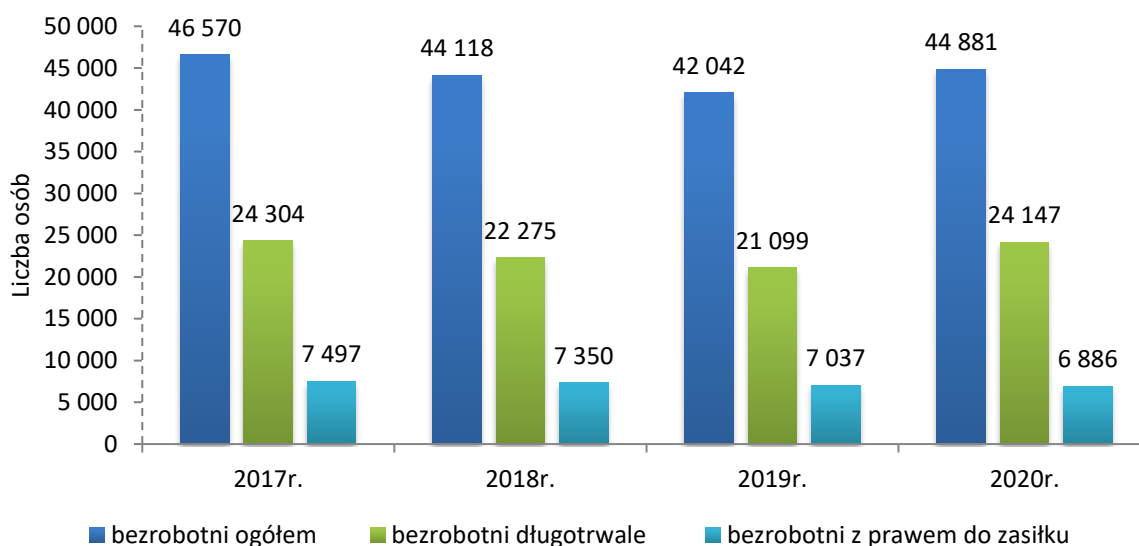
W regionie utrzymuje się znaczne zróżnicowanie terytorialne natężenia bezrobocia. **Najwyższą stopę bezrobocia** odnotowano w powiatach: skarżyskim (**16,6%**), opatowskim (**13,4%**), koneckim (**12,7%**), ostrowieckim (**11,5%**) i kieleckim (**9,5%**), natomiast **najniższą** w: buskim (**4,4%**), m. Kielce (**5,6%**), pińczowskim (**6,7%**), staszowskim (**7,2%**), jędrzejowskim i sandomierskim po (**7,3%**) oraz włoszczowskim (**7,6%**).

Mapa 2 Zróżnicowanie stopy bezrobocia w woj. świętokrzyskim w 2020r. wg powiatów.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

Wzrost poziomu bezrobocia wystąpił w jedenastu powiatach i mieście Kielce, przy czym najsilniejszy procentowy wzrost odnotowano w powiecie: buskim - 19,9% (262 osoby), skarżyskim - 16,2% (583 osoby), kazimierskim - 15,9% (171 osób), koneckim - 15,7% (507 osób) oraz m. Kielce - 13,7% (736 osób). Spadek poziomu bezrobocia wystąpił w dwóch powiatach: kieleckim - 8,6% (667 osób) i opatowskim - 1,1% (35 osób)¹.

Wykres 5 Liczba osób bezrobotnych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach.

¹ Informacja o poziomie i strukturze bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku, WUP w Kielcach.

Liczba osób bezrobotnych niezatrudnionych i niewykonujących innej pracy zarobkowej, zdolnych i gotowych do podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, nieuczących się w szkole w systemie dziennym oraz zarejestrowanych we właściwym powiatowym urzędzie pracy w województwie świętokrzyskim według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła **44 881** osób, w tym:

- **24 147** to osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy²;
- **6 886** osoby bezrobotne z prawem do zasiłku (osoby zarejestrowane w urzędzie pracy, dla których nie ma propozycji pracy czy stażu).

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim w odniesieniu do 2019 roku nastąpił wzrost o **6,8%** ogólnej liczby osób bezrobotnych, **14,5%** wzrost osób długotrwale bezrobotnych oraz **2,2%** spadek bezrobotnych z prawem do zasiłku. Dynamikę zmian liczby osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2017-2020 prezentuje wykres 5.

Infrastruktura społeczna

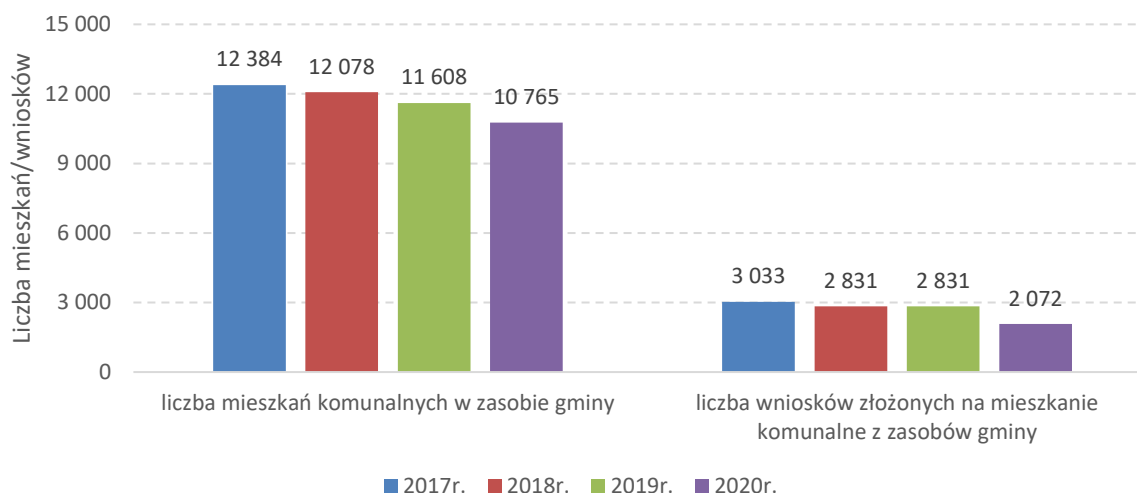
Dane dotyczące infrastruktury społecznej zbierane na potrzeby oceny zasobów pomocy społecznej obejmują m.in. liczbę: mieszkań komunalnych, mieszkań/lokali socjalnych, żłobków, liczbę świetlic i klubów dla seniorów oraz liczbę hospicjów.

Mieszkania komunalne

To mieszkania znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz mieszkania będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, a także mieszkania stanowiące własność Skarbu Państwa, ale zarządzane przez gminę.

W 2020 roku liczba wszystkich mieszkań w województwie świętokrzyskim stanowiących własność gminy albo gminnych osób prawnych bądź spółek handlowych, utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystwa budownictwa społecznego wyniosła **10 765**.

² Art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy o promocji zatrudnienia (...).

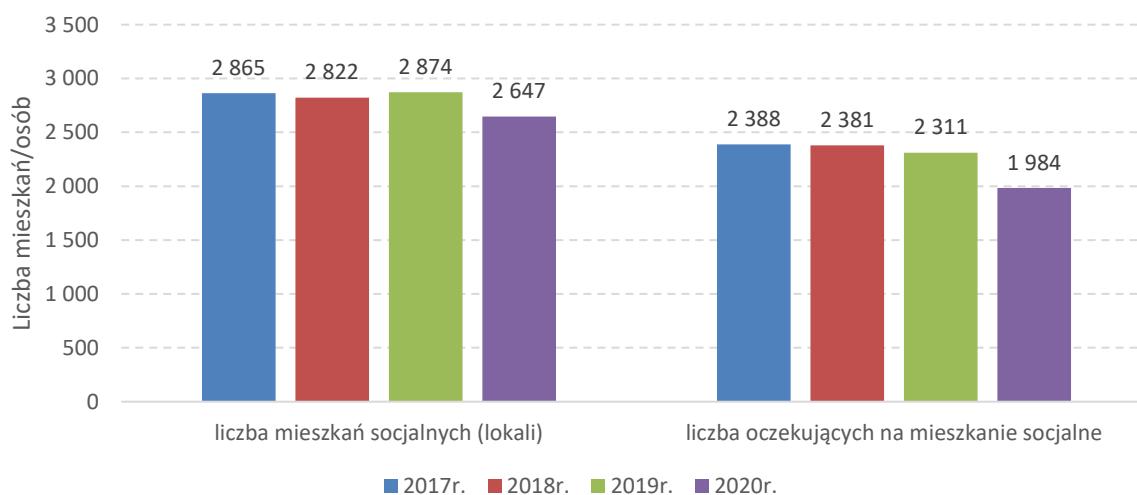

Wykres 6 Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, a liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W latach 2017-2020 obserwowany jest systematyczny spadek liczby mieszkań komunalnych w zasobach gmin. W 2020 roku liczba mieszkań komunalnych w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się o **7,3%** w odniesieniu do 2019 roku. Liczba wniosków złożonych o przyznanie mieszkania komunalnego w 2020 roku była mniejsza o **26,8%**.

Mieszkania socjalne

Wykres 7 Liczba mieszkań socjalnych (lokali) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OZPS.

Liczba mieszkań socjalnych, które gminy wynajmują, bądź mogą wynająć na podstawie umowy o najem lokalu socjalnego w 2019 roku wyniosła **2 647**. W 2020 roku odnotowano spadek liczby mieszkań socjalnych o **7,9%** w odniesieniu do 2019 roku.

W przypadku liczby osób, które oczekują na najem lokalu socjalnego według stanu na 31 grudnia 2020 roku liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne wyniosła **1 984** osób i była mniejsza o **14,1%**. W 2020 roku odnotowano **67** wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, tj. o **24,7%** mniej w odniesieniu do 2019 roku.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Rozwój systemu opieki nad dziećmi, które nie ukończyły 3 roku życia, jest istotnym elementem polityki rodzinnej. W województwie świętokrzyskim w ostatnich latach odnotowujemy wzrost liczby placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

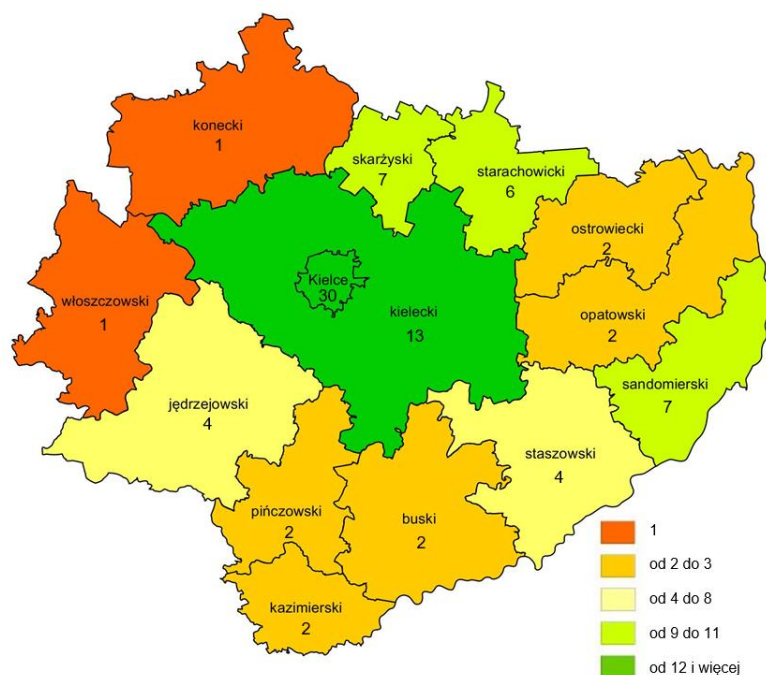
Tabela 2 Rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 w woj. świętokrzyskim.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych	52	65	78	83

Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

W odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców regionu z roku na rok obserwujemy systematyczny rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3. W 2020 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowały **83** podmioty świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 tj.: żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce (publiczne i niepubliczne). Liczba tego typu placówek w 2020 roku była większa o **5** placówek w odniesieniu do 2019 roku.

Mapa 3 Żłobki i oddziały żłobkowe w woj. świętokrzyskim w 2020 roku.

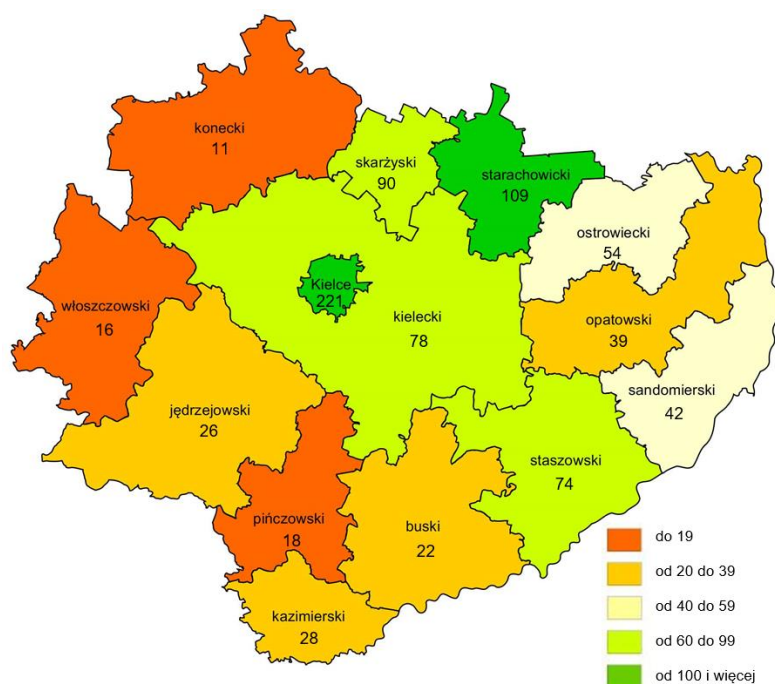

Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

Największa liczba placówek opieki dzieci do lat 3 zlokalizowana była na terenie miasta Kielce (30), następnie na terenie powiatów: kieleckiego (13), sandomierskiego (7), skarżyskiego (7) oraz starachowickiego (9).

Najmniejszą liczbę żłobków w roku oceny odnotowano w powiatach: koneckim (1), włoszczowskim (1), buskim (2), kazimierskim (2) pińczowskim (2) opatowskim (2) i ostrowieckim (2). Wewnątrzregionalne rozmieszczenie infrastruktury opieki nad dziećmi do lat trzech prezentuje mapa 3.

Mapa 4 Liczba dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3.

Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

W województwie świętokrzyskim wg ostatnich danych GUS **wskaźnik liczby dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 wyniósł 85³**.

Najwyższy odsetek dzieci objętych opieką „żłobkową” odnotowano w: mieście Kielce (221) oraz w powiecie starachowickim (109) i skarżyskim (90). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w powiecie: koneckim (11), włoszczowskim (16) i pińczowskim (18).

Placówki wychowania przedszkolnego

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek

³ Wartość przedmiotowego wskaźnika wg stanu na 2019r. w oparciu o dostępne dane BDL GUS.

wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

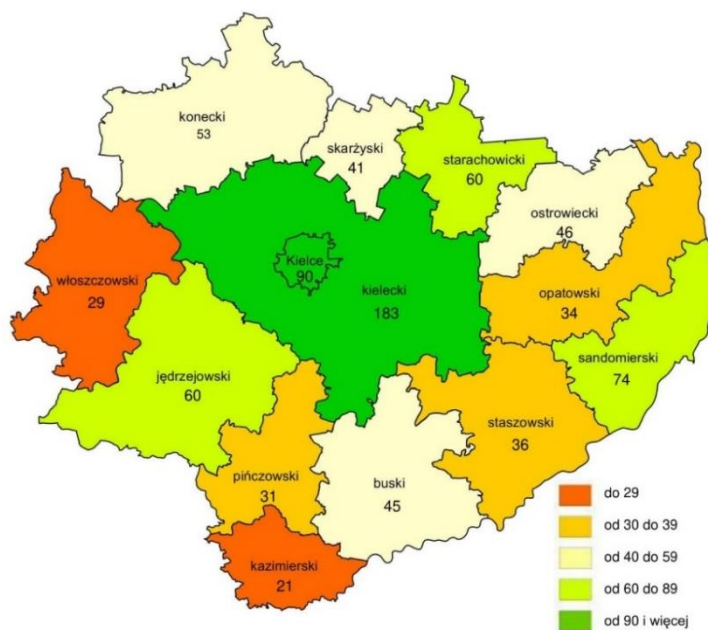
Tabela 3. Infrastruktura wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim wg roczników szkolnych.

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach	800	806	808	803

Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

W roku szkolnym 2019/2020 w województwie świętokrzyskim funkcjonowało **803** placówek wychowania przedszkolnego: **355** przedszkoli, **347** oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, **1** zespół wychowania przedszkolnego oraz **100** punktów przedszkolnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba placówek wychowania przedszkolnego ogółem była mniejsza o **5**.

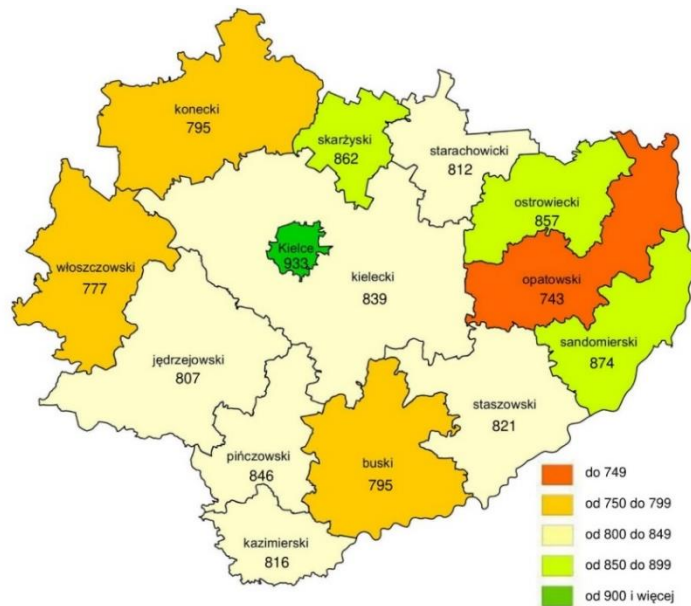
Mapa 5 Placówki wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2019/2020.

Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

Najwięcej placówek wychowania przedszkolnego zlokalizowanych jest na terenie powiatu kieleckiego (**183**), miasta Kielce (**90**) oraz w powiatach: sandomierskim (**74**) jędrzejowskim (**60**) i starachowickim (**60**). Następnie w powiatach: koneckim (**53**), ostrowieckim (**46**), buskim (**45**) i skarżyskim (**41**). Najmniejsza liczba placówek znajduje się w powiatach kazimierskim (**21**) oraz włoszczowskim (**29**).

Mapa 6 Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat.

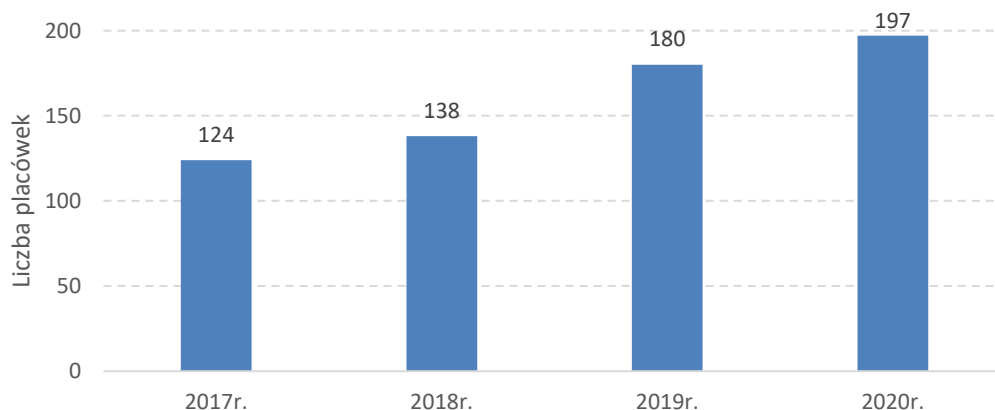
Źródło: BDL Główny Urząd Statystyczny.

Wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat w roku szkolnym 2019/2020 dla województwa świętokrzyskiego wynosił **852**.

Najwyższe wartości wskaźnika liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym odnotowano w mieście Kielce (**933**), następnie w powiecie: sandomierskim (**874**), skarżyskim (**862**) oraz ostrowieckim (**857**). Najniższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w: opatowskim (**743**), włoszczowskim (**777**), buskim (**795**), koneckim (**795**).

Kluby seniora

Łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gminy, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych wynosiła **197 placówek**. W 2020 roku odnotowano **9,4%** wzrost liczby placówek w odniesieniu do 2019 roku, wzrost w stosunku do 2018 roku wyniósł **30,4%**.

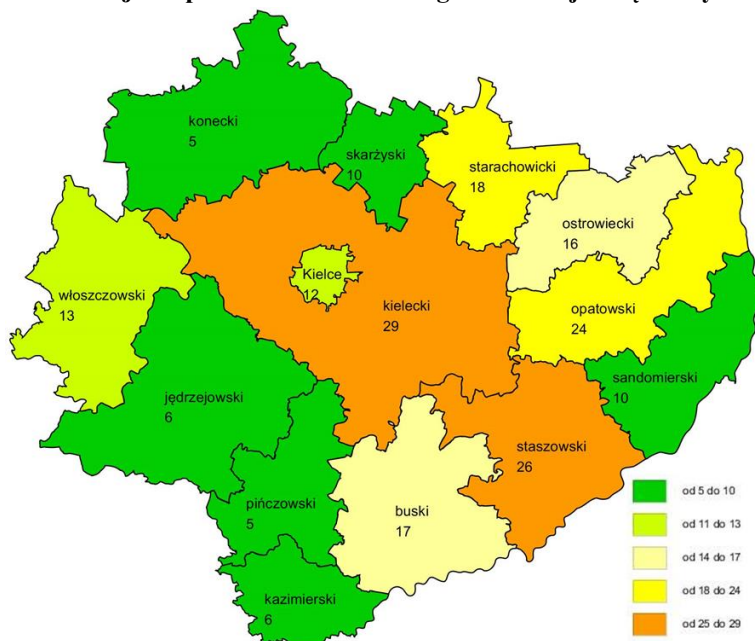

Wykres 8 Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2016-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Najwięcej klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów zlokalizowanych jest na terenie powiatów: kieleckiego (29), staszowskiego (26), opatowskiego (24), starachowickiego (18), buskiego (17), ostrowieckiego (16), włoszczowskiego (13) oraz na terenie miasta Kielce (12). Najmniejsza liczba placówek znajduje się w powiatach: pińczowskim (5) koneckim (5), jędrzejewskim (6), kazimierskim (6) – mapa 7.

Mapa 7 Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów ogółem w woj. świętokrzyskim w 2020 roku.

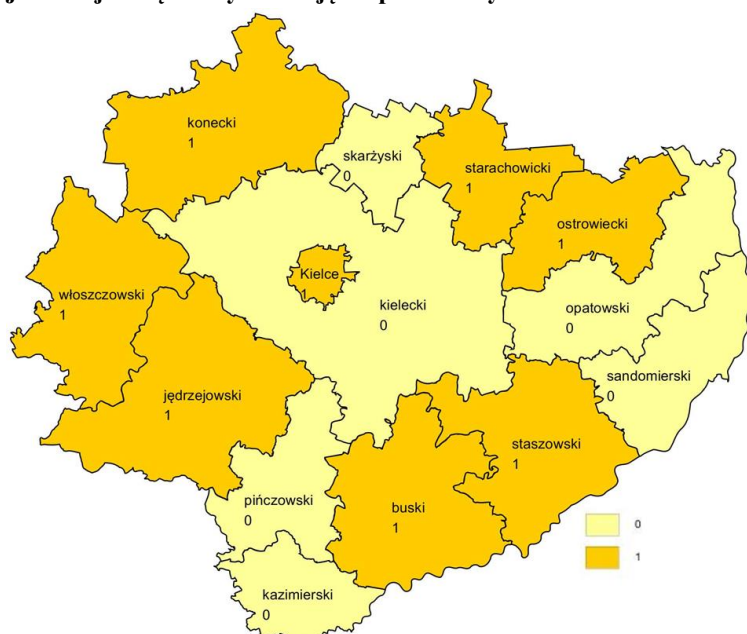

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Hospicja

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2020 roku funkcjonowało 8 hospicjów.

Mapa 8 Hospicja w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

3. ANALIZA ORAZ CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

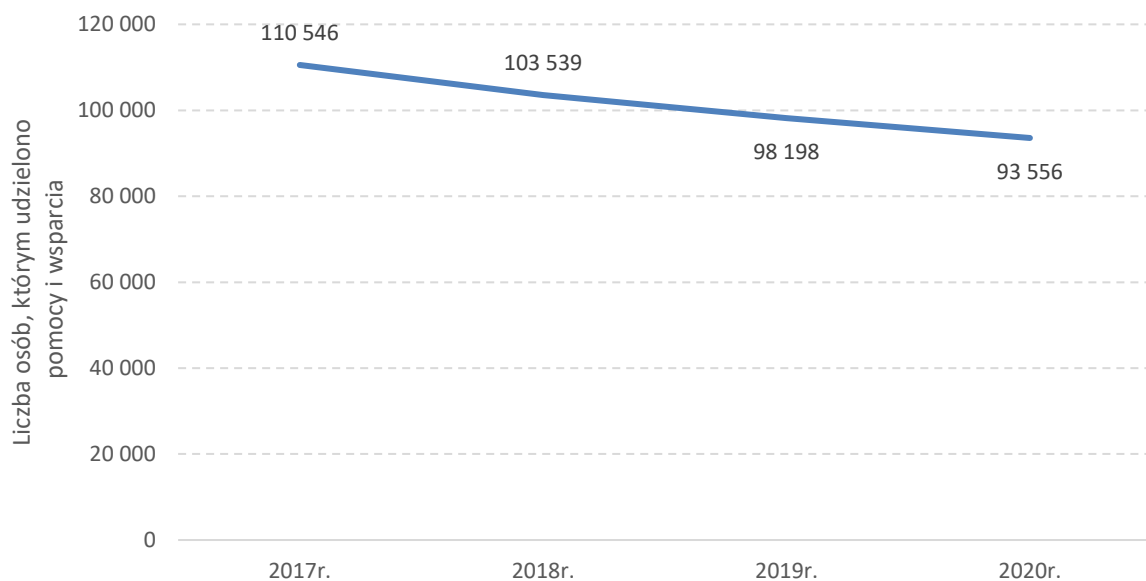
Niniejszy rozdział poświęcony jest analizie oraz charakterystyce osób i rodzin korzystających z pomocy i wsparcia. W części wspólnej dla gmin i miasta na prawach powiatu ujęte zostały osoby i rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie. Obliczono wartość wskaźnika deprivacji lokalnej, udziału osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców oraz wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej dla każdej gminy i zagregowano do powiatu.

W opracowaniu ujęta została rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną: świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, liczbę oraz źródło finansowania). W badanej grupie ujęte zostały również osoby i rodziny, które uzyskały wsparcie pieniężne i niepieniężne. Określono najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej. Uwzględniono osoby objęte usługami opiekuńczymi, w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (liczba osób, świadczeń i kwota świadczeń). W niniejszym rozdziale przedstawiono dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach objętych poradnictwem specjalistycznym (prawnym, psychologicznym, rodzinnym), pracą socjalną i interwencją kryzysową, zawartych kontraktów/projektów socjalnych oraz liczbę osób objętą wsparciem. Szczegółowej analizie poddane zostały typy rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinach.

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia

Zakres danych odzwierciedla liczbę osób, które w latach objętych analizą uzyskały pomoc i wsparcie w ośrodku pomocy społecznej lub powiatowym centrum pomocy rodziny udzielonej na podstawie ustawy o pomocy społecznej, pieczy zastępczej, z wyłączeniem ustawy o świadczeniach rodzinnych. W tym uwzględniono także osoby, które uzyskały pomoc udzielaną na podstawie innych przepisów, np. pomoc w formie dodatku mieszkaniowego lub dodatku energetycznego, ale wyłącznie w tym przypadku, gdy pomocy tej udziela się bezpośrednio w ośrodku pomocy społecznej/powiatowym centrum pomocy rodzinie⁴.

⁴ Ocena zasobów pomocy społecznej - Objaśnienia, MRiPS, IPiSS, styczeń 2021.

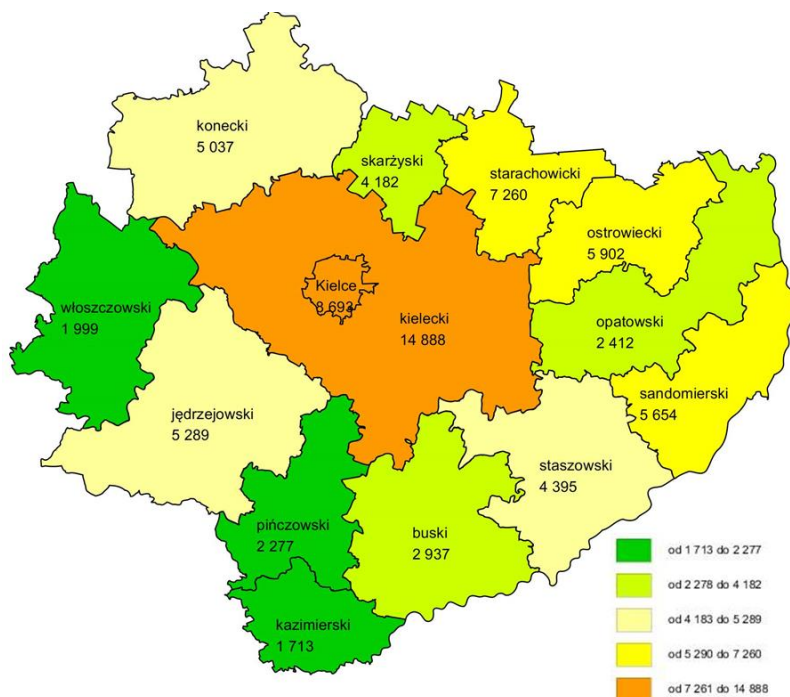
Wykres 9 Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni ostatnich lat systematycznie maleje. Rok 2020 był rokiem, w którym liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia spadła **poniżej 94 tysięcy** i była najmniejsza.

W 2020 roku liczba korzystających ze świadczeń pomocy społecznej była **mniejsza o 4,7%** w stosunku do 2019 roku. Największy spadek w analizowanym okresie odnotowano w 2018 roku (**6,3%**).

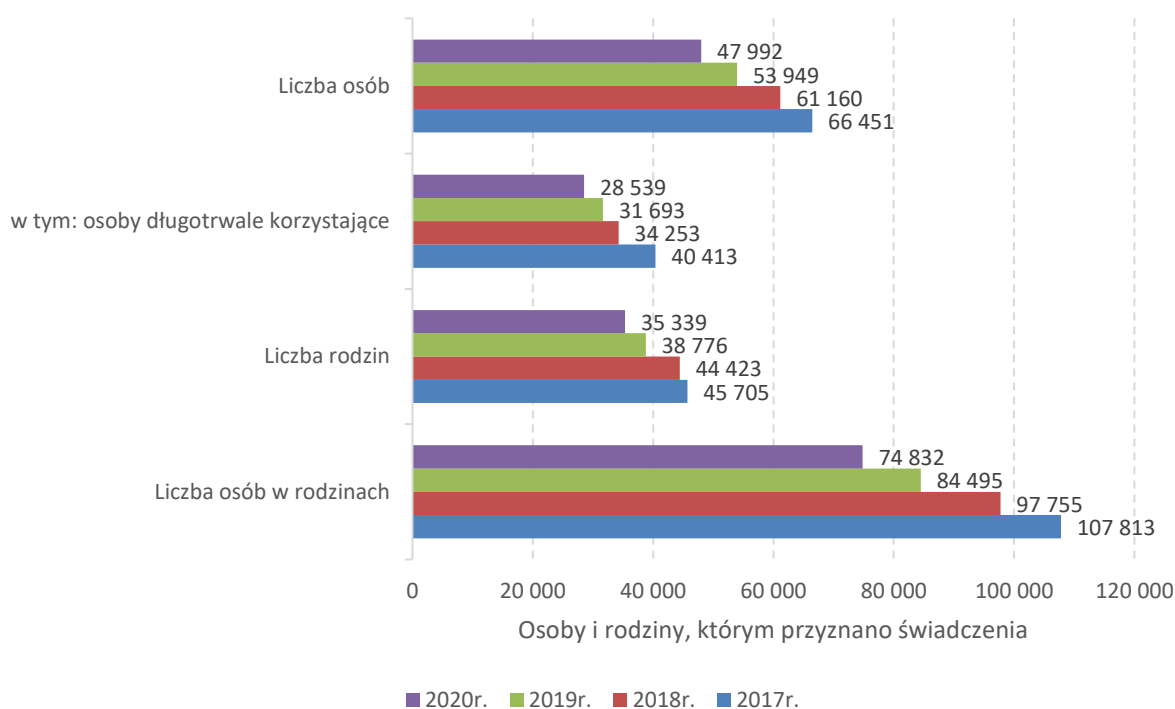
Mapa 9 Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie

W poniższej analizie ujęte zostały osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie wyłącznie na podstawie *ustawy o pomocy społecznej*, w tym osoby długotrwale korzystające ze świadczeń, które w ciągu 3 lat były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W grupie tej ujęte zostały również rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło – uwzględniając zarówno pomoc, która udzielona jest w formie decyzji administracyjnej lub świadczeń bez decyzji (wykres 12).

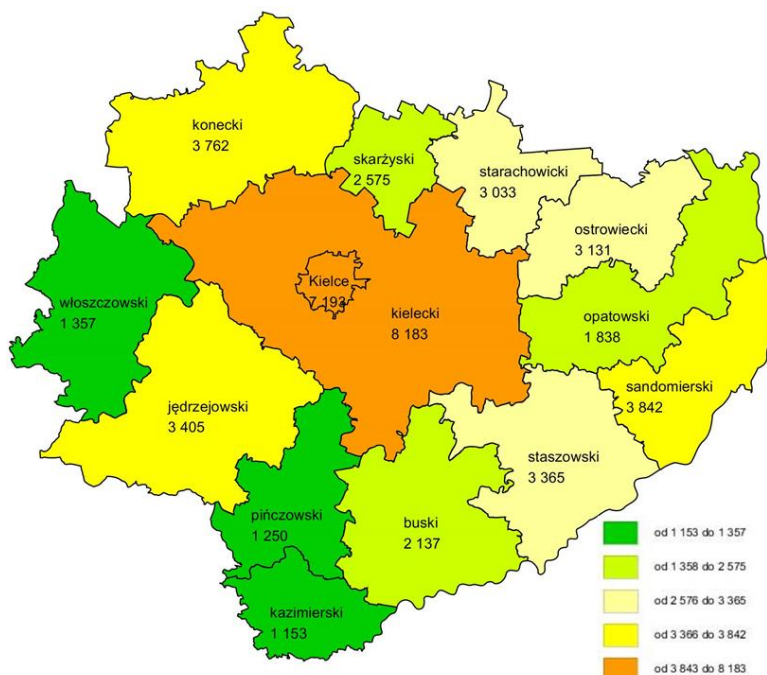
Wykres 10 Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W analizowanym okresie odnotowujemy rok do roku spadek liczby osób, rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc w formie świadczeń przyznanych decyzją lub bez decyzji w przypadkach, w których jest to uprawnione, bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania.

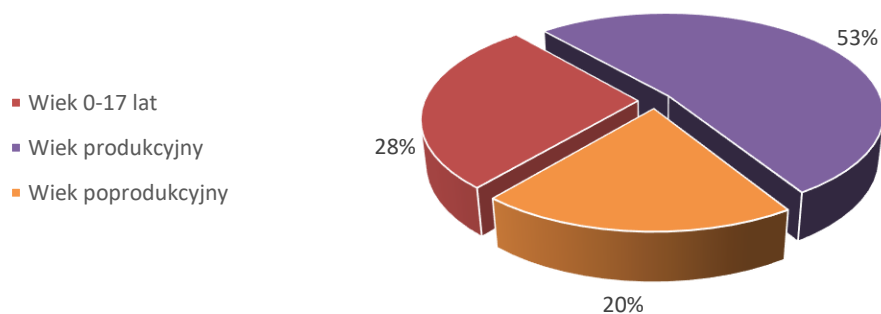
W 2020 roku odnotowano spadek o **11%** liczby osób, którym przyznano świadczenia w odniesieniu do 2019 roku. Wśród grupy świadczeniobiorców **59,5%** stanowią osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia w 2020 roku wyniosła: **35 339** rodzin i **74 832** osób w rodzinach, mniej o **8,9%** i **11,4%** w stosunku do 2019 roku.

Mapa 10 Liczba osób, którym przyznano świadczenie na podstawie ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w ujęciu powiatowym w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Mapa 12 prezentuje zróżnicowanie liczby osób, które uzyskały świadczenia bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania, świadczenia w formie decyzji administracyjnej lub świadczeń bez decyzji w ujęciu powiatowym. W 2020 roku podobnie jak w 2019 roku, najwięcej tego typu osób odnotowano w powiecie kieleckim (**8 183**) i mieście Kielce (**7 183**), najmniej w powiecie kazimierskim (**1 153**), pińczowskim (**1 250**) oraz włoszczowskim (**1 357**).

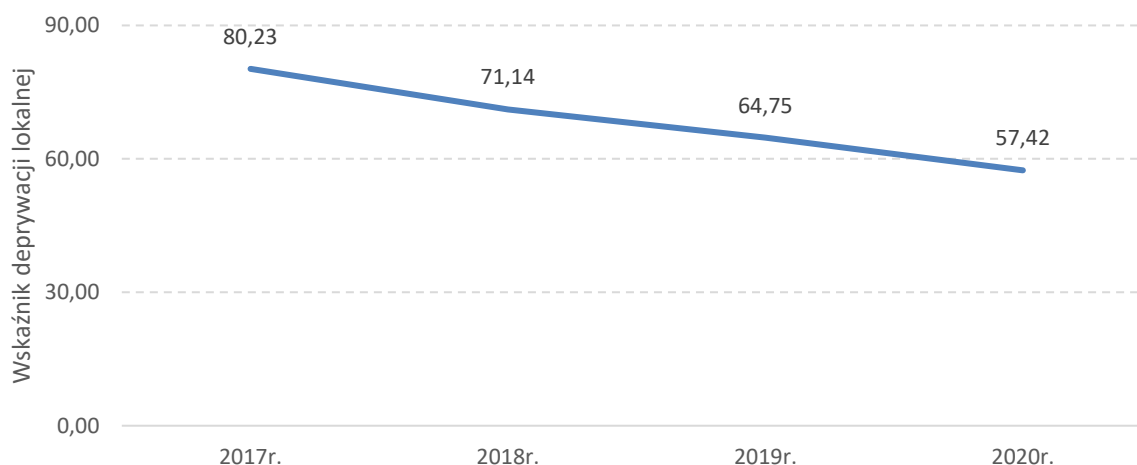
Wykres 11 Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wg. ekonomicznych grup wieku w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Największą grupą osób, którym przyznano świadczenie są osoby w wieku produkcyjnym (**53%**). Osoby w wieku do 17 lat stanowiły **28 %** ogółu korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby w wieku poprodukcyjnym tj. kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej są najmniejszą grupą, która otrzymała świadczenia (**20%**).

Wskaźnik deprivacji lokalnej i długotrwanie korzystający ze świadczeń

Jednym z elementów Oceny jest analiza i obserwacja wskaźnika deprivacji lokalnej. Wskaźnik ten stanowi liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminach (bez względu na rodzaj wsparcia) na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten pozwala dokonać obiektywnych porównań pomiędzy poszczególnymi gminami w regionie.

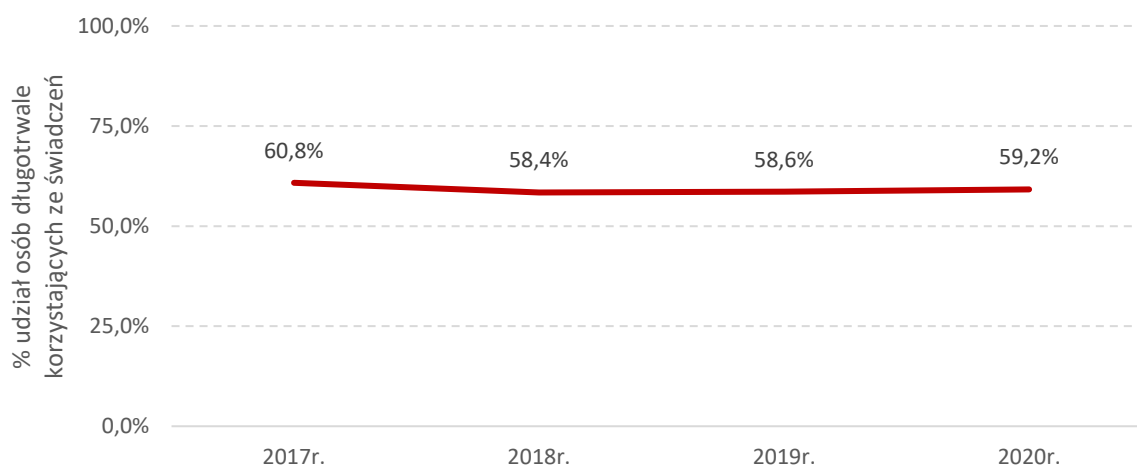

Wykres 12 Wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Na przestrzeni lat 2017-2020 średnia wartość wskaźnika deprivacji lokalnej maleje. Pozwala to na sformułowanie wniosku o poprawie sytuacji mieszkańców regionu i wychodzeniu ich ze strefy zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W 2020 roku wartość wskaźnika deprivacji lokalnej zagregowana dla województwa wyniosła **57,42** i była mniejsza o **7,33** w odniesieniu do 2019 roku, gdzie wskaźnik deprivacji lokalnej wynosił **64,75** (wykres 10).

Wykres 13 Udział osób długotrwanie korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Blisko **60%** beneficjentów pomocy społecznej to osoby długotrwale z niej korzystające. W 2020 roku wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców wyniósł **59,2%** i był większy o **0,6 p.p.** w odniesieniu do 2019 roku (**58,6%**). Największy procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców odnotowany był w 2017 roku (**60,8%**).

Na podstawie danych gmin ze sprawozdań oceny zasobów pomocy społecznej opracowano zestawienie zawierające wartości wskaźnika deprivacji lokalnej oraz wskaźnika osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (tabela 2).

Tabela 4 Zestawienie wskaźnika deprivacji lokalnej z wskaźnikiem osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ujęciu gminnym i powiatowym w latach 2019-2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Wskaźnik deprivacji lokalnej		Wskaźnik osób długotrwale korzystających	
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2019	Rok 2020
1	Busko-Zdrój	33,62	28,00	67,4%	59,5%
2	Gnojno	176,77	172,52	54,1%	55,4%
3	Nowy Korczyn	49,35	41,92	53,8%	70,8%
4	Pacanów	119,18	95,99	16,9%	32,5%
5	Solec-Zdrój	108,43	85,62	93,0%	76,4%
6	Stopnica	53,28	40,45	60,4%	63,0%
7	Tuczępy	97,53	55,90	36,8%	41,5%
8	Wiślica	68,11	55,73	42,6%	39,4%
	powiat buski	65,75	53,79	53,7%	55,2%
9	Imielno	158,97	151,00	70,0%	66,7%
10	Jędrzejów	59,40	49,86	63,4%	59,5%
11	Małogoszcz	86,50	80,50	58,3%	52,8%
12	Nagłowice	72,01	71,14	59,7%	52,1%
13	Oksa	82,33	67,66	64,4%	60,6%
14	Sędziszów	68,67	66,99	41,9%	45,1%
15	Słupia	64,58	55,43	58,5%	64,7%
16	Sobków	52,15	47,77	46,4%	51,8%
17	Wodzisław	70,25	64,60	60,0%	59,4%
	powiat jędrzejowski	71,87	65,07	58,5%	56,6%
18	Bejsce	51,98	54,35	51,6%	52,5%
19	Czarnocin	57,75	52,66	29,1%	25,6%
20	Kazimierza Wielka	68,00	62,61	36,5%	46,9%
21	Opatowiec	32,30	28,18	57,6%	42,1%
22	Skalbmierz	75,14	74,22	39,2%	42,2%
	powiat kazimierski	62,83	59,39	39,2%	44,6%
23	M. Kielce	49,91	45,45	79,8%	79,4%

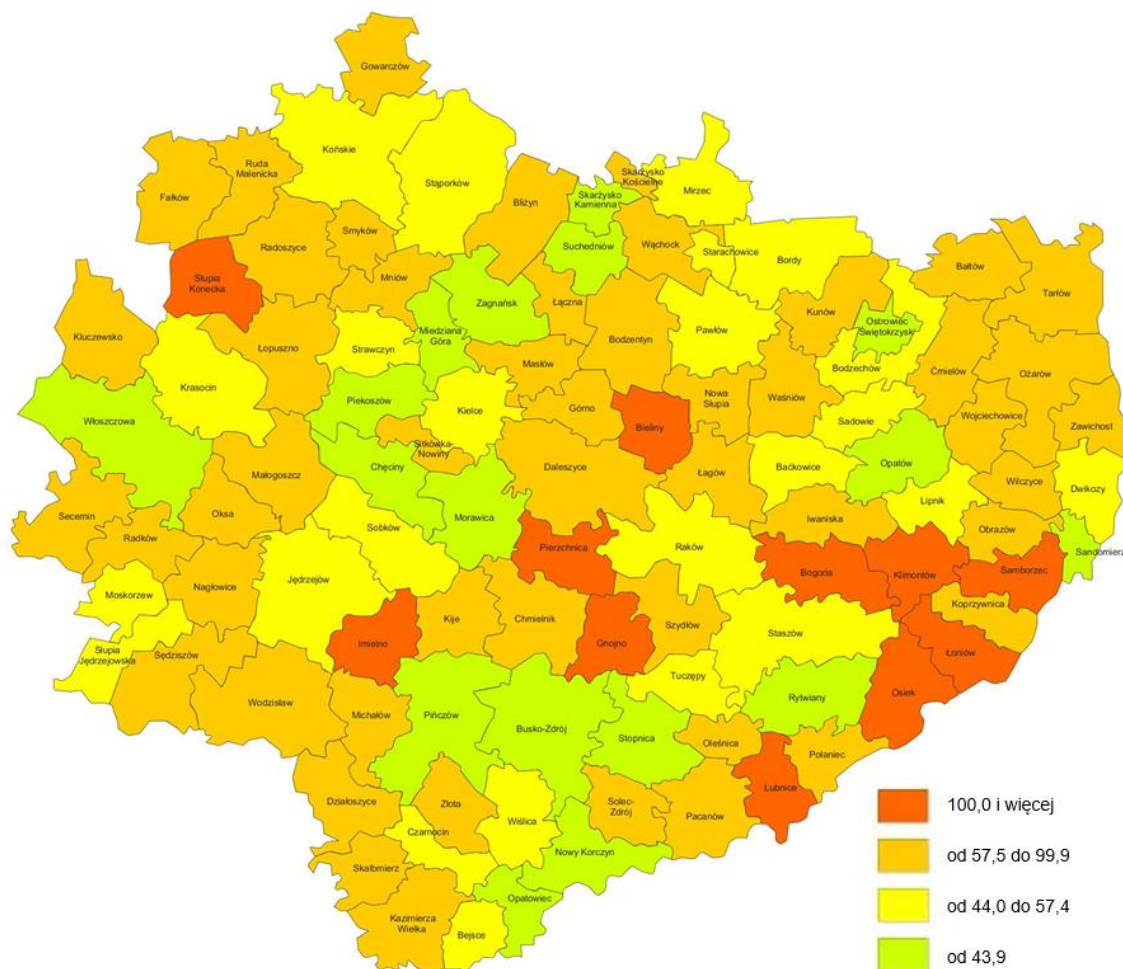
24	Bieliny	127,66	100,31	64,9%	67,9%
25	Bodzentyn	79,42	67,60	53,0%	52,7%
26	Chęciny	45,71	41,02	78,0%	60,3%
27	Chmielnik	89,90	63,35	52,4%	53,5%
28	Daleszyce	96,07	82,79	50,1%	52,0%
29	Górno	78,27	63,39	37,9%	55,7%
30	Łagów	75,73	65,00	47,2%	52,2%
31	Łopuszno	100,31	99,02	57,9%	55,5%
32	Masłów	78,17	66,93	53,7%	59,5%
33	Miedziana Góra	48,37	39,56	40,9%	41,4%
34	Mniów	84,79	73,76	57,1%	57,5%
35	Morawica	42,55	41,96	43,2%	40,7%
36	Nowa Słupia	75,86	62,19	57,0%	53,1%
37	Piekoszów	42,91	26,70	51,9%	42,2%
38	Pierzchnica	80,08	130,01	66,5%	65,9%
39	Raków	175,16	57,39	49,4%	63,9%
40	Sitkówka-Nowiny	54,76	95,59	35,8%	41,2%
41	Strawczyn	58,84	51,78	52,8%	52,8%
42	Zagnańsk	45,65	42,39	66,7%	56,6%
	powiat kielecki	72,20	62,19	53,0%	54,1%
43	Fałków	97,79	85,49	61,0%	60,9%
44	Gowarczów	116,27	93,98	57,5%	62,2%
45	Końskie	52,99	52,33	60,9%	54,9%
46	Radoszyce	118,08	95,07	59,4%	45,2%
47	Ruda Maleniecka	101,85	93,56	51,3%	47,7%
48	Słupia (Konecka)	174,28	157,93	64,7%	60,1%
49	Smyków	94,89	77,37	59,1%	50,6%
50	Stąporków	58,42	51,88	59,9%	48,6%
	powiat konecki	76,37	68,36	60,0%	52,5%
51	Baćkowice	68,53	52,63	86,7%	62,4%
52	Iwaniska	94,61	80,10	63,3%	57,7%
53	Lipnik	52,00	49,41	49,3%	49,0%
54	Opatów	43,68	37,08	56,1%	52,5%
55	Ożarów	84,07	75,82	60,9%	49,7%
56	Sadowie	53,30	47,75	55,6%	51,8%
57	Tarłów	99,59	73,97	42,3%	47,7%
58	Wojciechowice	74,58	67,70	49,1%	54,0%
	powiat opatowski	70,22	59,96	58,5%	52,6%
59	Bałtów	97,07	86,22	45,9%	45,5%
60	Bodzechów	64,69	54,23	70,5%	69,7%
61	Ćmielów	104,66	95,94	50,2%	52,1%
62	Kunów	90,35	84,09	61,2%	59,1%
63	Ostrowiec Świętokrzyski	25,57	23,70	59,3%	58,5%

64	Waśniów	97,12	76,58	28,2%	27,2%
	powiat ostrowiecki	48,20	42,97	54,9%	54,7%
65	Działoszyce	85,45	57,93	52,6%	43,5%
66	Kije	117,24	99,40	70,7%	65,8%
67	Michałów	68,37	63,32	54,2%	57,0%
68	Pińczów	41,84	37,91	54,7%	52,5%
69	Złota	43,65	57,74	64,8%	35,3%
	powiat pińczowski	59,13	52,62	58,1%	52,0%
70	Dwikozy	68,75	53,13	21,9%	81,7%
71	Klimontów	144,97	129,30	31,9%	39,2%
72	Koprzywnica	82,32	77,07	48,1%	65,5%
73	Łonów	147,72	128,86	96,4%	95,8%
74	Obrazów	99,75	97,83	15,0%	60,5%
75	Samborzec	151,65	126,65	60,8%	58,6%
76	Sandomierz	37,12	32,40	38,6%	41,8%
77	Wilczyce	102,06	92,17	63,8%	63,8%
78	Zawichost	80,95	75,69	74,2%	73,0%
	powiat sandomierski	89,47	79,09	48,8%	62,6%
79	Bliżyn	81,08	79,09	55,7%	55,9%
80	Łączna	86,82	70,68	49,4%	41,6%
81	Skarżysko Kościelne	101,94	89,53	57,5%	57,9%
82	Skarżysko-Kamienna	45,95	39,46	61,0%	66,0%
83	Suchedniów	43,30	39,73	35,1%	60,6%
	powiat skarżyski	56,37	49,97	55,1%	60,6%
84	Brody	63,06	49,52	53,6%	53,3%
85	Mirzec	48,11	47,73	52,9%	42,8%
86	Pawłów	44,66	45,02	25,8%	21,6%
87	Starachowice	52,69	49,35	61,6%	59,8%
88	Wąchock	67,04	66,75	49,7%	46,4%
	powiat starachowicki	53,24	49,81	54,1%	51,0%
89	Bogoria	139,43	140,81	70,6%	67,4%
90	Łubnice	149,42	117,59	53,6%	56,4%
91	Oleśnica	77,02	83,40	46,8%	51,5%
92	Osiek	114,93	106,60	55,0%	56,1%
93	Połaniec	89,81	77,36	54,4%	57,6%
94	Rytwiany	55,44	42,96	58,1%	63,6%
95	Staszów	59,74	53,61	65,9%	70,1%
96	Szydłów	68,20	76,64	32,4%	30,7%
	powiat staszowski	85,36	78,34	59,3%	60,7%
97	Kluczewsko	67,69	61,13	51,2%	52,5%
98	Krasocin	61,56	56,25	52,2%	41,3%
99	Moskorzew	71,72	55,03	51,3%	58,5%
100	Radków	100,80	90,00	55,9%	64,8%

101	Secemin	51,96	59,38	56,6%	47,6%
102	Włoszczowa	41,97	35,61	64,1%	64,0%
	powiat włoszczowski	55,56	50,12	56,9%	54,6%
	woj. świętokrzyskie	64,75	57,42	58,6%	59,2%

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Mapa 11 Wewnątrzregionalne zróżnicowanie wskaźnika deprivacji lokalnej w 2020 roku.

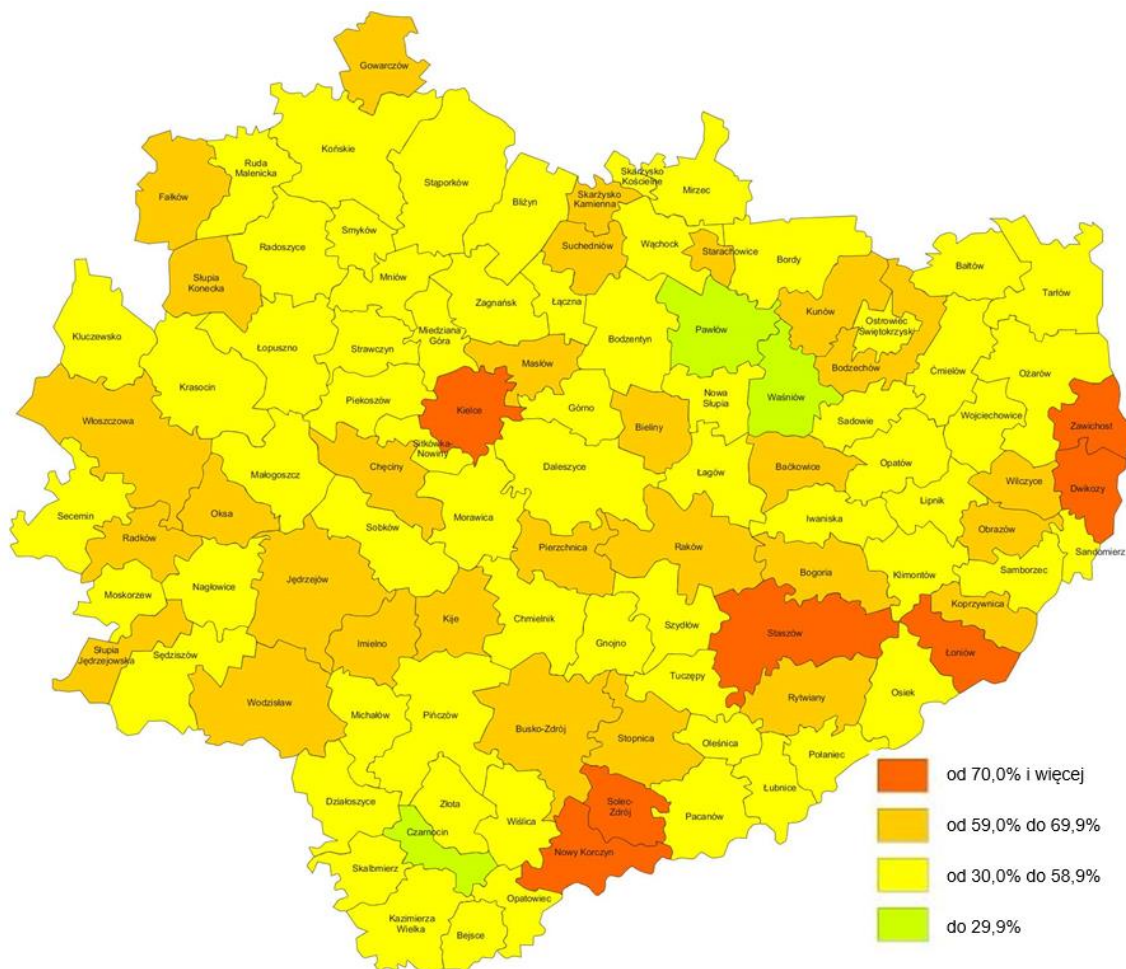

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku w **61** gminach poziom wskaźnika deprivacji lokalnej był wyższy niż średnio w województwie. Szczególnie wysokie wartości wskaźnika (przekraczające 100) odnotowano w **11** gminach: Gnojno (buski) **172,52**, Słupia (konecki) **157,93**, Imielno (jędrzejowski) **151,0**, Bogoria (staszowski) **140,81**, Pierzchnica (kielecki) **130,01**, Klimontów (sandomierski) **129,30**, Łoniów (sandomierski) **128,86**, Samborzec (sandomierski) **126,65**, Łubnice (staszowski) **117,59**, Osiek (staszowski) **106,6**, Bieliny (kielecki) **100,31**.

Agregując dane dotyczące wskaźnika deprivacji lokalnej do poziomu powiatów w 7 powiatach wartość wskaźnika przekroczyła średnią dla województwa: kazimierskim (**59,39**), opatowskim (**59,96**), kieleckim (**62,19**), jędrzejowskim (**65,07**), koneckim (**68,36**), staszowskim (**78,34**), sandomierskim (**79,09**).

Mapa 12 **Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w 2020 roku (%).**

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

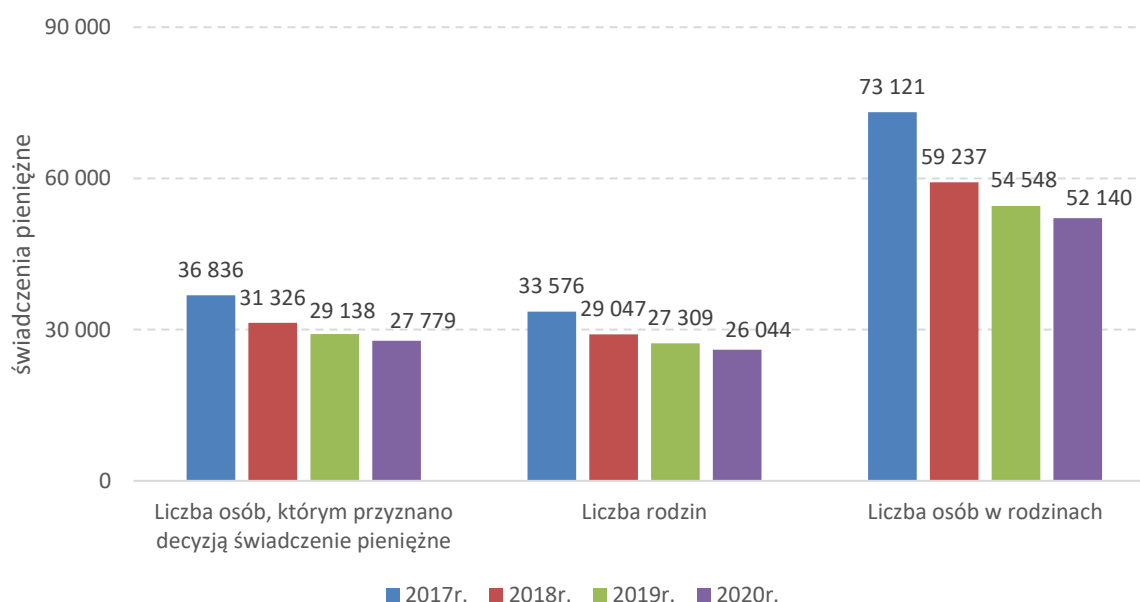
W przypadku wskaźnika osób długotrwale korzystających ze świadczeń w **36** gminach poziom wskaźnika przekraczał średnią wartość dla województwa (**59,2%**). Gminy, w których ww. wskaźnik osiągnął wartości **powyżej 70%** to: Staszów **70,1%**, Nowy Korczyn (buski) **70,8%**, Zawichost (sandomierski) **73%**, Solec-Zdrój (buski) **76,4%**, Kielce **79,4%**, Dwikozły (sandomierski) **81,7%**, Łoniów (sandomierski) **95,8%**.

Wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców powyżej średniej dla województwa świętokrzyskiego odnotowano w 3 powiatach: skarżyskim (**60,6%**), staszowskim (**60,7%**), sandomierskim (**62,6%**).

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia pieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w 2020 r. uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pieniężnych, tj.:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- inne zasiłki celowe,
- specjalne zasiłki celowe,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłku lub pożyczki,
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust.1 pkt 1 lit.⁵.

Wykres 14 Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2017-2020.

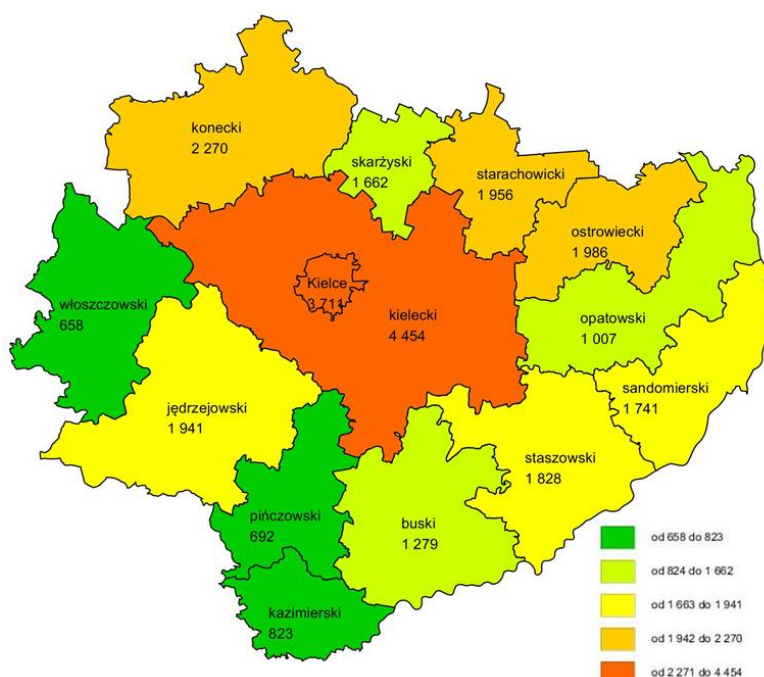
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

⁵ Objaśnienia do sporządzenia sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

W latach 2017-2020 w województwie świętokrzyskim odnotowano systematyczny spadek liczby osób, rodzin i osób w rodzinach, które uzyskały pomoc w formie świadczeń pieniężnych.

Liczba osób, które otrzymały świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2020 roku wynosiła **27 779 osób**, o **4,7%** mniej w stosunku do 2019 roku. Liczba rodzin, które uzyskały omawiane świadczenie była mniejsza o **4,6%** i wyniosła **26 004 rodzin**. Natomiast liczba osób w rodzinach w 2020 roku wyniosła **52 140** i była mniejsza o **4,4%**.

Mapa 13 Liczba rodzin, które zostały objęte świadczeniem pieniężnym w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku podobnie jak w 2019 roku, najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiecie kieleckim (**4 454**), mieście Kielce (**3 711**) oraz powiatach: ostrowieckim (**1 986**), starachowickim (**1 956**) i koneckim (**2 270**). Najmniejszą rzeczywistą liczbę rodzin pobierających świadczenia pieniężne odnotowano w powiatach: włoszczowskim (**658**), pińczowskim (**692**) oraz kazimierskim (**823**).

Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej

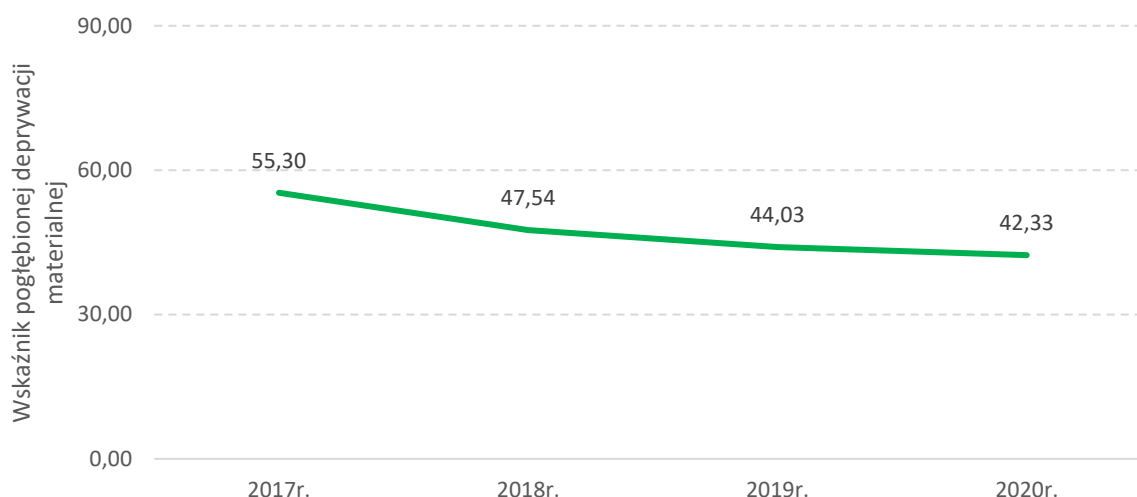
Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu obliczono wskaźnik liczby osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne na 1000 mieszkańców. Sporządzenie takiego zestawienia obrazuje obszary biedy tj. gminy, w których względnie najwięcej mieszkańców korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a tym samym musi spełnić kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Próg interwencji socjalnej wyznacza granice ubóstwa tzw. ustawowego.

Ubóstwo ustawowe jest definiowane na podstawie tzw. kryterium dochodowego, ustalanego jako dochód poniżej którego można ubiegać się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej progi te aktualizowane są co 3 lata.

Próg interwencji socjalnej w 2020 roku wynosił:

- dla osoby samotnie gospodarującej próg ubóstwa ustawowego wynosił: **701 zł**,
- dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym próg ubóstwa wynosił: **528 zł**.

Wykres 15 Wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W województwie świętokrzyskim średnia wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej z roku na rok maleje. W 2020 roku liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne na 1000 mieszkańców wynosiła **42,33** i była **mniejsza o 1,7** w odniesieniu do 2019 roku, w którym wartość wskaźnika wynosiła **44,03**.

Poniżej na podstawie danych gmin ze sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej MRPiPS-03-R opracowano zestawienie zawierające wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w latach 2019-2020 dla gmin, agregując dane do poziomu powiatów (tabela 5).

Tabela 5 Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej w ujęciu gminnym i powiatowym w latach 2019-2020.

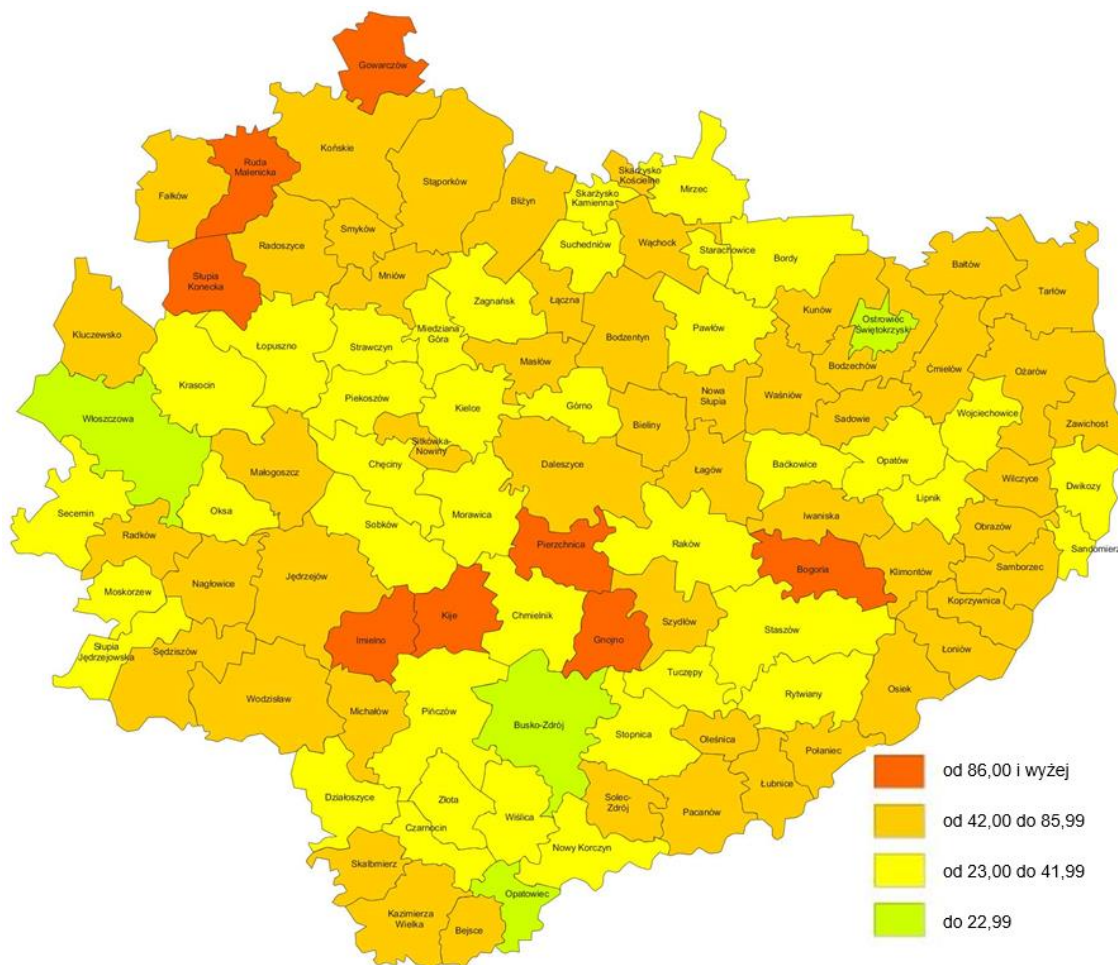
Lp.	Gmina	Rok 2019	Rok 2020	Zmiana +/-
1	Busko-Zdrój	28,09	21,44	-6,65
2	Gnojno	114,57	114,55	-0,02
3	Nowy Korczyn	39,95	30,33	-9,62
4	Pacanów	64,63	51,21	-13,41
5	Solec-Zdrój	46,89	84,43	37,53
6	Stopnica	41,34	28,46	-12,88
7	Tuczępy	57,67	35,47	-22,19
8	Wiślica	45,41	36,42	-8,99
	powiat buski	43,69	37,90	-5,79
9	Imielno	97,67	139,88	42,21
10	Jędrzejów	51,09	46,01	-5,07
11	Małogoszcz	68,02	62,20	-5,83
12	Nagłowice	40,16	43,42	3,25
13	Oksa	60,28	34,71	-25,57
14	Sędziszów	59,63	58,76	-0,87
15	Słupia	46,06	40,69	-5,37
16	Sobków	35,99	39,63	3,64
17	Wodzisław	42,72	58,40	15,68
	powiat jędrzejowski	54,43	54,17	-0,26
18	Bejsce	27,85	53,85	26,00
19	Czarnocin	36,92	38,76	1,84
20	Kazimierza Wielka	54,15	57,75	3,60
21	Opatowiec	14,93	15,31	0,38
22	Skalbmierz	65,55	66,61	1,06
	powiat kazimierski	47,45	52,73	5,28
23	M. Kielce	30,66	28,99	-1,67
24	Bieliny	69,09	69,66	0,58
25	Bodzentyn	46,30	57,28	10,98
26	Chęciny	25,17	35,44	10,27
27	Chmielnik	39,31	35,95	-3,37
28	Daleszyce	56,57	63,21	6,64
29	Górno	66,32	40,09	-26,23
30	Łagów	34,45	48,82	14,37
31	Łopuszno	40,23	35,16	-5,08
32	Masłów	65,10	61,69	-3,41
33	Miedziana Góra	38,84	34,84	-4,00
34	Mniów	37,85	61,66	23,81
35	Morawica	25,78	31,73	5,95
36	Nowa Słupia	69,22	58,16	-11,06
37	Piekoszów	34,04	23,43	-10,61

38	Pierzchnica	56,39	112,96	56,56
39	Raków	74,84	35,69	-39,15
40	Sitkówka-Nowiny	47,79	47,86	0,07
41	Strawczyn	31,32	26,03	-5,29
42	Zagnańsk	40,02	36,75	-3,27
	powiat kielecki	45,57	45,22	-0,35
43	Fałków	61,65	53,71	-7,94
44	Gowarczów	69,20	91,13	21,93
45	Końskie	48,41	46,90	-1,51
46	Radoszyce	84,71	74,24	-10,47
47	Ruda Maleniecka	70,06	87,34	17,28
48	Stupia (Konecka)	86,54	126,71	40,17
49	Smyków	73,01	73,41	0,40
50	Stąporków	46,21	44,53	-1,68
	powiat konecki	57,49	58,48	1,00
51	Baćkowice	42,47	40,50	-1,97
52	Iwaniska	69,34	59,13	-10,22
53	Lipnik	25,43	36,67	11,25
54	Opatów	33,06	30,87	-2,19
55	Ożarów	59,31	46,87	-12,44
56	Sadowie	31,83	44,93	13,10
57	Tarłów	53,37	51,86	-1,52
58	Wojciechowice	38,40	23,98	-14,42
	powiat opatowski	45,49	41,81	-3,69
59	Bałtów	81,43	82,37	0,94
60	Bodzechów	60,52	51,74	-8,77
61	Ćmielów	84,08	76,17	-7,91
62	Kunów	65,40	80,08	14,69
63	Ostrowiec Świętokrzyski	18,11	17,87	-0,23
64	Waśniów	75,22	58,40	-16,82
	powiat ostrowiecki	37,53	36,07	-1,46
65	Działoszyce	43,64	40,06	-3,58
66	Kije	101,73	91,60	-10,14
67	Michałów	51,11	51,67	0,56
68	Pińczów	28,10	26,82	-1,28
69	Złota	11,48	38,19	26,72
	powiat pińczowski	39,13	40,01	0,88
70	Dwikozy	43,89	35,38	-8,51
71	Klimontów	65,33	53,27	-12,06
72	Koprzywnica	51,22	43,54	-7,68
73	Łonów	134,01	58,99	-75,02
74	Obrazów	50,19	56,46	6,28
75	Samborzec	76,06	62,79	-13,27

76	Sandomierz	29,58	23,71	-5,87
77	Wilczyce	92,85	59,18	-33,68
78	Zawichost	66,07	68,83	2,77
	powiat sandomierski	58,73	44,49	-14,24
79	Bliżyn	61,06	70,98	9,93
80	Łączna	56,55	53,92	-2,63
81	Skarżysko Kościelne	78,86	79,29	0,42
82	Skarżysko-Kamienna	34,59	29,99	-4,60
83	Suchedniów	34,82	37,74	2,93
	powiat skarżyski	42,57	41,12	-1,45
84	Brody	38,86	27,35	-11,51
85	Mirzec	26,65	40,10	13,46
86	Pawłów	29,86	28,90	-0,96
87	Starachowice	39,39	39,58	0,19
88	Wąchock	50,87	50,43	-0,43
	powiat starachowicki	37,40	37,15	-0,25
89	Bogoria	121,38	121,12	-0,26
90	Łubnice	66,57	53,18	-13,39
91	Oleśnica	66,43	77,46	11,03
92	Osiek	69,99	74,50	4,51
93	Połaniec	77,79	68,40	-9,39
94	Rytwiany	45,86	38,41	-7,45
95	Staszów	40,67	33,72	-6,95
96	Szydłów	41,56	59,20	17,64
	powiat staszowski	61,93	58,68	-3,25
97	Kluczewsko	40,42	49,17	8,75
98	Krasocin	20,46	37,38	16,92
99	Moskorzew	44,08	37,95	-6,13
100	Radków	71,60	72,40	0,80
101	Secemin	33,67	40,77	7,10
102	Włoszczowa	22,35	22,93	0,57
	powiat włoszczowski	29,20	34,90	5,70
	woj. świętokrzyskie	44,03	42,33	-1,70

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Mapa 14 Przestrzenne zobrazowanie wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej tj. liczby osób w rodzinach otrzymujących świadczenie pieniężne w 2020 roku.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

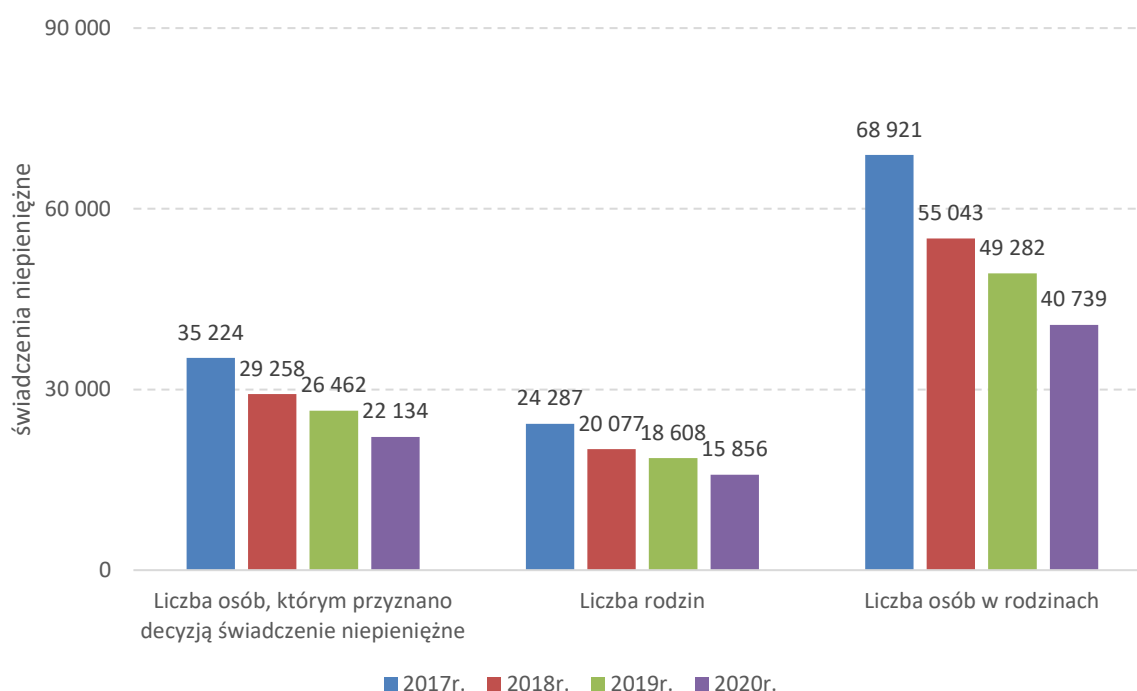
W 2020 roku w **59** gminach wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej były wyższe niż średnia wartość wskaźnika w województwie (**42,33**). Szczególnie wysokie wartości wskaźnika (**powyżej 86,0**) odnotowano w **8** gminach: Ruda Maleniecka (konecki) **87,34**, Gowarczów (konecki) **91,13**, Kije (pińczowski) **91,60**, Pierzchnica (kielecki) - **112,96**, Gnojno (buski) - **114,55**, Bogoria (staszowski) - **121,12**, Słupia (konecki) **126,71**, Imielno (jędrzejowski) **139,88**.

Agregując dane wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej do poziomu powiatów wartości powyżej średniej dla województwa odnotowano w 6 powiatach: sandomierskim (**44,49**), kieleckim (**45,22**), kazimierskim (**52,73**), jędrzejowskim (**54,17**), koneckim (**58,48**), staszowskim (**58,68**).

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia niepieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych, do których należy zaliczyć następujące formy pomocy:

- usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- schronienie,
- posiłek,
- ubranie,
- zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego,
- sprawienie pogrzebu,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie w naturze,
- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej⁶.

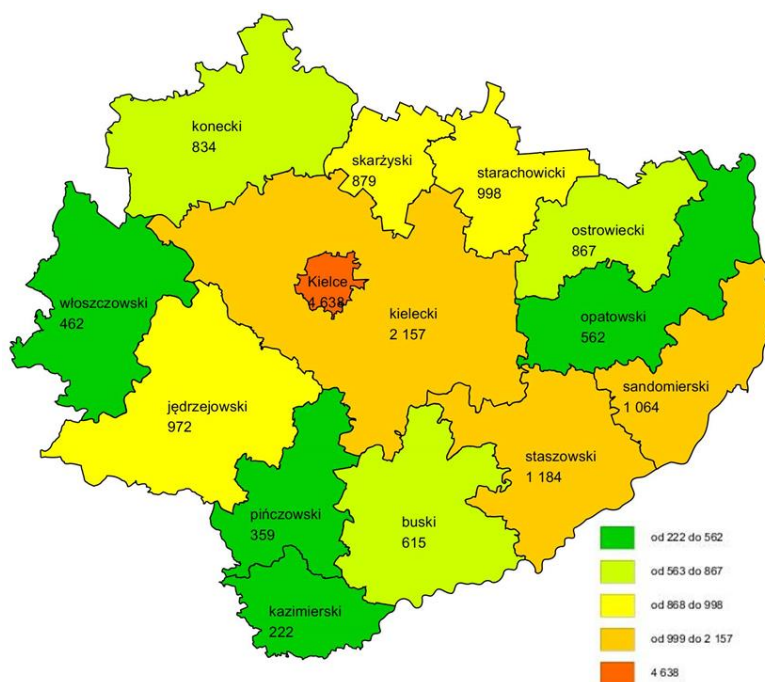
Wykres 16 Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2017–2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

⁶ Objasnienia do sporządzenia sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2020 roku w województwie świętokrzyskim wynosiła **22 134 osób**, tj. mniej o **16,4%** w stosunku do 2019 roku. W 2020 roku liczba rodzin i osób w rodzinach, które objęte zostały świadczeniami niepieniężnymi wynosiła: **15 856 rodzin i 40 739 osób w rodzinach**, i była mniejsza o **14,8%** i **17,3%** w odniesieniu do 2019 roku.

Mapa 15 Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Mapa prezentuje zróżnicowanie w zakresie liczby osób, które uzyskały świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej zagregowane do poziomu powiatów. Najwięcej tego typu osób odnotowano w mieście Kielce (**4 638**) oraz powiatach: kieleckim (**2 157**), staszowskim (**1 184**), sandomierskim (**1 064**). Najmniej w powiatach: kazimierskim (**222**), pińczowskim (**359**), włoszczowskim (**462**) i opatowskim (**562**).

Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Dane dotyczące powodów przyznania pomocy uwzględniają wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej wymienione w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Analizując dane należy mieć na uwadze fakt, iż w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy, w związku z tym jedna rodzina może być wykazana przy jednej lub przy kilku przyczynach przyznawania pomocy społecznej.

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim obserwujemy spadek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w większości powodów przyznania pomocy

społecznej: długotrwała lub ciężka choroba – 12,3%, bezrobocie – 11,8%, ubóstwo – 14,6%, niepełnosprawność – 13,2%, potrzeba ochrony macierzyństwa – 13,6%, alkoholizm – 12,1%, przemoc w rodzinie – 37,6%, zdarzenia losowe – 49%, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 2,7%, klęski żywiołowe i ekologiczne – 85,5%, sieroctwo – 51,3%.

Zauważalny jest natomiast wzrost liczby osób w rodzinach, którym przyznano pomoc z powodu: bezdomności – 2,2%, sytuacji kryzysowej – 39,9%, narkomanii – 11,8% oraz z powodu ochrony ofiar handlu ludźmi – 37,5%.

Tabela 6 Powody przyznawania pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Długotrwała lub ciężka choroba				
Liczba osób w rodzinach	38 712	37 720	36 173	31 731
Liczba rodzin	19 659	20 169	19 951	18 170
Bezrobocie				
Liczba osób w rodzinach	45 174	37 804	32 076	28 299
Liczba rodzin	17 919	15 083	13 069	11 955
Ubóstwo				
Liczba osób w rodzinach	45 839	35 804	29 759	25 402
Liczba rodzin	20 542	17 289	15 183	13 719
Niepełnosprawność				
Liczba osób w rodzinach	30 390	28 494	28 343	24 597
Liczba rodzin	16 004	15 903	16 572	15 031
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych				
Liczba osób w rodzinach	18 240	16 482	15 187	13 294
Liczba rodzin	5 505	5 088	4 692	4 183
Potrzeba ochrony macierzyństwa				
Liczba osób w rodzinach	17 593	16 657	14 683	12 691
Liczba rodzin	3 492	3 344	2 963	2 596
<i>w tym: wielodzietność</i>				
Liczba osób w rodzinach	14 075	12 916	11 534	9 768
Liczba rodzin	2 521	2 321	2 082	1 788
Alkoholizm				
Liczba osób w rodzinach	5 364	4 630	4 582	4 029
Liczba rodzin	3 027	2 784	2 764	2 519
Przemoc w rodzinie				
Liczba osób w rodzinach	2 244	2 136	4 244	2 648
Liczba rodzin	721	684	1 404	859
Sytuacja kryzysowa				
Liczba osób w rodzinach	1 139	707	919	1 286
Liczba rodzin	357	272	322	416
Bezdomność				
Liczba osób w rodzinach	1 210	1 220	1 200	1 226
Liczba rodzin	1 122	1 194	1 162	1 204

Zdarzenia losowe

Liczba osób w rodzinach	769	761	1 205	614
Liczba rodzin	312	306	302	274

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Liczba osób w rodzinach	780	757	631	614
Liczba rodzin	532	550	443	461

Narkomania

Liczba osób w rodzinach	141	139	119	133
Liczba rodzin	80	78	83	82

Kłęski żywiołowe i ekologiczne

Liczba osób w rodzinach	211	109	517	75
Liczba rodzin	69	45	198	29

Sieroctwo

Liczba osób w rodzinach	101	70	76	37
Liczba rodzin	47	32	29	16

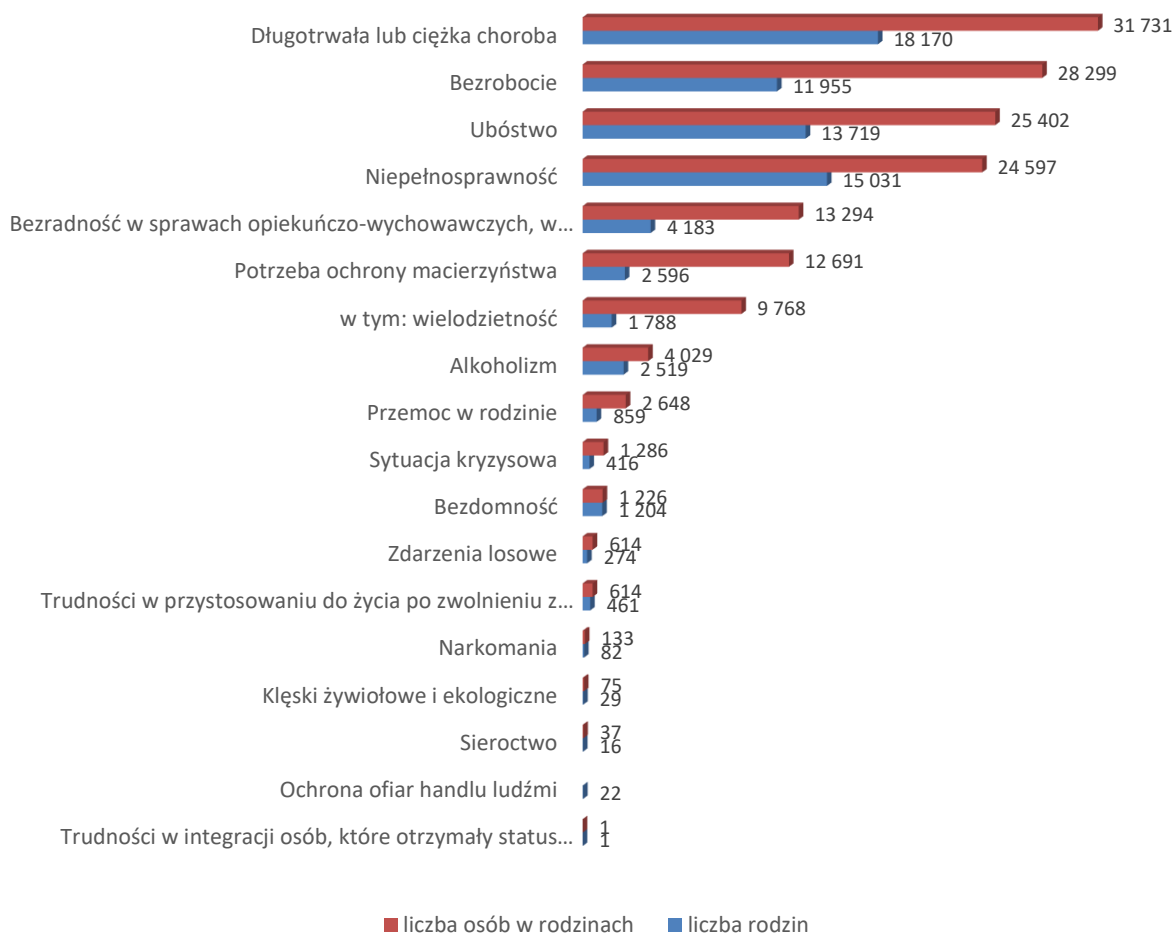
Ochrona ofiar handlu ludźmi

Liczba rodzin	1	0	16	22
----------------------	----------	----------	-----------	-----------

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Liczba osób w rodzinach	38	4	2	1
Liczba rodzin	12	1	2	1

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

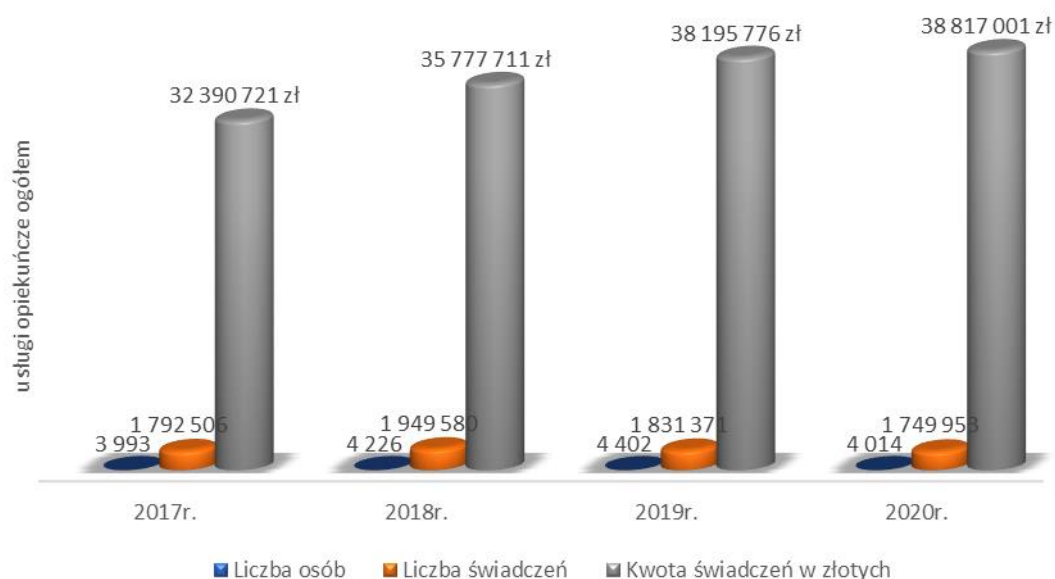
Wykres 17 Powody udzielenia pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Najczęstszym powodem udzielania pomocy i wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku **wg liczby osób w rodzinach** była: długotrwała lub ciężka choroba (**31 731**). Innymi najczęściej notowanymi powodami były: bezrobocie (**28 299**), ubóstwo (**25 402**), niepełnosprawność (**24 597**), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (**13 294**), potrzeba ochrony macierzyństwa (**12 691**) w tym wielodzietność.

Usługi pomocy społecznej

Usługi opiekuńcze są realizowane w ramach zadań własnych gminy.

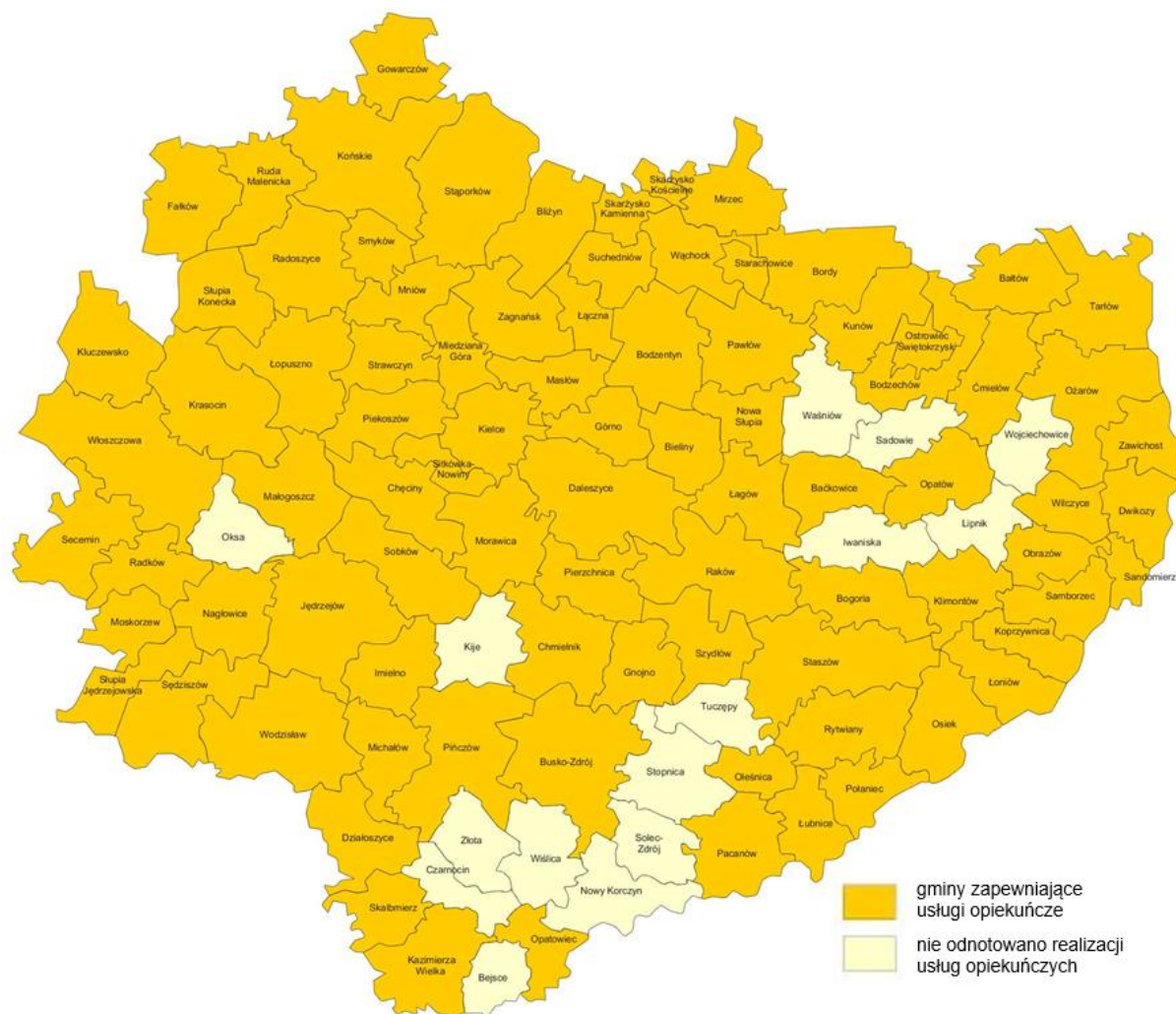

Wykres 18 Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku z usług opiekuńczych ogółem skorzystało **4 014 osób**, o **8,8%** więcej niż w 2019 roku. Liczba świadczeń usług opiekuńczych wyniosła **1 749 953 świadczeń**, o **4,4%** mniej niż w 2019 roku. Wysokość wolumenu kwoty świadczeń ogółem w 2020 roku wyniósł **38 817 001 zł**, w odniesieniu do 2019 roku odnotowano wzrost o **1,6%** kwoty świadczeń.

Mapa 16 Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze w 2020r.

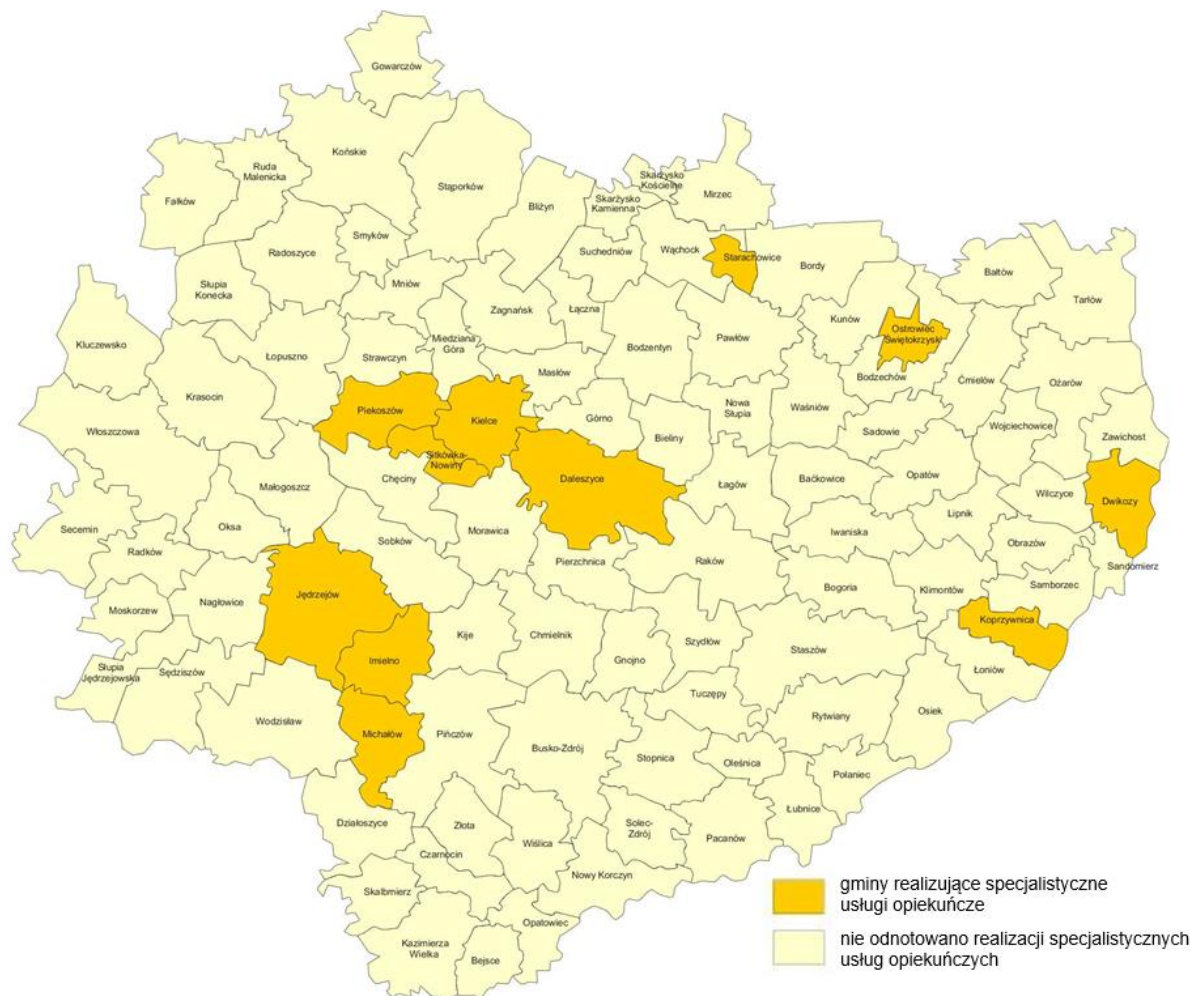

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim **15 gmin nie wykazało w sprawozdaniach realizacji usług opiekuńczych**. Gminy, które nie realizowały tego typu wsparcia to: Nowy Korczyn, Solec-Zdrój, Stopnica, Tuczępy, Wiślica, Oksa, Bejsce, Czarnocin, Iwaniska, Lipnik, Sadowie, Wojciechowice, Waśniów, Kije, Złota.

W 2020 roku **11 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze**: Imielno, Jędrzejów, miasto Kielce, Daleszyce, Nowiny, Piekoszów, Ostrowiec Świętokrzyski, Michałów, Dwikozy, Koprzywnica, Starachowice.

Mapa 17 Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy w 2020r.

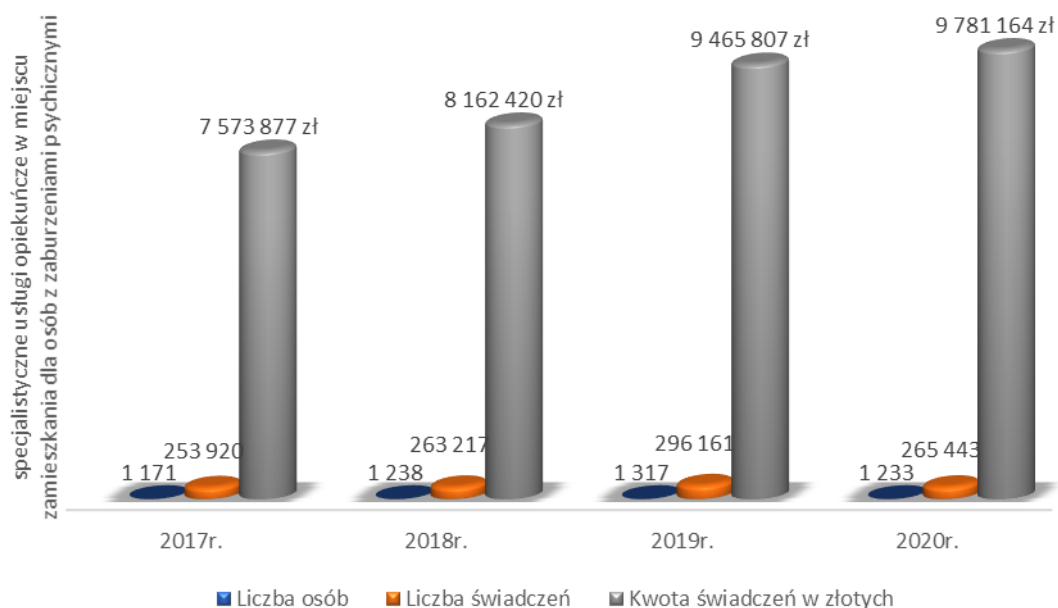

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest określonej grupie osób, realizowana w miejscu ich zamieszkania w ramach zadań zleconych gminie. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, iż ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodów choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

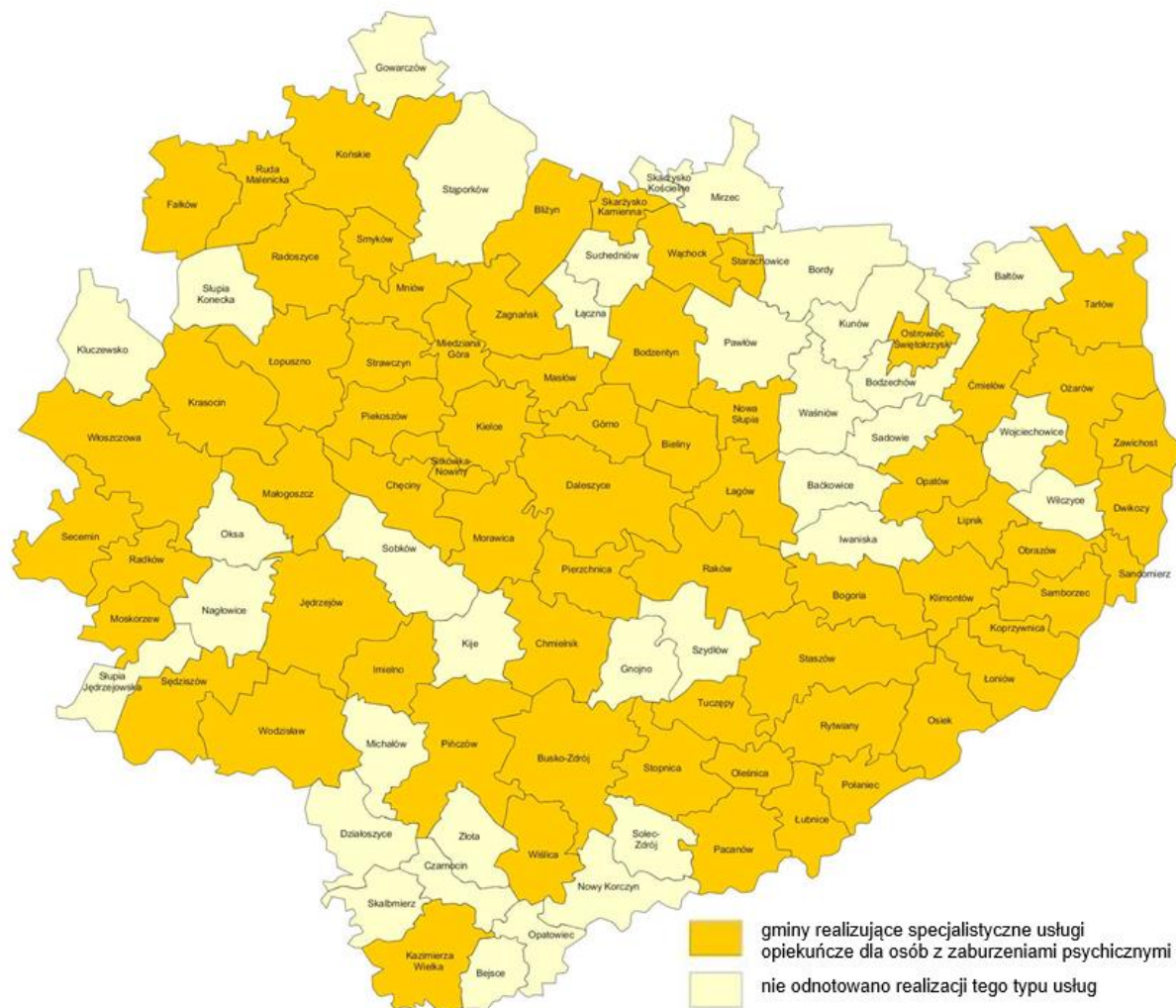
Wykres 19 Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano spadek liczby osób korzystających z tego rodzaju usług, a także spadek liczby świadczeń. W analizowanym okresie obserwujemy systematyczny wzrost wolumenu kwoty świadczeń przeznaczonych na realizację tego typu usług (wykres 18).

W 2020 roku liczba osób korzystających z tego typu świadczeń była mniejsza o **6,4%**, spadek liczby świadczeń wyniósł **10,4%**. Wzrost kwoty świadczeń w 2020 roku wyniósł **3,3%** w odniesieniu do 2019 roku.

Mapa 18 Gminy, które realizują usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w 2020r.

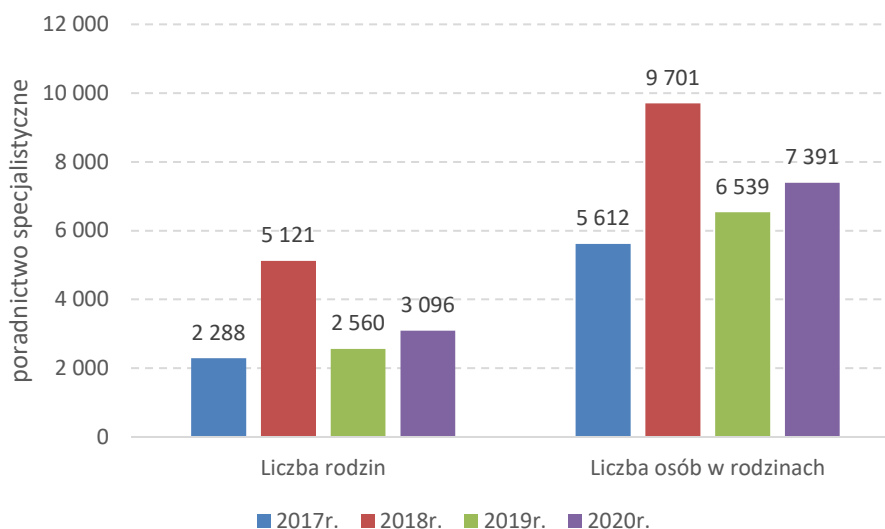

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku **67** gmin w województwie świętokrzyskim świadczyło usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielenie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną.

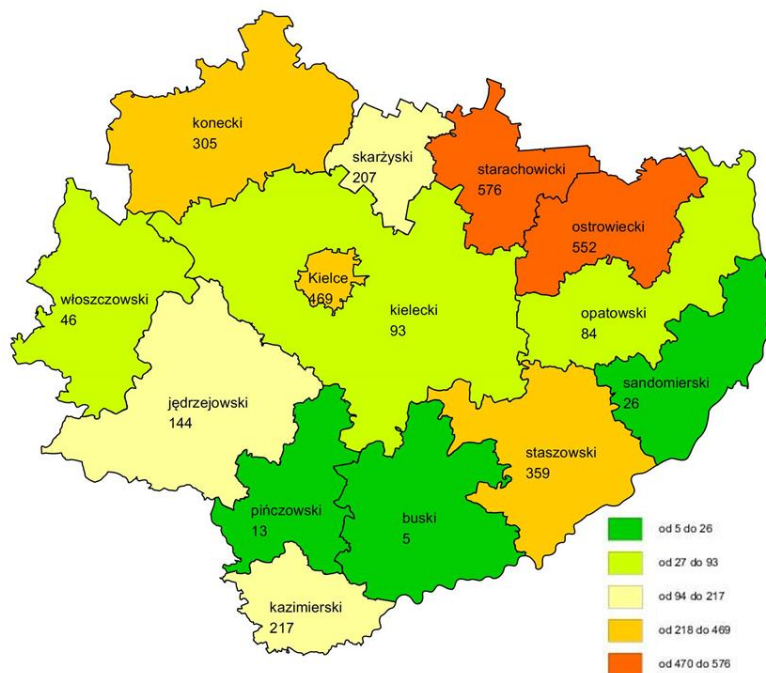

Wykres 20 Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku wzrosła liczba rodzin i osób w rodzinach, która skorzystała z tej formy wsparcia w porównaniu z rokiem 2019, odpowiednio o **20,9%** i **13%** (wykres 19).

Mapa 19 Liczba rodzin, objętych poradnictwem specjalistycznym w 2020r.

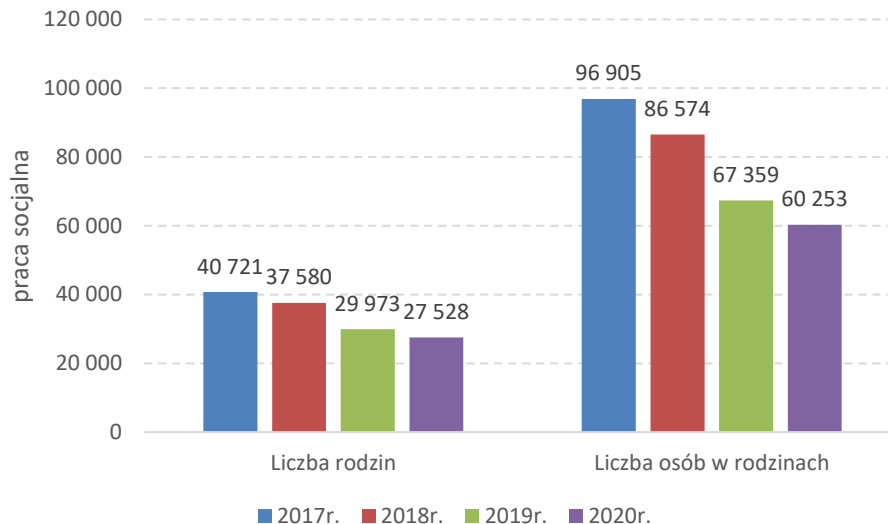

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Najwięcej rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego odnotowano w powiatach: starachowickim (**576**), ostrowieckim (**552**). Najmniej rodzin skorzystało z poradnictwa specjalistycznego z terenu powiatu buskiego (**5**).

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

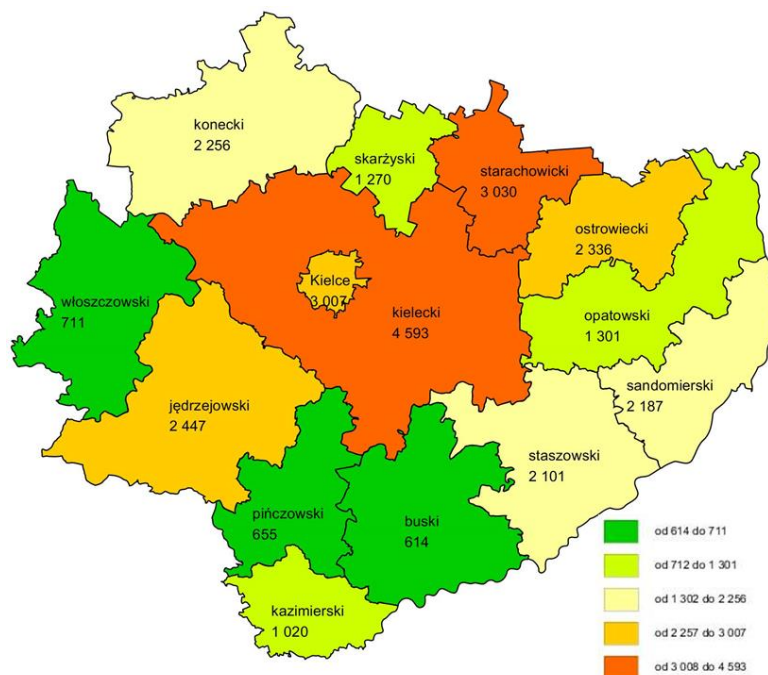

Wykres 21 Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku odnotowano spadek liczby rodzin, liczby osób w rodzinach objętych pracą socjalną w stosunku do 2019 roku o **8,2% rodzin** i **10,5% osób w rodzinach**.

Mapa 20 Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2020r.

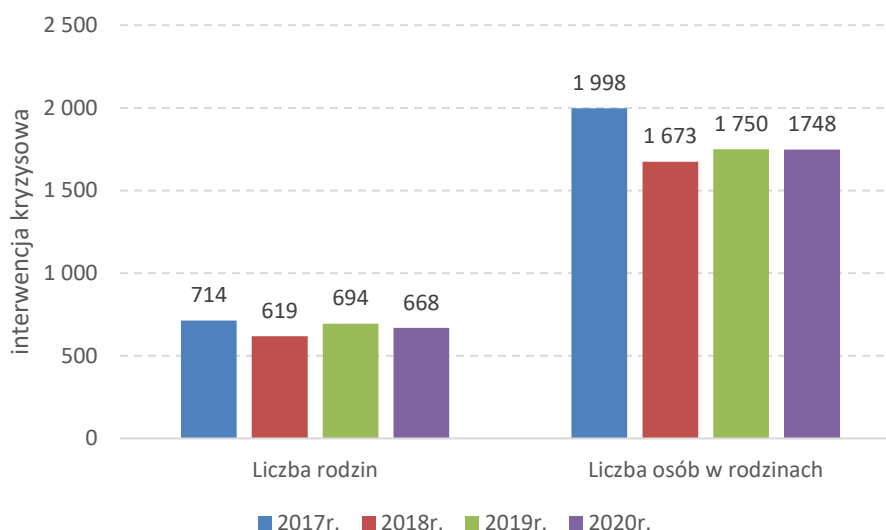

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych pracą socjalną w 2020 roku w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. Najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiecie kieleckim (4 593) i starachowickim (3 030). Najmniej w powiatach: buskim (614), pińczowskim (655), włoszczowskim (711).

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany przez nie dochód oraz udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

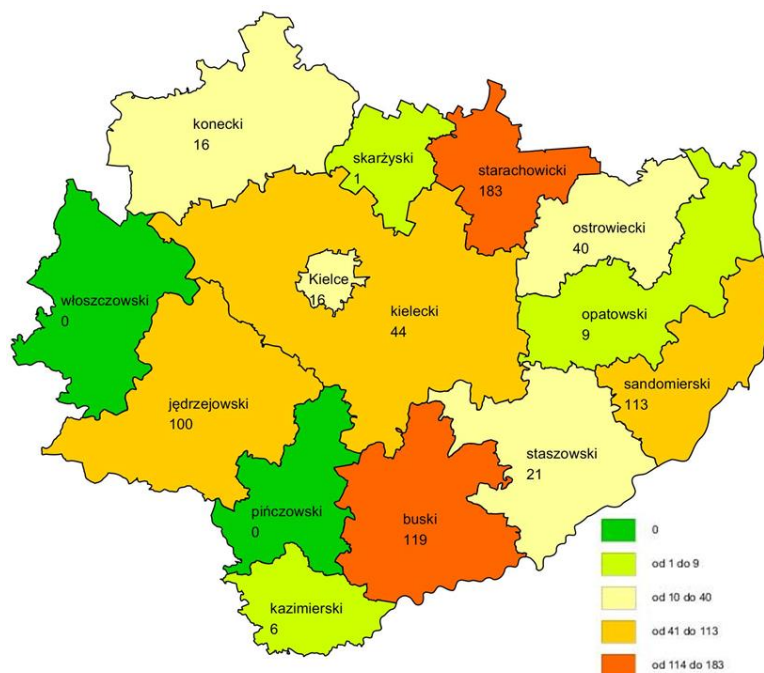

Wykres 22 Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2020 roku była mniejsza o **3,7%** w stosunku do 2019 roku. Najwięcej rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową zostało w 2017 roku (wykres 21).

Mapa 21 Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych interwencją kryzysową w 2020 roku wg powiatów województwa świętokrzyskiego. Najwięcej rodzin objętych interwencją kryzysową odnotowano w powiatach: starachowickim (**183**), buskim (**119**). W 2020 roku w powiatach: pińczowskim oraz włoszczowskim nie odnotowano rodzin objętych interwencją kryzysową.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta między ośrodkami pomocy społecznej, a osobą (rodziną) ubiegającą się o pomoc, określająca sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej oraz uwzględniająca możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

Tabela 7 Liczba zawartych kontraktów/projektów socjalnych oraz liczba osób objęta kontraktem/projektem socjalnym w woj. świętokrzyskim latach w 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Kontrakt zawierany w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej	2 094	1 510	1 233	1 045
Liczba osób objęta kontraktami	2 599	1 989	1 566	1 520
Kontrakt dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	813	436	601	371
Liczba osób objęta kontraktami	1 058	559	619	371
Projekt socjalny	11	36	48	84
Liczba osób objęta projektem socjalnym	439	878	736	655

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku w odniesieniu do 2019 roku odnotowano mniejszą liczbę zawartych kontraktów socjalnych oraz osób objętych kontraktami socjalnymi.

Liczba kontraktów socjalnych zawieranych w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej wynosiła **1 045** - mniej o **15,2%**, liczba osób objęta kontraktem była mniejsza o **2,9%**. W przypadku kontraktów socjalnych dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, liczba zawartych kontraktów wynosiła **371** i była mniejsza o **40,1%**, natomiast liczba osób objęta omawianym kontraktem zmniejszyła się o **38,3%**. W 2020 roku zwiększyła się liczba projektów socjalnych, zmniejszyła się natomiast liczba osób objętych projektem socjalnym.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Przedmiotem analizy w oceny zasobów pomocy społecznej są również typy rodzin objętych pomocą i wsparciem. Za rodzinę niepełną należy uznać rodzinę, w której skład wchodzi jedno z rodziców (matka lub ojciec) z dzieckiem (z dziećmi). Rodziny emerytów i rencistów to gospodarstwa domowe, w których wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest emerytura lub renta. Rodziny wielodzietne to rodziny posiadające trójkę i więcej dzieci.

Tabela 8 Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 roku w woj świętokrzyskim.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
RODZINY OGÓŁEM	45 022	41 027	44 072	40 301
w tym rodziny z dziećmi ogółem,	15 436	13 348	12 147	10 759
<i>o liczbie dzieci: 1</i>	5 873	4 965	4 452	3 965
2	5 821	5 158	4 672	4 092
3 i więcej dzieci	3 742	3 225	3 023	2 702
rodziny niepełne	4 162	3 673	3 481	3 162
<i>o liczbie dzieci: 1</i>	2 165	1 892	1 780	1 612
2	1 300	1 172	1 117	998
3 i więcej dzieci	697	609	584	552
rodziny emerytów i rencistów	9 141	9 317	9 330	8 849
<i>o liczbie osób: 1</i>	5 139	5 535	5 773	5 593
2	2 318	2 309	2 182	2 177
3 i więcej dzieci	1 684	1 473	1 375	1 079

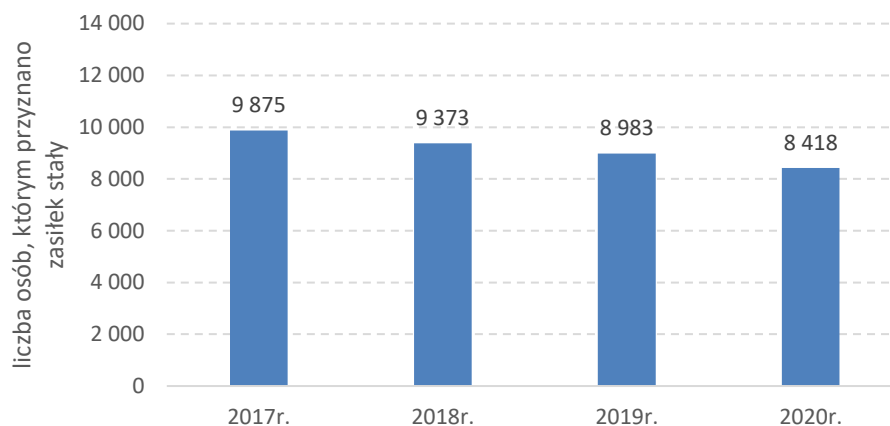
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W województwie świętokrzyskim w 2020 roku odnotowano spadek liczby rodzin objętych pomocą i wsparciem ogółem (**8,6%**), zarówno rodzin wielodzietnych w każdym typów rodzin (**13%**) jak i rodzin z mniejszą liczbą dzieci (**12,4%**), rodzin niepełnych (**9,2%**), rodzin emerytów i rencistów (**5,2%**).

3.1. ZADANIA OPS I MOPR

Świadczenia pieniężne

Zasilek stały

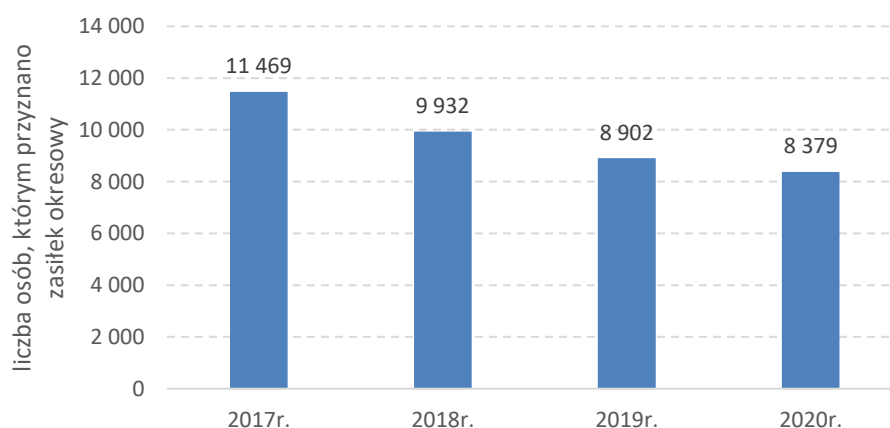

Wykres 23 Zasilek stały w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano spadek liczby osób, którym przyznano zasilek stały. W 2020 roku liczba osób, które otrzymały świadczenie wyniosła **8 418** i była mniejsza o **6,3%** w stosunku do 2019. Kwota w 2020 roku przeznaczona na świadczenia zmniejszyła się o **3,5%** z kwoty: **49 373 933 zł** w 2019 roku do **47 631 181 zł** w 2020 roku.

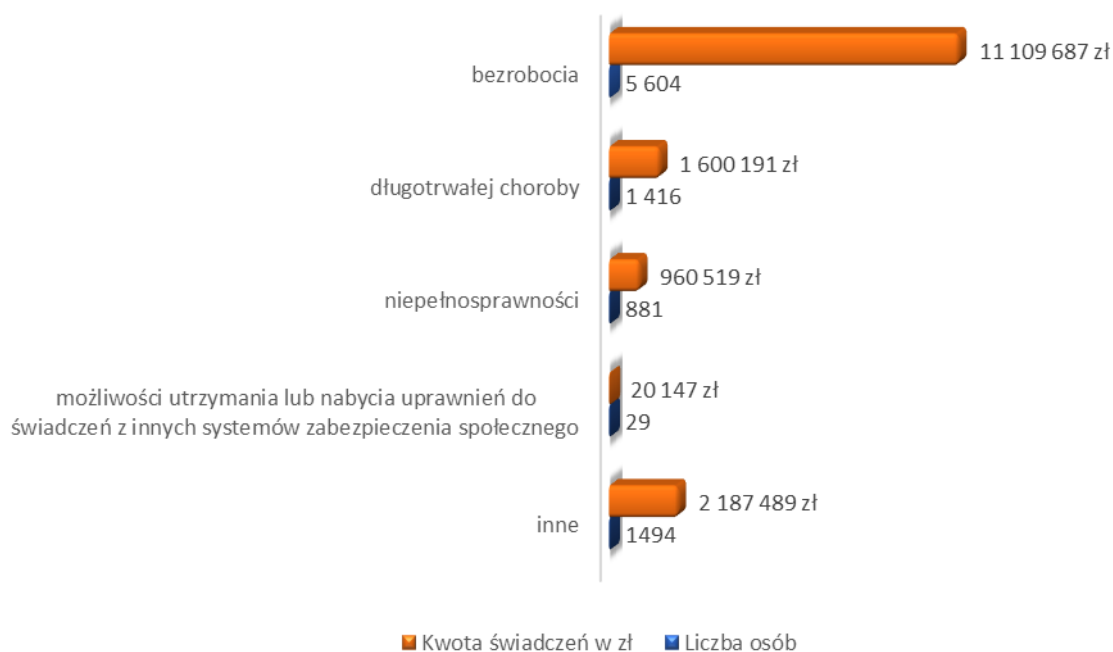
Zasilek okresowy

Wykres 24 Zasilek okresowy w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku odnotowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków okresowych o **5,9%** w stosunku do 2019 roku. Kwota przeznaczona na zasiłki okresowe w 2020 roku wyniosła **15 878 033 zł** i była większa o **5,2%** w stosunku do 2019 roku (**15 096 711 zł**).

Wykres 25 Zasilek okresowy przyznawany z tytułu w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Zasilek celowy

Tabela 9. Zasilek celowy ogółem w latach 2017-2020.

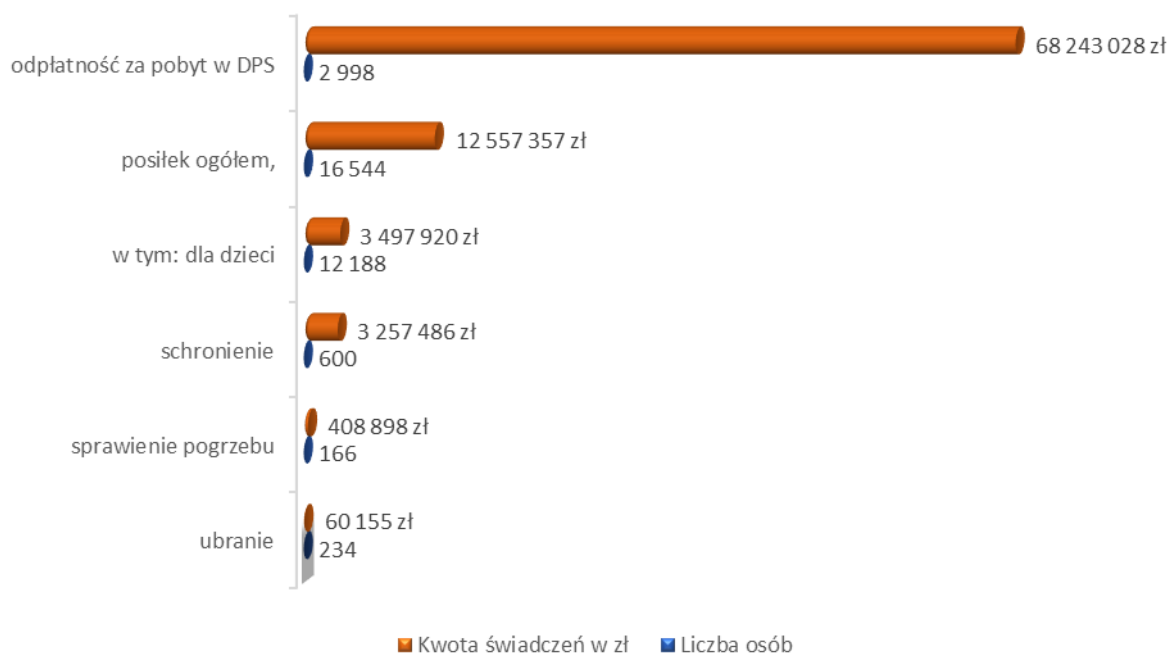
Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób	30 549	26 345	24 636	23 033
Kwota świadczeń (zł)	25 384 460 zł	23 811 175 zł	23 566 180 zł	24 299 559 zł
w tym: zasilek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	22 139	19 177	17 302	17 564
Kwota świadczeń (zł)	16 683 475 zł	16 642 883 zł	16 250 905 zł	18 892 432 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku odnotowano **6,5%** spadek liczby osób, którym przyznano zasilek celowy. Wolumen środków przeznaczonych na wypłatę tego świadczenia wyniósł **24 299 559 zł** i był wyższy o **3,1%** w odniesieniu do 2019 roku.

Liczba osób, którym przyznano zasilek celowy w 2020 roku w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła **17 564**, co stanowiło **76%** wszystkich osób, którym przyznano zasilek celowy, o **6 p.p. więcej** w odniesieniu do 2019 roku. Zwiększyła się kwota świadczeń zasiłku celowego w ramach omawianego programu o **16,3%**. Tym samym odnotowano wzrost liczby osób, którym przyznano zasilek o **1,5%** ww. zakresie.

Świadczenia niepieniężne

Wykres 26 Świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Spośród świadczeń niepieniężnych największy wydatek stanowi odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej. Kwota wydatkowana na to świadczenie w roku 2020 w województwie świętokrzyskim zwiększyła się o **1,5%** i wyniosła **68 243 028 zł**.

Kolejnym analizowanym świadczeniem niepieniężnym jest „posiłek”. Tego typu świadczeniem w 2020 roku objętych zostało **16 544 osób**, o **20,6% mniej** niż w roku poprzednim. W grupie osób otrzymujących to świadczenie **74% stanowią dzieci**. Kwota wydatkowana na posiłki ogółem w 2020 roku wyniosła **12 557 357 zł** i była mniejsza o **21,2%** w odniesieniu do 2019 roku.

Następnie wsparcie w postaci schronienia otrzymało **2,4%** ogółu beneficjentów, kwota wydatkowana na to świadczenie w 2020 roku wyniosła **3 257 486 zł** i jest o **50,7%** większa w odniesieniu do 2019 roku.

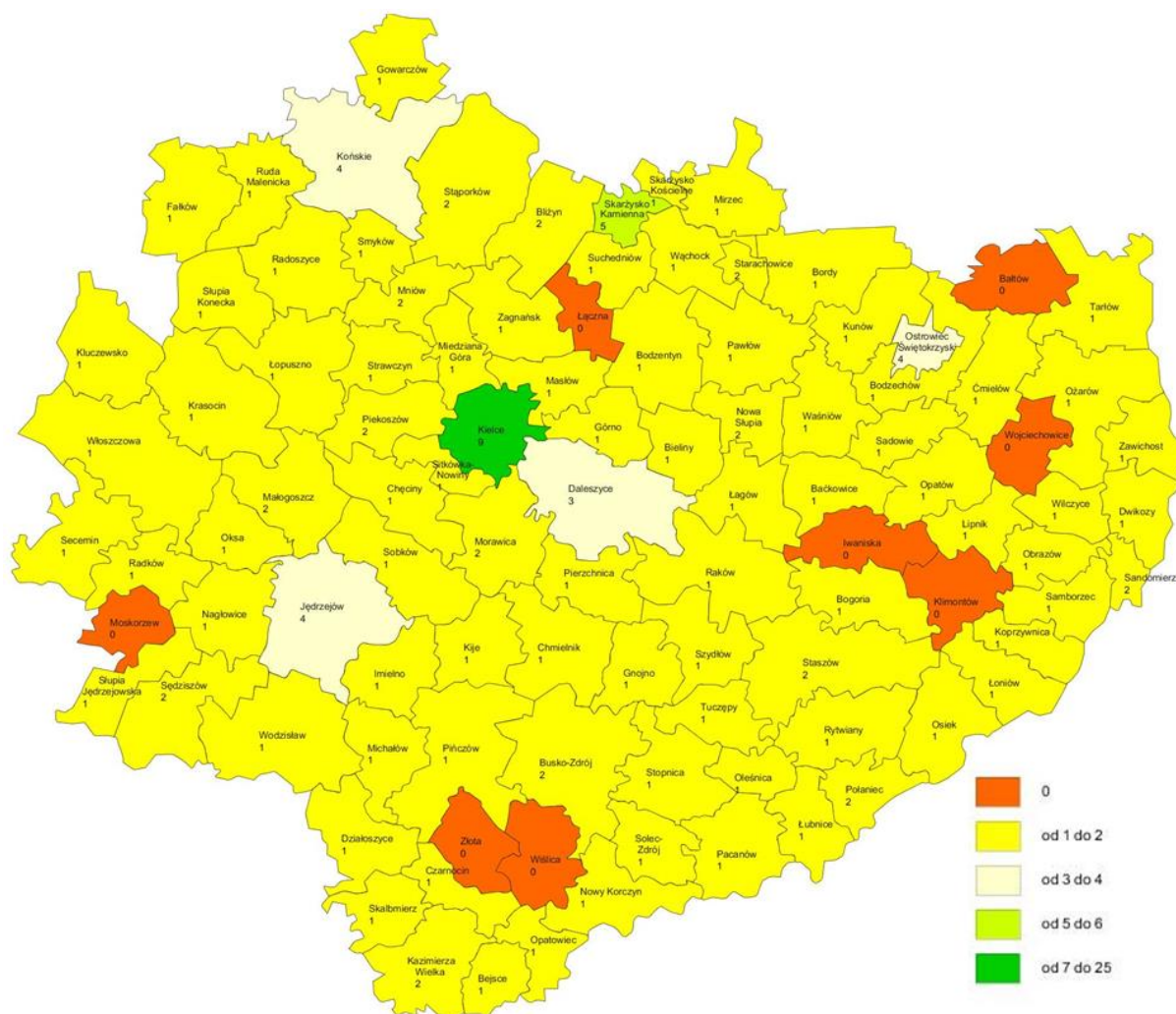
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o *wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* ośrodki pomocy społecznej realizują m.in.: zadania związane z asystenturą rodzinną, ponoszą odpłatność za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz podpisują stosowne umowy z rodzinami wspierającymi.

Asystentura rodzinna

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach wychowawczych a także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy.

Mapa 22 Zatrudnienie asystentów rodziny w regionie w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Największą liczbę asystentów rodziny odnotowano w mieście Kielce (9), następnie w gminach: Skarżysko-Kamienna (5), Ostrowiec Świętokrzyski (4), Końskie (4), Jędrzejów (4). Zatrudnienia asystenta rodziny **nie odnotowano w 8 gminach**: Bałtów, Iwaniska, Klimontów, Łączna, Moskorzew, Wiślica, Wojciechowice, Złota.

Tabela 9 Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba asystentów rodziny	143	137	139	131
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	1 566	1 481	1 420	1318
Liczba rodzin wspierających	3	9	3	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (zł)	6 820 522 zł	8 034 417 zł	8 919 812 zł	9 415 714 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Liczba asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim w 2020 roku wyniosła **131**, o **8** mniej w stosunku do 2019 roku. W roku oceny odnotowano jest **7,7%** spadek liczby rodzin objętą pracą asystenta rodziny z **1 428** rodzin do **1 318** w 2020 roku.

Rodziny wspierające

Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przewyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy mogą być bardzo różne, uzależnione od potrzeb oraz współpracy między zainteresowanymi. Dotyczyć one mogą: wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim liczba rodzin wspierających zmniejszyła się o 1 rodzinę w odniesieniu do 2019 roku. Obecnie tego typu rodziny funkcjonują w: Łopusznie i Kazimierzy Wielkiej.

3.2. ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nakładają obowiązek opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej realizowanej przez samorząd powiatu. Celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem tej przemocy, rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie, uznanie przez sprawcę przemocy w rodzinie faktu jej stosowania i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.

Tabela 10 Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób które przystąpiły do programu, w tym:	145	131	133	112
<i>kobiet</i>	6	7	6	7
<i>mężczyzn</i>	139	124	127	105
Liczba powiatów, w których realizowany jest program	10	9	8	7

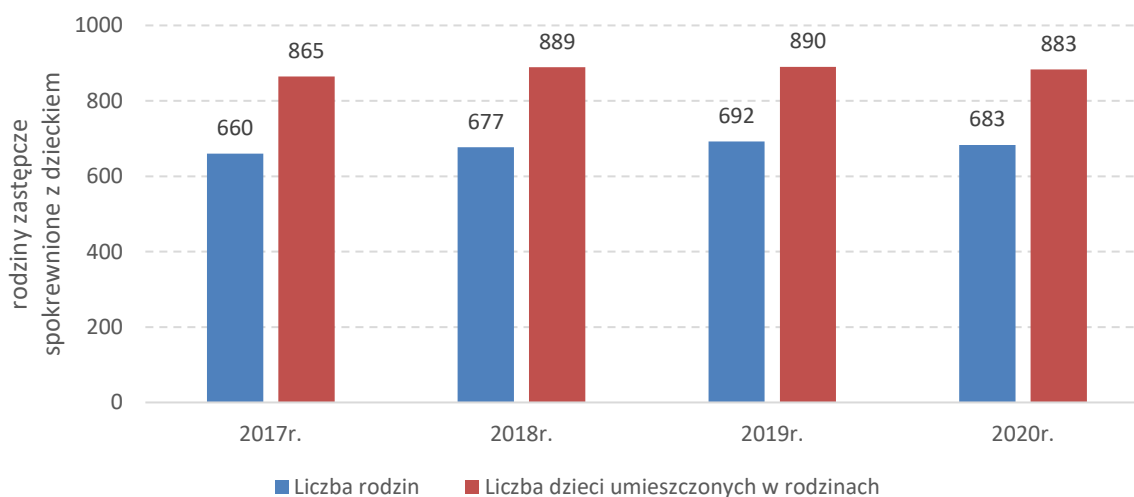
Źródło: Sprawozdanie resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2020 roku odnotowano spadek liczby osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym o **15,8%** w odniesieniu do 2019 roku. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w realizowany jest w **7** powiatach: jędrzejowskim (**15 osób**), kieleckim (**15 osób**), koneckim (**12 osób**), skarżyskim (**17 osób**), starachowickim (**8 osób**) włoszczowskim (**8 osób**) oraz w mieście Kielce (**37 osób**). Pozostałe samorządy powiatowe nie realizowały programu korekcyjno-edukacyjnego, który jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Rodziny spokrewnione

Rodzina zastępcza spokrewniona, to taka w której opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo.

Wykres 27 Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2017-2020 (stan na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła **683**, w odniesieniu do roku 2019 była mniejsza o **9** rodzin.

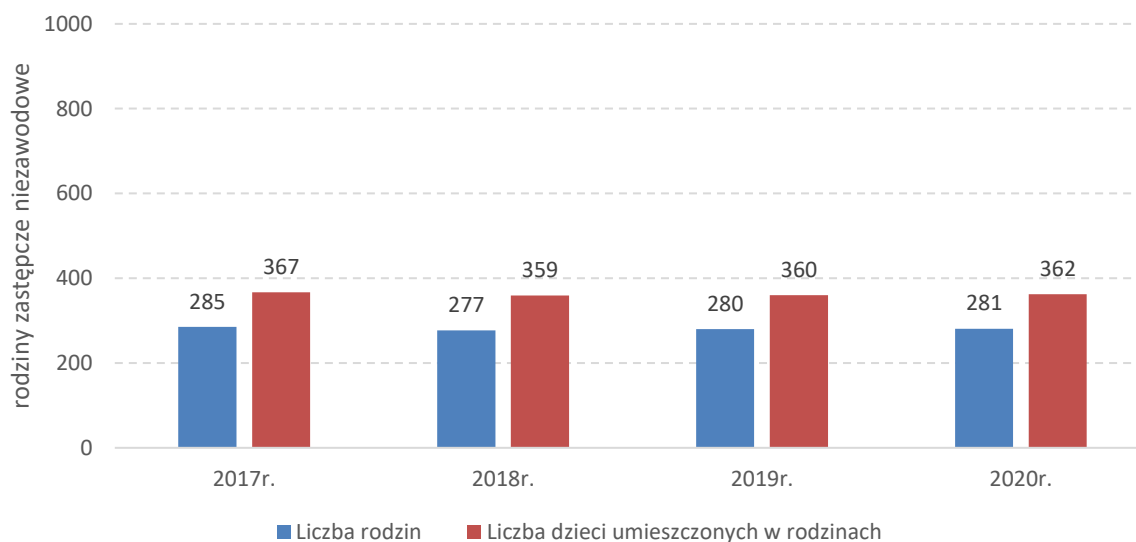
Tabela 11 Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów (stan na 31.XII).

Lp.	Powiat	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	buski	13	13	15	14
2	jędrzejowski	44	49	43	42
3	kazimierski	13	14	14	13
4	miasto Kielce	106	111	113	114
5	kielecki	70	74	75	77
6	konecki	44	43	43	43
7	opatowski	33	26	29	27
8	ostrowiecki	86	86	102	95
9	pińczowski	32	31	33	32
10	sandomierski	50	53	50	46
11	skarżyski	79	79	72	72
12	starachowicki	55	59	62	73
13	staszowski	25	26	26	23
14	włoszczowski	10	13	15	12
	Razem	660	677	692	683

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem odnotowano w mieście Kielce (**114**) oraz powiatach: ostrowieckim (**95**) kieleckim (**77**), starachowickim (**77**), skarżyskim (**72**). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: włoszczowskim (**12**), kazimierskim (**13**), buskim (**14**).

Rodziny zastępcze niezawodowe – tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędące wstępniymi lub rodzeństwem dziecka w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi.

Wykres 28 Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2017-2020 (na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Tabela 12 Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).

Lp.	Powiat	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	buski	15	14	15	13
2	jędrzejowski	17	14	16	16
3	kazimierski	4	4	3	4
4	miasto Kielce	39	41	43	48
5	kielecki	31	29	23	22
6	konecki	16	17	19	19
7	opatowski	22	20	19	14
8	ostrowiecki	29	29	30	35
9	pińczowski	10	11	12	10
10	sandomierski	14	14	13	14
11	skarżyski	30	27	27	25
12	starachowicki	26	28	30	32
13	staszowski	19	18	19	20
14	włoszczowski	13	11	11	9
	Razem	285	277	280	281

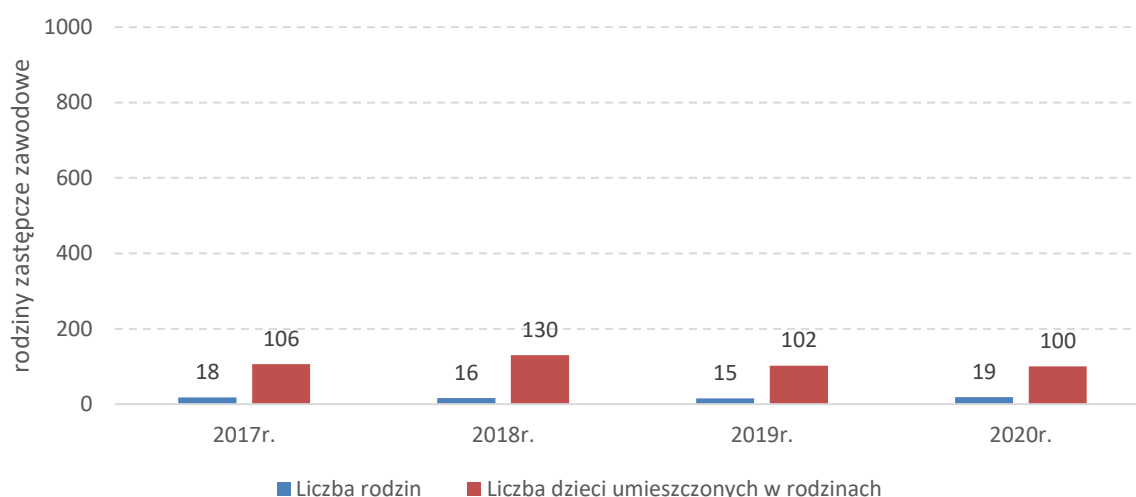
Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Według danych na koniec 2020 roku funkcjonowało **281** rodzin zastępczych niezawodowych. W odniesieniu do 2019 roku w regionie przybyła **1** rodzina zastępcza niezawodowa.

Najwięcej rodzin zastępczych niezawodowych odnotowano w mieście Kielce (**48**) oraz powiatach: ostrowieckim (**35**), starachowickim (**32**) i skarżyskim (**25**). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (**4**), włoszczowskim (**9**).

Rodziny zastępcze zawodowe

W zawodowej rodzinie zastępczej umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy (w szczególnych sytuacjach pobyt może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej).

Wykres 29 Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2017-2020 (stan na 31 XII).

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

W 2020 roku w regionie funkcjonowało **19** rodzin zastępczych zawodowych o **4** więcej niż w roku 2019. W 2020 roku z omawianych rodzin zastępczych, można było wyróżnić: **9** rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz **5** rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych.

Tabela 13 Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).

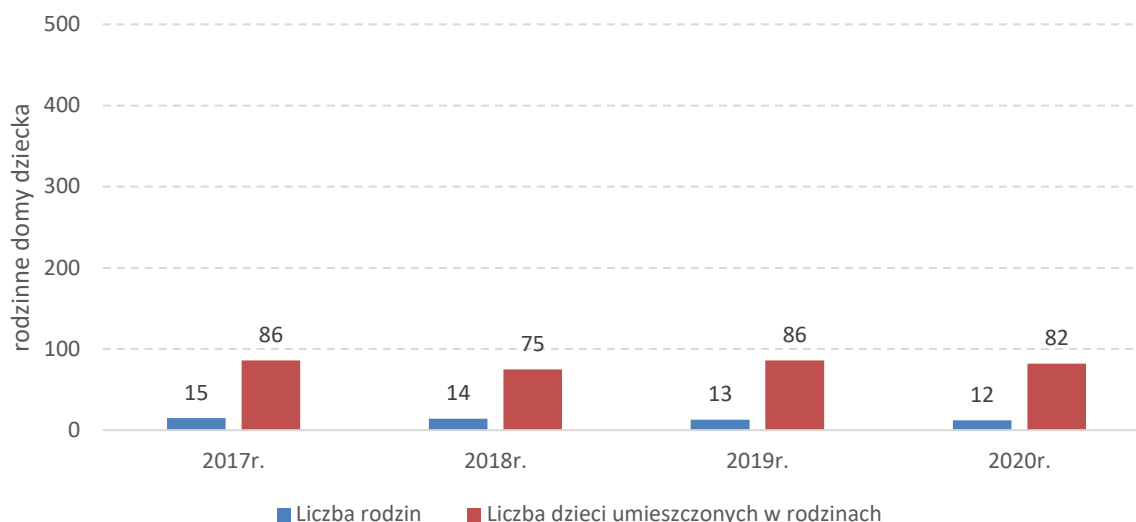
Lp.	Powiat	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	buski	3	3	2	3
2	jędrzejowski	1	1	1	1
3	kazimierski	0	0	0	0
4	miasto Kielce	1	0	1	1
5	kielecki	2	2	2	3
6	konecki	4	2	2	2
7	opatowski	1	1	1	1
8	ostrowiecki	1	1	0	0
9	pińczowski	2	1	1	1
10	sandomierski	0	1	1	1
11	skarżyski	1	1	1	1
12	starachowicki	1	1	1	2
13	staszowski	0	0	0	0
14	włoszczowski	1	2	2	3
	Razem	18	16	15	19

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Tabela prezentuje liczbę rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2017-2020 na dzień 31 grudnia. W 2020 roku najwięcej tego typu rodzin odnotowujemy w powiatach: buskim (3), kieleckim (3), włoszczowskim (3). Podobnie jak w 2018 roku, rodzin zastępczych zawodowych nie odnotowano w powiatach: kazimierskim, staszowskim, a także ostrowieckim.

Rodzinne domy dziecka

Zadaniem rodzinnych domów dziecka jest sprawowanie opieki nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej ochrony ze strony rodziców biologicznych. Powołana zostaje przez władze lokalne w odpowiedzi na realne zapotrzebowanie. Łączy elementy opieki zastępczej i instytucjonalnej, a wykonywana w niej praca ma opierać się na zasadach wychowania rodzinnego. Rodzinne domy dziecka wykonują pracę w oparciu o umowę o świadczenie usług. Tego rodzaju umowa zawierana jest ze starostą powiatu na okres około 5 lat.

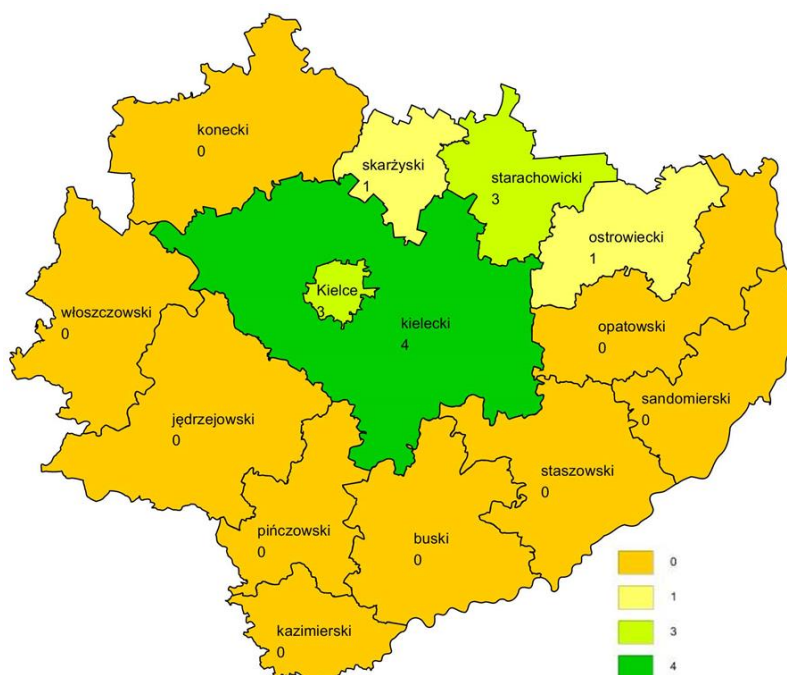

Wykres 30 Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2017-2020 (stan na 31.XII).

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Liczba rodzinnych domów dziecka na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła **12** i w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o **1** placówkę tego typu.

Mapa 23 Liczba rodzinnych domów dziecka w 2020 roku wg powiatów (stan na 31.XII).

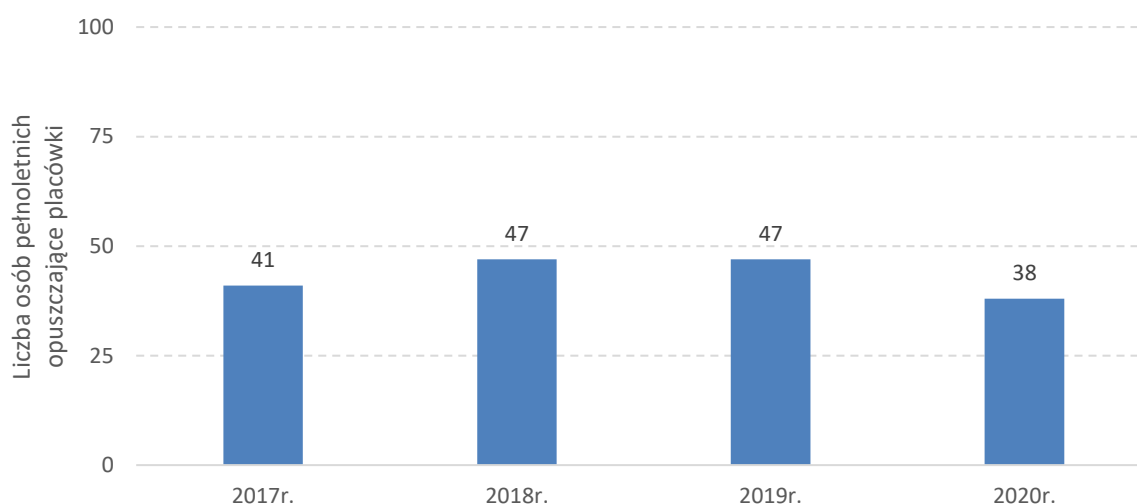
Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

Placówki pełniące funkcje rodzinnych domów dziecka odnotowano w mieście Kielce (**3**) oraz w powiatach: kieleckim (**4**), starachowickim (**3**), skarżyskim (**1**), ostrowieckim (**1**). W pozostałych powiatach nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek.

Pełnoletnie osoby opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

Dane dotyczą osób usamodzielnianych, które opuszczają:

- dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- schronisko dla nieletnich;
- zakład poprawczy;
- specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy;
- specjalny ośrodek wychowawczy;
- młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę;
- lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- po osiągnięciu pełnoletniości – ogółem, niezależnie od formy przyznanej pomocy (na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia).

Wykres 31 Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Liczba pełnoletnich osób opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o *pomocy społecznej* w 2020 roku wyniosła **38**. Łączna kwota świadczeń wypłacanych osobom pełnoletnim opuszczającym w roku 2020 placówki opiekuńczo-wychowawcze ukształtowała się na poziomie **189 702 zł**, mniej o **1,4%** w stosunku do 2019 roku.

Wśród pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2020 roku:

- 7 osób otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **26 445 zł**;
- 30 osób otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **130 110 zł**;
- 6 osób otrzymało pomoc pieniężną na zagospodarowanie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **18 363 zł**.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Tabela 14 Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Ogólna kwota dofinansowania: PFRON, środki własne powiatów	34 480 433 zł	34 734 240 zł	38 795 648 zł	44 803 434 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Dane tabelaryczne zawierają ogólną kwotę dofinansowania ze źródła PFRON i środków własnych powiatów skierowaną na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami w województwie świętokrzyskim. Kwota dofinansowania w 2020 roku wzrosła o **15,5%** w odniesieniu do 2019 roku.

Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się

W powyższym zakresie pomocy dofinansowany może być zakup sprzętu, mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych. Dofinansowaniu podlegały osoby fizyczne (w tym małoletnie), pod warunkiem uzasadnienia potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Tabela 15 Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	503	545	601	660
Wartość dofinansowania	1 586 250 zł	1 689 496 zł	1 936 173 zł	2 775 002 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Na przestrzeni lat 2017-2020 odnotowano wzrost liczby osób, które otrzymały ww. dofinansowanie. W roku 2020 odnotowano wzrost liczby osób objętych tego typu wsparciem o **9,8%** w stosunku do 2019 roku. Wartość dofinansowania udzielonego na likwidację

barier architektonicznych i w komunikowaniu się w 2020 roku była wyższa o **43,3%** i wyniosła **2 775 002 zł**.

Turnusy rehabilitacyjne

Pomoc dotyczy wszystkich osób z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne jedno z niżej wymienionych orzeczeń:

- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia;
- grupie inwalidzkiej.

Tabela 16. Turnusy rehabilitacyjne w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób, które uzyskały pomoc	2 341	2 080	2 163	1 310
Wartość dofinansowania	2 344 198 zł	2 424 354 zł	2 590 286 zł	1 911 419 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku nastąpił spadek liczby osób, które uzyskały pomoc w zakresie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych o **39,4%** w odniesieniu do 2019 roku. Tym samym odnotowano **26,2%** spadek wartości dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w stosunku do 2019 roku. Spadek wolumenu dofinansowania i liczby osób, które korzystały z turnusów rehabilitacyjnych może mieć związek z wprowadzonymi ograniczeniami w Polsce w związku z pandemią COVID-19.

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Dotyczy osób, które złożyły wnioski i uzyskały w danym roku pozytywną decyzję o dofinansowaniu w przypadku:

- 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w limicie ceny ustalonym, na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;
- 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w zakupie przedmiotów i środków, jeżeli cena jest wyższa niż ustalony limit.

Średni miesięczny dochód wnioskodawcy nie może przekroczyć:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia członka rodziny wspólnego gospodarstwa domowego;
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osób samotnych.

Tabela 17 Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób, które uzyskały pomoc	5 610	5 417	6 447	5 539
Wartość dofinansowania	4 617 563 zł	4 905 147 zł	5 962 187 zł	5 983 288 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku liczba osób, które uzyskały pomoc na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny wyniosła **5 539**, w stosunku 2019 roku wzrosła o **14,1%**. Wartość dofinansowania w 2020 roku wzrosła o **21 101 zł** i wyniosła **5 983 288 zł**.

Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Tabela 18 Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba świadczeń	1717	1 559	1 730	1 579
Wartość dofinansowania	4 183 848 zł	4 195 475 zł	6 034 959 zł	6 637 693 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W roku 2020 odnotowano **8,7%** spadek liczby świadczeń w programie „AKTYWNY SAMORZĄD”, zwiększyła się natomiast wartość dofinansowania ww. Programu o **10%** w stosunku do 2019 roku.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Dotyczy osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność statutową na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem z PFRON.

Tabela 19 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2017-2019.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba dofinansowanych imprez	72	73	61	55
Liczba niepełnosprawnych uczestników	5 779	4 075	2 965	3 088
Wartość dofinansowania ogółem	212 030 zł	220 386 zł	248 397 zł	320 708 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku odnotowano wzrost wartości dofinansowania skierowaną na wsparcie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w województwie świętokrzyskim. W roku 2020 wartość dofinansowania na ww. cel wynosiła **320 708 zł** i była większa o **29%** w odniesieniu do 2019 roku. Wzrosła liczba osób z niepełnosprawnościami będących uczestnikami dofinansowanych imprez, o **4,1%** w stosunku do 2019 roku.

W przypadku liczby dofinansowanych wydarzeń z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w 2020 roku odnotowano **55** dofinansowanych imprez, o **6** mniej niż 2019 roku.

4. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Jednym z zadań pomocy społecznej jest przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

W katalogu świadczeń, które można uzyskać na podstawie ustaw: *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* oraz *o świadczeniach rodzinnych* znajdują się:

1. Świadczenie wychowawcze.
2. Świadczenia rodzinne, w tym:
 - a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
 - b) świadczenia opiekuńcze, w tym:
 - zasiłek pielęgnacyjny, w tym:
 - o zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnościami,
 - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia,
 - o zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat
 - specjalny zasiłek opiekuńczy
 - c) świadczenie pielęgnacyjne;
 - d) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art.22a;
 - e) świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art.22b;
 - f) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
 - g) świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie wychowawcze

Przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości **500 zł** miesięcznie na dziecko w rodzinie (dotyczy wyłącznie dzieci do ukończenia 18 roku życia). Od lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje bez kryterium dochodowego także na pierwsze dziecko.

Kwoty przyznanych świadczeń wychowawczych, wypłaconych rodzinom w latach 2017-2020 w poszczególnych powiatach przedstawione zostały poniżej w tabeli.

Tabela 20 Kwoty świadczeń wychowawczych przyznanych w latach 2017-2020 wg powiatów.

Lp.	Powiat	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	buski	46 053 731 zł	42 223 271 zł	52 310 018 zł	66 865 024 zł
2	jędrzejowski	58 754 091 zł	55 481 366 zł	68 803 824 zł	86 470 676 zł
3	kazimierski	19 989 512 zł	18 363 261 zł	22 537 272 zł	28 435 070 zł
4	miasto Kielce	91 772 502 zł	88 229 141 zł	129 879 580 zł	176 684 746 zł
5	kielecki	157 988 941 zł	150 156 606 zł	188 218 121 zł	236 925 344 zł
6	konecki	49 031 762 zł	46 258 890 zł	55 647 395 zł	69 371 723 zł
7	opatowski	33 851 343 zł	31 198 245 zł	37 899 195 zł	46 536 054 zł
8	ostrowiecki	58 147 076 zł	53 974 674 zł	68 683 701 zł	86 620 260 zł
9	pińczowski	23 816 949 zł	21 888 742 zł	27 387 593 zł	34 700 381 zł
10	sandomierski	49 139 175 zł	46 091 356 zł	56 383 427 zł	69 817 488 zł
11	skarżyski	38 099 898 zł	35 751 343 zł	46 081 884 zł	58 325 130 zł
12	starachowicki	52 500 772 zł	49 261 491 zł	63 195 829 zł	80 437 241 zł
13	staszowski	49 365 381 zł	45 735 083 zł	56 783 788 zł	72 020 859 zł
14	włoszczowski	31 027 495 zł	29 224 124 zł	35 657 638 zł	45 308 442 zł
	Razem	759 538 628 zł	713 837 593 zł	909 469 265 zł	1 158 518 438 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

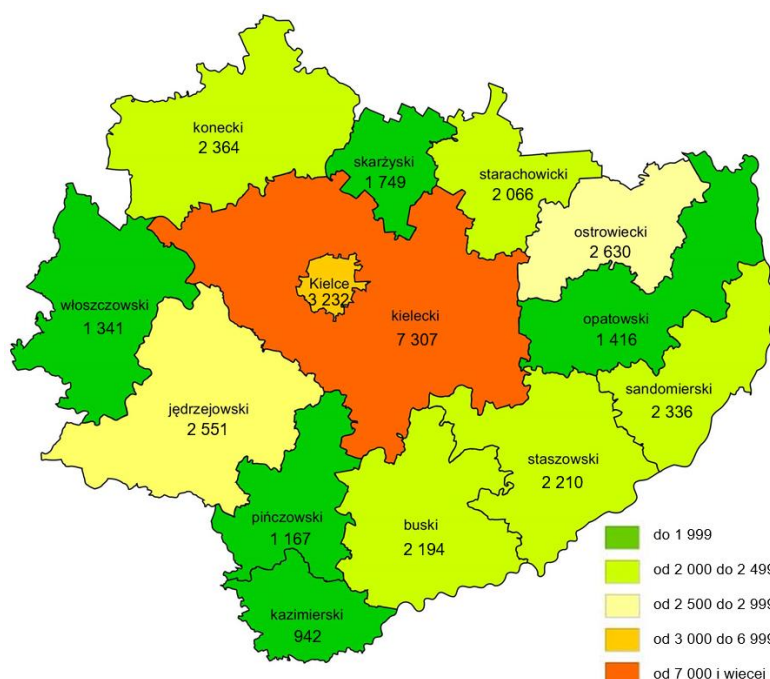
W 2020 roku odnotowano wzrost kwoty wypłaconych świadczeń wychowawczych. Ogółem na świadczenia wychowawcze wydatkowano kwotę **1 158 518 438 zł**. W 2020 roku, w stosunku do roku 2019 odnotowano wzrost kwoty wypłaconych świadczeń o **27,4%** (w 2019 roku była to kwota **909 469 265 zł**).

Największą kwotę wydatkowaną na wypłatę świadczenia wychowawczego w 2020 roku odnotowano w powiecie kieleckim (**236 925 344 zł**) oraz mieście Kielce (**176 684 746 zł**), najmniejszą natomiast w powiatach: kazimierskim (**28 435 070 zł**), pińczowskim (**34 700 381 zł**).

Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego.

Mapa 24 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Mapa prezentuje średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2020 roku w poszczególnych powiatach regionu. W 2020 roku ogółem z powyższych zasiłków w województwie świętokrzyskim skorzystały **33 505** rodziny na ogólną kwotę **138 777 253 zł**. Odnotowano spadek zarówno liczby rodzin jak i kwoty świadczeń odpowiednio o **18,6%** i **13,2%** w odniesieniu do 2019 roku.

W 2020 roku największą liczbę rodzin, którym przyznano tego rodzaju pomoc odnotowano w powiecie kieleckim (**7 307**), a najmniejszą w powiecie kazimierskim (**942**).

Kwoty przyznanych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wypłaconych rodzinom w poszczególnych powiatach przedstawione zostały w tabeli.

Tabela 21 Kwoty przyznanych zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2020.

Lp.	Powiat	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	buski	11 816 690 zł	10 458 902 zł	9 404 928 zł	8 505 556 zł
2	jędrzejowski	14 700 795 zł	13 634 039 zł	12 086 704 zł	10 637 096 zł
3	kazimierski	5 033 100 zł	4 465 434 zł	4 022 573 zł	3 908 582 zł
4	miasto Kielce	17 100 140 zł	17 552 578 zł	16 057 091 zł	12 641 851 zł
5	kielecki	40 885 612 zł	38 249 011 zł	34 974 215 zł	30 476 213 zł
6	konecki	13 482 699 zł	12 812 468 zł	11 330 904 zł	9 717 037 zł
7	opatowski	9 247 217 zł	8 432 391 zł	7 402 114 zł	7 032 162 zł
8	ostrowiecki	14 532 889 zł	13 753 756 zł	12 190 816 zł	1 0493 463 zł
9	pińczowski	6 256 005 zł	5 467 952 zł	4 913 882 zł	4 553 886 zł
10	sandomierski	13 206 065 zł	12 031 390 zł	10 653 408 zł	9 487 456 zł
11	skarżyski	9 240 305 zł	8 883 575 zł	8 168 677 zł	6 886 722 zł
12	starachowicki	13 666 938 zł	12 992 421 zł	11 500 798 zł	9 522 790 zł
13	staszowski	12 475 595 zł	11 253 992 zł	10 429 110 zł	9 301 739 zł
14	włoszczowski	8 196 528 zł	7 589 798 zł	6 824 338 zł	5 612 700 zł
	Razem	189 840 578 zł	177 577 707 zł	159 959 559 zł	138 777 253 zł

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Świadczenia opiekuńcze

Świadczeniami opiekuńczymi wymienionymi w *ustawie o świadczeniach rodzinnych* są:

- świadczenie pielęgnacyjne, przyznawane z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym,
- zasiłek pielęgnacyjny, przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Tabela 22 Liczba świadczeń pielęgnacyjnych oraz wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia w latach 2018-2020.

Rodzaj	Liczba świadczeń			Kwota świadczeń (zł)		
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Świadczenie pielęgnacyjne	57 508	62 260	77 828	84 563 671	97 771 710	138 734 526
Zasiłek pielęgnacyjny	526 096	530 769	508 215	82 933 189	100 414 847	109 487 320

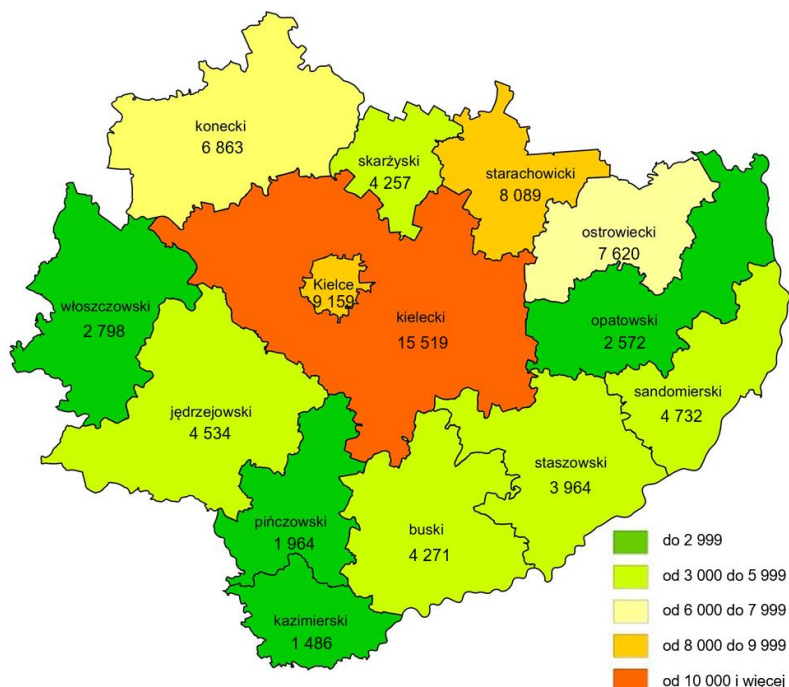
Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- 1) matce albo ojcu;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Mapa 25 Świadczenia pielęgnacyjne - liczba świadczeń w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku najwięcej świadczeń pielęgnacyjnych udzielono w powiecie kieleckim (15 519) i mieście Kielce (9 159), najmniej w powiatach: kazimierskim (1 486), pińczowskim (1 964) oraz opatowskim (2 572).

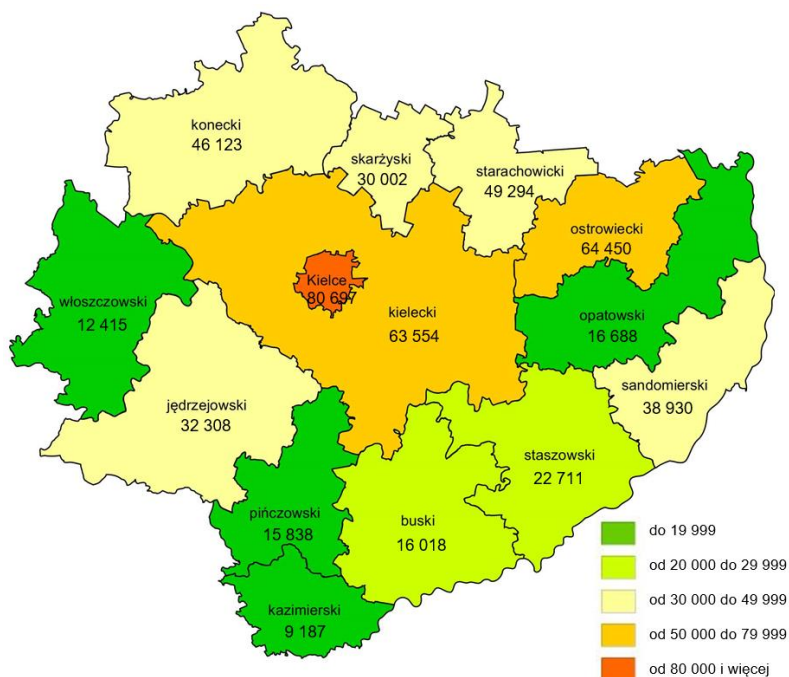
Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

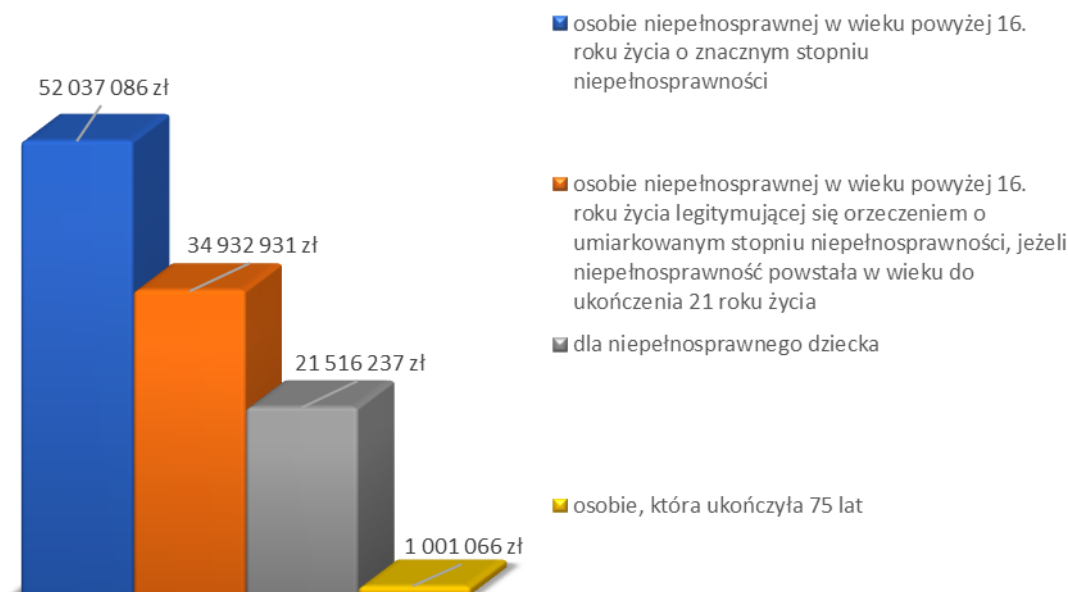
- dziecku z niepełnosprawnościami;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Mapa 26 Zasiłek pielęgnacyjny - liczba świadczeń w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku największą liczbę przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych odnotowano w mieście Kielce (**80 697**), powiecie ostrowieckim (**64 450**) oraz powiecie kieleckim (**63 554**), zaś najmniejszą w powiatach: kazimierskim (**9 187**), włoszczowskim (**12 415**) oraz pińczowskim (**15 838**).

Wykres 32 Wysokość środków finansowych wydatkowanych w 2020 roku na zasiłki pielęgnacyjne.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku ośrodki pomocy społecznej przyznały w sumie **508 215** zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę: **109 487 320 zł**. Z kwoty wydatkowanej na zasiłki pielęgnacyjne najwięcej **47,5%** zostało przeznaczonych osobom z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, z wydatkowanych środków **31,9%** stanowiły zasiłki pielęgnacyjne dla osób w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia. **19,7%** środków przeznaczonych zostało na zasiłki pielęgnacyjne dla niepełnosprawnych dzieci. Wydatki na zasiłki pielęgnacyjne dla osób, które ukończyły 75 lat stanowiły **0,9%** ogólnej kwoty wydatkowanej na zasiłek pielęgnacyjny.

Katalog świadczeń wspierających rodzinę uzupełnia:

- specjalny zasiłek opiekuńczy;
- zasiłek dla opiekuna;
- świadczenie z funduszu alimentacyjnego;
- dodatki mieszkaniowe;
- dodatki energetyczne;
- opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego;
- opłacenie składki ubezpieczenia społecznego;
- świadczenie integracyjne (centrum integracji społecznej);
- świadczenia pieniężne z prac społecznie użytecznych;
- stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne.

5. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

W tej części opracowania opisane zostały zasoby instytucjonalne pomocy społecznej o zasięgu gminnym oraz powiatowym, zlokalizowane na obszarze województwa świętokrzyskiego.

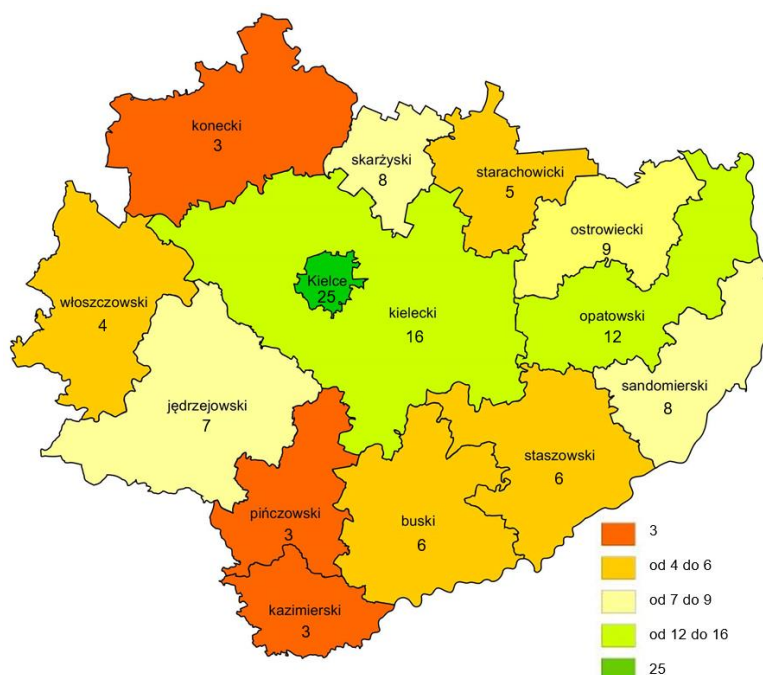
Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej obejmują:

- domy pomocy społecznej,
- ośrodki wsparcia,
- środowiskowe domy samopomocy,
- dzienne domy pomocy,
- noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych,
- kluby samopomocy,
- mieszkania chronione,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- jednostki specjalistycznego poradnictwa,
- placówki wsparcia dziennego,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- centra integracji społecznej,
- kluby integracji społecznej,
- warsztaty terapii zajęciowej,
- zakłady aktywności zawodowej.

Ośrodki wsparcia – ogółem

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w placówkach. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu.

Mapa 27 Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało **115** różnego rodzaju ośrodków wsparcia. **100** z nich (**87%**) prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast **15** (**13%**) ośrodki wsparcia prowadzone były przez inny podmiot.

Liczba miejsc w ww. placówkach w 2020 roku wyniosła **3 190** i w odniesieniu do roku 2019 była mniejsza o **53%** (w 2019 roku było **4 881** miejsc)⁷. Liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodków wsparcia w 2020 roku ukształtowała się na poziomie **5 771**, tj. mniej o **14,4%** w odniesieniu do 2019 roku.

Najwięcej ośrodków wsparcia funkcjonowało na terenie miasta Kielce (**32**), najmniej odnotowano w powiatach: pińczowskim (**3**), kazimierskim (**3**) oraz koneckim (**3**).

Środowiskowe domy samopomocy

Świadczone przez środowiskowe domy samopomocy usługi, to przede wszystkim: praca socjalna, psychoterapia, rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa, usprawnianie, organizacja czasu wolnego. Do zadań środowiskowych domów należy przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną do funkcjonowania w społeczeństwie. Środowiskowe domy samopomocy zapewniają formy pomocy pół – stacjonarnej takie jak:

⁷ W roku 2021 zmianie uległa metodologia sporządzania sprawozdań w przedmiotowym zakresie tj. wyłączone z ośrodków wsparcia Jadłodajnie oraz uległy likwidacji dwie filie Klubów Seniora w Kielcach w związku z tym w ujęciu statystycznym znacząco spadła liczba miejsc w ośrodkach wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku.

- trening umiejętności życia codziennego,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- terapia zajęciowa.

Tabela 23 Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Lp.	Placówka	Organ prowadzący	Adres
powiat buski			
1.	ŚDS w Busku-Zdroju	gmina	ul. Rehabilitacyjna 5 28-100 Busko-Zdrój
2.	ŚDS w Świniarach	Caritas Diecezji Kieleckiej	Świniary 25 28-131 Solec Zdrój
powiat jędrzejowski			
3.	ŚDS w Jędrzejowie	gmina	ul. 11-go Listopada 113b 28-300 Jędrzejów
4.	ŚDS w Sędziszowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Kwiatowa 14 28-340 Sędziszów
powiat kazimierski			
5.	ŚDS w Kazimierzy Wielkiej	powiat	ul. Partyzantów 29 28-500 Kazimierza Wielka
miasto Kielce			
6.	ŚDS w Kielcach	stowarzyszenie	ul. Mieszka I 79 25-624 Kielce
7.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Okrzei 8 25-525 Kielce
8.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Miodowa 7 25-544 Kielce
9.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Kołtąja 4 25-715 Kielce
10.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Krzemionkowa 1 25-705 Kielce
11.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Orzeszkowej 53 25-435 Kielce
12.	ŚDS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Urzędnicza 16a 25-729 Kielce
13.	ŚDS w Kielcach	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”	ul. Mielczarskiego 53 25-711 Kielce
powiat kielecki			
14.	ŚDS w Chmielniku	gmina	ul. Dygasińskiego 12 28-020 Chmielnik
15.	ŚDS w Woli Jachowej	gmina	Wola Jachowa 136 26-008 Górno
16.	ŚDS w Józefinie	fundacja	Józefina 58 26-070 Łopuszno

17.	ŚDS w Mniowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Gajowa 3 26-080 Mniów
18.	ŚDS w Brudzowie	gmina	Brudzów ul. Starowiejska 60, 26-026 Morawica
19.	ŚDS w Piekoszowie	gmina	ul. Częstochowska 85 26-065 Piekoszów
powiat konecki			
20.	ŚDS w Stąporkowie	powiat	ul. Staszica 6 26-220 Stąporków
powiat opatowski			
21.	ŚDS w Opatowie	gmina	ul. Sienkiewicza 5 27-500 Opatów
22.	ŚDS w Ożarowie	gmina	ul. Mazurkiewicza 25 27-530 Ożarów
23.	ŚDS w Tarłowie	gmina	ul. Rynek 2 27-515 Tarłów
powiat ostrowiecki			
24.	ŚDS "Przystań" w Ostrowcu Św.	gmina	os. Pułanki 10 27-400 Ostrowiec Św.
25.	ŚDS w Ostrowcu Św.	gmina	ul. Iłżecka 31 27-400 Ostrowiec Św.
26.	ŚDS w Ostrowcu Św.	powiat	ul. Focha 5 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski			
27.	ŚDS w Pińczowie	powiat	ul. Polna 48 28-400 Pińczów
powiat sandomierski			
28.	ŚDS w Krzcinie	fundacja	Krzcin 7 27-660 Koprzywnica
29.	ŚDS w Kleczanowie	stowarzyszenie	Kleczanów 91A 27-641 Obrazów
30.	ŚDS w Sandomierzu	gmina	ul. Katedralna 5 27-600 Sandomierz
31.	ŚDS w Zawichoście	gmina	ul. Szkolna 8 27-630 Zawichost
powiat skarżyski			
32.	ŚDS w Skarżysku Kam.	gmina	ul. Zielna 12 26-110 Skarżysko-Kam.
33.	ŚDS w Skarżysku Kam.	powiat	ul. 1000 - lecia 22 26-110 Skarżysko-Kam.
powiat starachowicki			
34.	ŚDS w Starachowicach	gmina	ul. Reja 10 27-200 Starachowice
35.	ŚDS w Starachowicach	powiat	ul. Batalionów Chłopskich 29 27-200 Starachowice

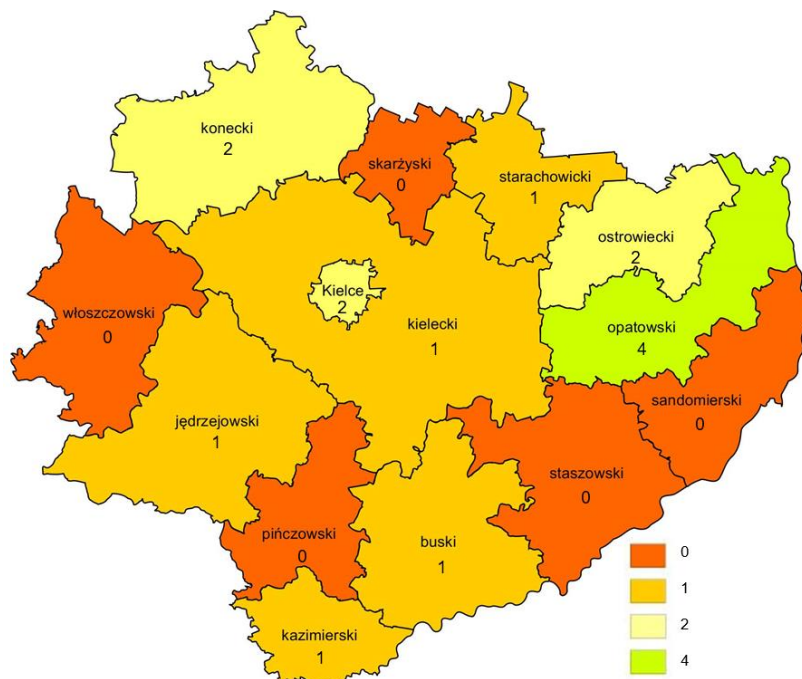
powiat staszowski			
36.	ŚDS w Staszowie	gmina	ul. Wschodnia 13 28-200 Staszów
37.	ŚDS w Połańcu	gmina	ul. Kościuszki 37 28-230 Połaniec
38.	ŚDS w Kurozwękach	powiat	Kurozwęki, ul. Szydłowska 10 28-200 Staszów
powiat włoszczowski			
39.	ŚDS we Włoszczowie	gmina	os. Broniewskiego 7a 29-100 Włoszczowa

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W województwie świętokrzyskim w roku 2020 funkcjonowało **39** środowiskowych domów samopomocy, bez zmian w porównaniu do 2019 roku. Liczba miejsc w ww. placówkach w roku 2020 ukształtowała się na poziomie **1 148** (wzrost o **32** miejsca w odniesieniu do 2019 roku), natomiast liczba osób korzystających w 2020 roku wynosiła **1 284** (spadek o **31** osób w odniesieniu do 2019 roku).

Dzienne domy pomocy są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Mapa 28 **Dzienne domy pomocy w woj. świętokrzyskim w 2020r.**

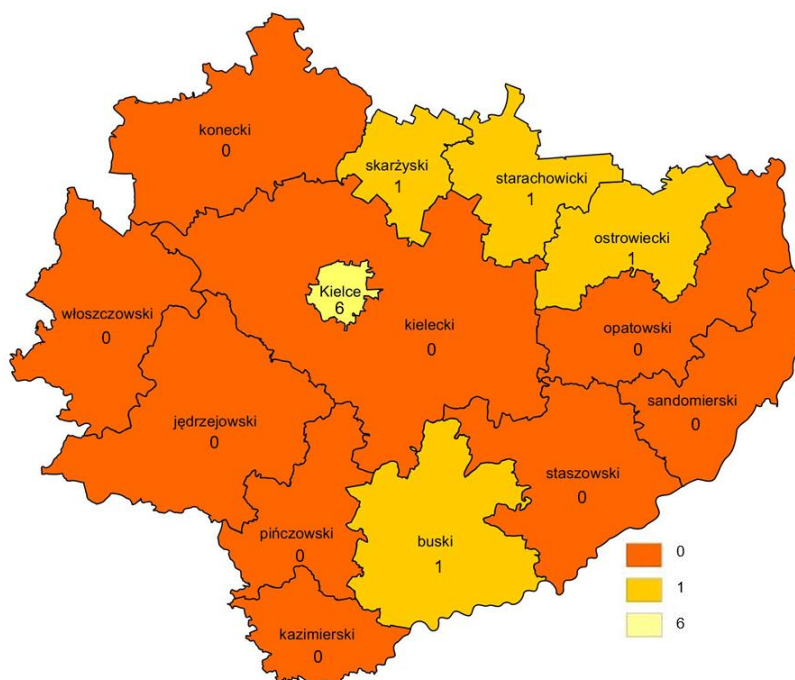
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W województwie świętokrzyskim w 2020 roku funkcjonowało **15** dziennej domów pomocy, dla **14** z nich organem prowadzącym była jednostka samorządu terytorialnego.

Liczba miejsc w tego typu placówkach w 2020 roku wynosiła **388** (w 2019 roku było to **368** miejsc), a liczba osób korzystających z pomocy wynosiła **389** (o **23** osoby mniej w odniesieniu do 2019 roku).

Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie przeznaczone są dla osób, które nie są nigdzie zameldowane, często nie posiadają dowodów tożsamości i stałych źródeł dochodu. Często podopieczni schronisk obciążeni są nałogami (alkoholizm, narkomania).

Mapa 29 Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W 2020 roku na terenie województwa świętokrzyskiego pomoc osobom bezdomnym świadczyło **10** placówek, gdzie **4** prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego oraz **6** przez inne podmioty. Liczba miejsc przez noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych wynosiła **252** (mniej o **70** miejsc w stosunku do 2019 roku). Liczba osób korzystających wyniosła **1029** osób (mniej o **891** miejsc w stosunku do 2019 roku)⁸.

Domy pomocy społecznej są tradycyjną formą instytucjonalnej pomocy społecznej w postaci opieki całodobowej nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, których mimo zastosowania wszystkich form pomocy, nie można przystosować w pełni do samodzielnego życia w miejscu ich zamieszkania z uwagi na wiek, schorzenia, sytuację

⁸ W 2020 roku znaczący wpływ na spadek liczby osób korzystających miała ograniczona mobilność społeczna w związku z ogłoszonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie wirusa SARS-CoV-2.

życiową oraz warunki rodzinne, mieszkaniowe oraz materialne. Domy pomocy społecznej pełnią również formę ośrodków aktywizacji i rozwoju swoich mieszkańców.

Tabela 24 Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Lp.	Placówka	Organ prowadzący	Typ	Adres
powiat buski				
1.	DPS w Ratajach	Caritas Diecezji Kieleckiej na zlecenie powiatu	dla osób w podeszłym wieku	Rataje 39 b 28-133 Pacanów
2.	DPS w Słupi Pacanowskiej	Zgromadzenie Sióstr Albertynek na zlecenie powiatu	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Słupia Pacanowska 91 28-133 Pacanów
3.	DPS w Świniarach	Caritas Diecezji Kieleckiej	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Świniary 25 28-131 Solec - Zdrój
4.	DPS w Gnojnie	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Gnojno 118 28-114 Gnojno
5.	DPS w Zborowie	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Zborów 112 28-131 Solec Zdrój
powiat jędrzejowski				
6.	DPS w Mnichowie	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Mnichów 135 28-300 Jędrzejów
powiat kazimierski				
7.	DPS w Bejskach	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych	Bejsce 230 28-512 Bejsce
miasto Kielce				
8.	DPS w Kielcach (zamknięty w 2020 roku)	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Żeromskiego 4/6 25-369 Kielce
9.	DPS im. prof. Antoniego Kępińskiego w Kielcach	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Jagiellońska 76 Kielce 25-734
10.	DPS w Kielcach	powiat	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Tarnowska 10 25-394 Kielce
11.	DPS im. JP II w Kielcach	powiat	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Jagiellońska 76 25-734 Kielce

12.	DPS im. Jana i Marysieńki Sobieskich w Kielcach	powiat	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Króla Jana III Sobieskiego 30 25-124 Kielce
13.	Dom Seniora Aktywni Zawsze w Kielcach	powiat	dla osób w podeszłym wieku	ul. Peryferyjna 15 25-562 Kielce
14.	DPS Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach	Polski Związek Niewidomych na zlecenie powiatu	dla osób niepełnosprawnych fizycznie (niewidomych i słabo widzących) i osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Złota 7 25-015 Kielce
powiat kielecki				
15.	DPS w Piekoszowie	Caritas Diecezji Kieleckiej na zlecenie powiatu	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Czarnowska 2a 26-065 Piekoszów
16.	DPS – Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy	Fundacja Dom Seniora im. Sue Ryder	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Szkolna 36 26-015 Pierzchnica
17.	DPS w Osinach	NZOZ „Profilaktyka” w Kielcach	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	Osiny 54B 26-015 Pierzchnica
18.	DPS w Łagiewnikach	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z miejscami dla osób przewlekle psychicznie chorych	Łagiewniki 73 26-020 Chmielnik
19.	DPS w Zgórsku	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Zgórsko ul. Szewska 28 26-052 Nowiny
20.	DPS - Dom Seniora „Zielone Niwy” w Niwach	Przedsiębiorstwo „Natoł”	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce
21.	DPS w Rudzie Strawczyńskiej	osoba fizyczna	dla osób w podeszłym wieku	Ruda Strawczyńska 80A 26-067 Strawczyn
powiat konecki				
22.	DPS w Końskich	Powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Warszawska 25 26-200 Końskie
23.	DPS w Słupi (koneckiej)	Powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Ruda Pilczycka 57 26-234 Słupia
powiat opatowski				
24.	DPS w Baćkowicach	gmina	dla osób przewlekle somatycznie chorych	Baćkowice 101A 27-552 Baćkowice

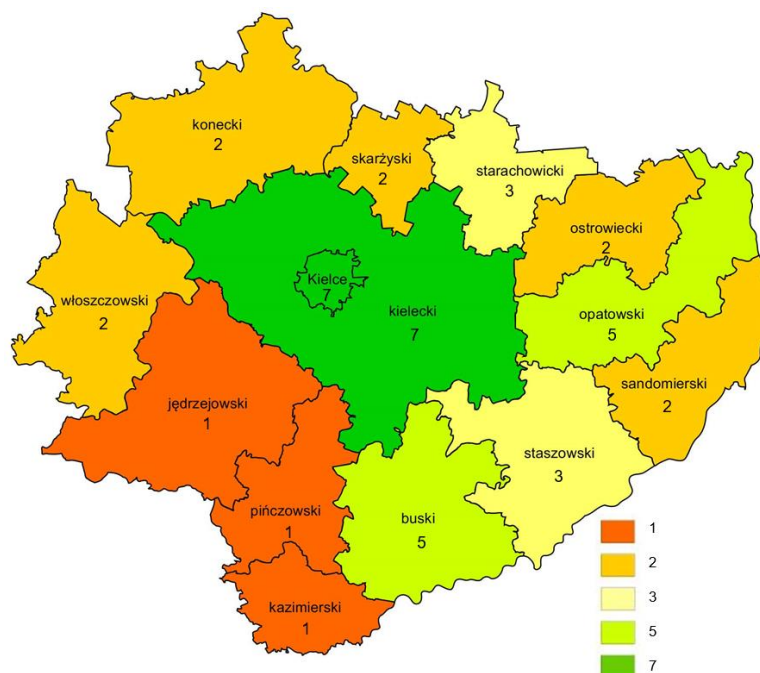
25.	DPS w Bidzinach	Organizacja Pozarządowa	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Bidziny 142, 27-532 Wojciechowice
26.	DPS w Czachowie	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Czachów 54 27-530 Ożarów
27.	DPS w Zochcinku	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Zochcinek 42 27-500 Opatów
28.	DPS w Sobowie	powiat	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych	Sobów 117 27-530 Ożarów
powiat ostrowiecki				
29.	DPS w Ostrowcu Świętokrzyskim	powiat	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grabowiecka 7 27-400 Ostrowiec Św.
30.	DPS w Ostrowcu Św.	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Osiedle Słoneczne 49 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski				
31.	DPS w Pińczowie	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Wesola 5 28-400 Pińczów
powiat sandomierski				
32.	DPS „Sadyba” w Skwirzowie	Fundacja „Sadyba” na zlecenie powiatu	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	Skwirzowa 38 27-670 Łoniów
33.	DPS w Sandomierzu	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Seniora”	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Czyżewskiego 1 27-600 Sandomierz
powiat skarżyski				
34.	DPS w Skarżysku Kamiennej	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Sporna 6 26-110 Skarżysko- Kamiennej
35.	DPS w Skarżysku Kamiennej	powiat	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Ekonomii 7 26-110 Skarżysko- Kamiennej
powiat starachowicki				
36.	DPS w Starachowicach	powiat	dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Bema 26 27-200 Starachowice
37.	DPS w Kałkowie - Godowie	powiat	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	Kałów-Godów 88 27-225 Pawłów
38.	DPS w Brodach Iłżeckich	osoba fizyczna	dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych fizycznie	ul. Wójtowska 62 27-230 Brody Iłżeckie

powiat staszowski				
39.	DPS w Kurozwękach	powiat	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Kościelna 4 28-200 Staszów
40.	DPS w Pęcławicach Górnych	gmina	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	Pęcławice Górne 23 28-210 Bogoria
41.	DPS w Rudkach	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Rudki 69 28-225 Szydłów
powiat włoszczowski				
42.	DPS w Woli Czaryjskiej	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Charytatywnych im. Matki Teresy z Kalkuty	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Wola Czaryska 92 29-145 Secemin
43.	DPS we Włoszczowie	powiat	dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Koniecpolska 20 29-100 Włoszczowa

Źródło: Opracowano na podstawie rejestru domów pomocy społecznej Wojewody Świętokrzyskiego.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2020 roku funkcjonowały **43** domy pomocy społecznej (bez zmian w stosunku do 2019 roku). W **28** przypadkach domy pomocy społecznej prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego. Liczba dostępnych miejsc w DPS wyniosła **4 478**.

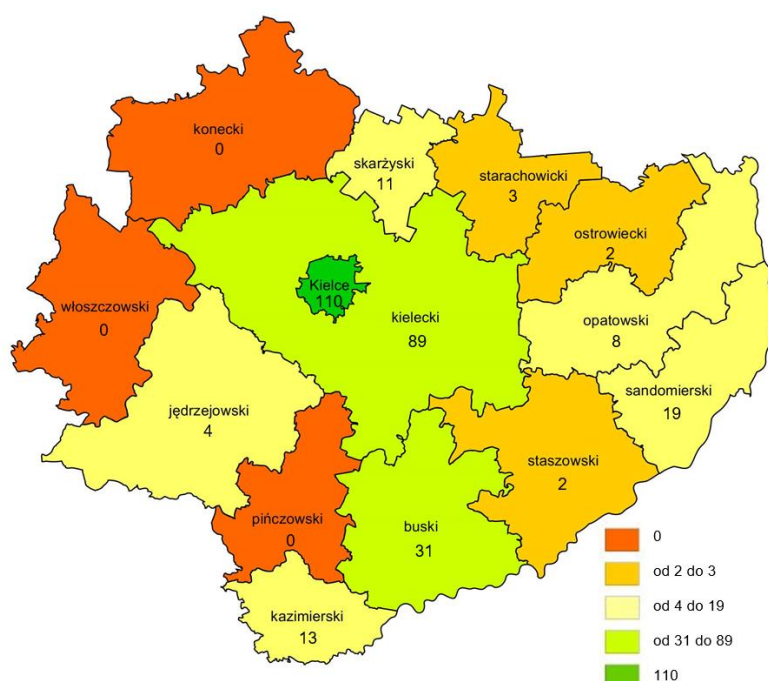
Mapa 30 Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Opracowano na podstawie rejestru domów pomocy społecznej Wojewody Świętokrzyskiego.

Mieszkanie chronione/wspomagane/aktywizujące jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Zgodnie z przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany w szczególności: osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo – wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mapa 31 Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Jak wynika z danych przekazanych przez samorzady gminne i powiatowe w badaniu ankietowym, w 2020 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało **292** mieszkania chronione (o **36** mieszkań więcej w stosunku do 2019 roku), **167** z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast **125** przez organizacje pozarządowe. Tego typu mieszkania były dostępne w **30** gminach na terenie województwa świętokrzyskiego.

Ośrodek interwencji kryzysowej/Punkty interwencji kryzysowej

Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej. Podstawowym celem ośrodka jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

Tabela 25 Ośrodki interwencji kryzysowej ogółem w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.

	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Ośrodki interwencji kryzysowej	11	11	12	11
powiat	6	6	8	8
gmina	5	5	4	3
▪ w tym punkty interwencji kryzysowej	4	4	4	3
▪ w tym z miejscami całodobowymi	5	4	5	3

Źródło: Sprawozdanie resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przez jednostki samorządu terytorialnego w województwie świętokrzyskim w 2020 roku funkcjonowało **11 ośrodków interwencji kryzysowej** w tym **3 punkty interwencji kryzysowej**.

W 2020 roku z ogółu funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowej, **3 placówki spełniały zadania punktów interwencji kryzysowej**. W regionie kompleksową ofertą pomocy i wsparcia dysponowały 3 ośrodki interwencji kryzysowej prowadzone przez powiat, które zapewniały miejsca całodobowe (buski, jędrzejowski, miasto Kielce).

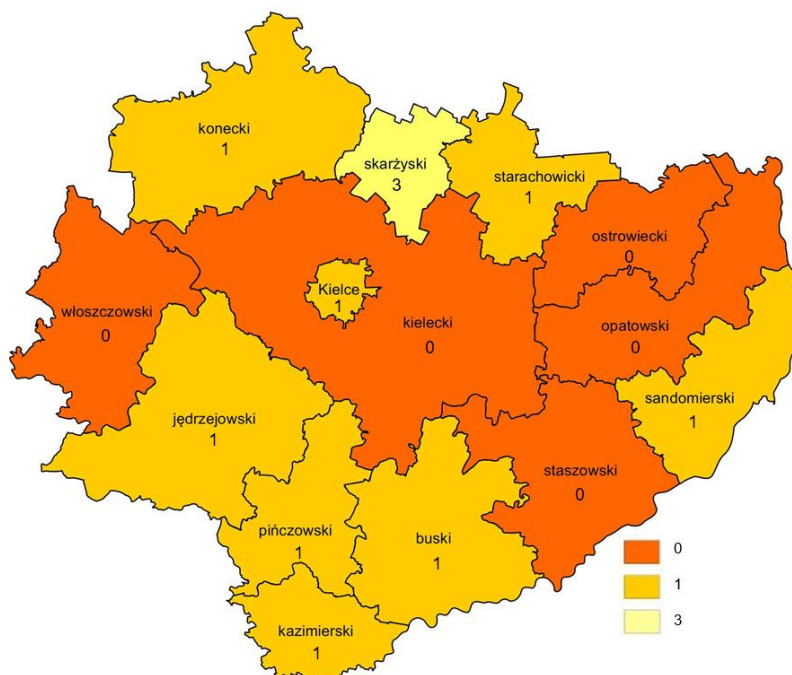
Tabela 26 Ośrodki interwencji kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Podmiot odpowiedzialny	Liczba	Liczba miejsc	w tym liczba miejsc 24h	Liczba osób korzystających
Powiat	8	281	38	496
Gmina	3	23	0	184
Razem	11	304	38	680

Źródło: Sprawozdanie resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ośrodki interwencji kryzysowej w 2020 roku w województwie dysponowały łącznie 304 miejscami, w tym 38 to miejsca całodobowe. Ze wsparcia ośrodków interwencji kryzysowej w 2019 roku skorzystało w sumie 680 osób: 489 kobiet, 53 mężczyzn oraz 138 dzieci. W województwie świętokrzyskim dla 8 ośrodków interwencji kryzysowej podmiotem prowadzącym jest powiat, 3 placówki prowadzone są przez gminę.

Mapa 32 Ośrodki interwencji kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

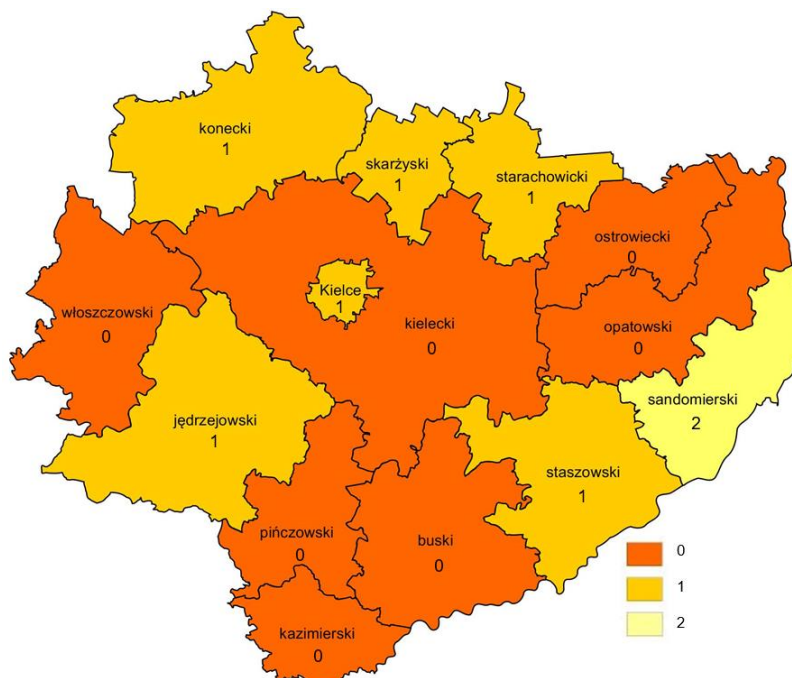

Źródło: Sprawozdanie resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Mapa 33 Jednostki specjalistycznego poradnictwa w woj. świętokrzyskim w 2020r.

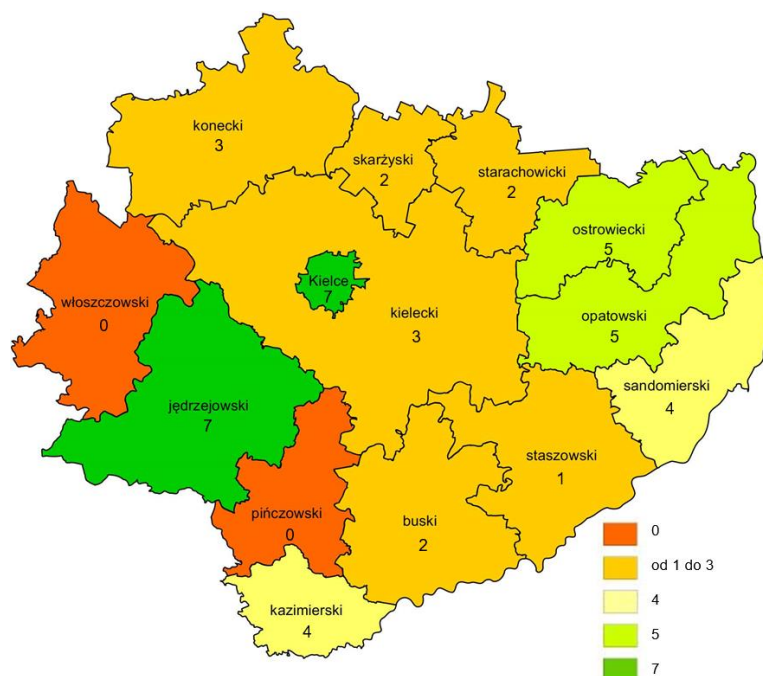
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Według danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, na terenie województwa świętokrzyskiego, w 2020 roku funkcjonowało **8** jednostek specjalistycznego poradnictwa. Wszystkie jednostki prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego. Z oferty ww. placówek skorzystało **1 900** beneficjentów.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne i zdrowotne. Realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi bliskimi (chyba, że sąd postanowi inaczej).

Mapa 34 Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe WRiSPZ-P (drugie półrocze).

W 2020 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało **45** placówek opiekuńczo-wychowawczych oferujących **611** miejsc.

Centrum integracji społecznej (CIS) to jednostka organizacyjna tworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Tabela 27 Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim stan na 2020r.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat buski			
1.	CIS w Kostkach Dużych	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”	Kostki Duże 60 28-100 Busko-Zdrój
miasto Kielce			
2.	CIS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesola 54 25-013 Kielce
powiat kielecki			
3.	CIS w Chmielniku	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”	ul. Witosa 4, 26-020 Chmielnik Biuro Fundacji "Nadzieja Rodzinie" ul. Karczówkowska 36 25-711 Kielce
powiat ostrowiecki			
4.	CIS w Ostrowcu Św.	Fundacja „Pomocna Dłoń”	Aleja 3 Maja 73 27-400 Ostrowiec Św.
powiat skarżyski			
5.	CIS w Skarżysku-Kamiennej	gmina	ul. Bolesława Prusa 3a 26-110 Skarżysko-Kamienna
powiat staszowski			
6.	CIS w Staszowie	gmina	ul. Parkowa 6 28-200 Staszów

Źródło: Opracowanie na podstawie rejestru centrów integracji społecznej Wojewody Świętokrzyskiego.

W województwie świętokrzyskim w 2020 roku funkcjonowało **6** centrów integracji społecznej, **2** z nich prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, **4** przez organizacje pozarządowe. W 2020 roku **489** osób uczestniczyło w zajęciach w CIS. Liczba CIS nie zmieniła się w odniesieniu do roku poprzedniego.

Klub integracji społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Klub integracji społecznej zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Tabela 28 Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat buski			
1.	KIS w Busku-Zdroju	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Lipowa 1 28-100 Busko-Zdrój
powiat jędrzejowski			
2.	KIS w Sędziszowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Kwiatowa 14 28-340 Sędziszów
miasto Kielce			
3.	KIS w Kielcach	MOPR	ul. Chęcińska 1 25-020 Kielce
4.	KIS w Kielcach	Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj”	ul. Jagiellońska 42 a 25-606 Kielce
5.	KIS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesoła 54 25-363 Kielce
6.	KIS w Kielcach	Fundacja „PEStka”	ul. Targowa 18 (p.916) 25-520 Kielce
7.	KIS w Kielcach	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”	ul. Kołłątaja 4 25-715 Kielce
powiat kielecki			
8.	KIS w Chmielniku	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”	ul. Witosa 6 26-020 Chmielnik
9.	KIS w Bęczkowie	Fundacja „PEStka”	Bęczków 193 26-008 Górno
10.	KIS w Bilczy	Fundacja „Możesz Więcej”	Bilcza, ul. Jeżynowa 30 26-026 Morawica
11.	KIS w Chałupkach	Stowarzyszenie „Arka Nadziei”	Chałupki, ul. Wapiennikowa 2 26-026 Morawica
12.	KIS w Nowinach	Stowarzyszenie „PROREW”	ul. Gimnazjalna 1 26-052 Nowiny
powiat konecki			
13.	KIS w Końskich	M-GOPS	ul. Armii Krajowej 22 26-200 Końskie
powiat sandomierski			
14.	KIS w Zawichoście	Stowarzyszenie „Spełnić marzenie”	ul. Żeromskiego 50, 27-630 Zawichost
powiat skarżyski			
15.	KIS w Suchedniowie	Fundacja „PEStka”	Mostki 1 26-130 Suchedniów

16.	KIS w Skarżysku Kamiennej	MOPS	ul. Sikorskiego 10 26-110 Skarżysko Kam.
powiat starachowicki			
17.	KIS w Starachowicach	MOPS	ul. Majówka 21a 27-200 Starachowice
18.	KIS w Starachowicach	Stowarzyszenie „Homo Politicus”	ul. Radomska 21 27-200 Starachowice
powiat staszowski			
19.	KIS w Staszowie	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”	Wiążownica-Kolonia 90 28-200 Staszów

Źródło: Opracowanie na podstawie rejestru klubów integracji społecznej wojewody świętokrzyskiego.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2020 roku funkcjonowało **19** klubów integracji społecznej. **3** placówki prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, a **15** przez organizacje pozarządowe.

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Tabela 29 Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim stan w 2020r.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat buski			
1.	WTZ w Busku Zdroju	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. Kościuszki 46 28-100 Busko-Zdrój
2.	WTZ w Gnojnie	Dom Pomocy Społecznej w Gnojnie	Gnojno 118 28-114 Gnojno
3.	WTZ w Piasku Wielkim	Caritas Diecezji Kieleckiej	Piasek Wielki 117 28-136 Nowy Korczyn
powiat jędrzejowski			
4.	WTZ w Jędrzejowie	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jędrzejowie	ul. Armii Krajowej 11 28-300 Jędrzejów
5.	WTZ w Mnichowie	Dom Pomocy Społecznej	Mnichów 135 28-300 Jędrzejów
powiat kazimierski			
6.	WTZ w Kazimierzy Wielkiej	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Promyk Nadziei"	ul. Kościuszki 15 28-500 Kazimierza Wielka

miasto Kielce			
7.	WTZ w Kielcach	Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta	ul. Kryształowa 6 25-705 Kielce
8.	WTZ w Kielcach	DPS Jana Pawła II w Kielcach	ul. Słoneczna 9 25-731 Kielce
powiat kielecki			
9.	WTZ w Zgórsku	Dom Pomocy Społecznej Zgórsko	Zgórsko ul. Szewska 28 26-052 Nowiny
10.	WTZ w Osinach	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym	Osiny 30 26-015 Pierzchnica
11.	WTZ w Belnie	Stowarzyszenie „Braterskie Serca”	Belno 143 26-050 Zagnańsk
12.	WTZ w Fanisławicach	Wiejskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie i Ruchowo	Fanisławice 22 26-070 Łopuszno
13.	WTZ w Sędku	gmina	Sędek 63 26-025 Łągów
powiat konecki			
14.	WTZ w Końskich	TWRP Wszechnica Konecka	ul. Gimnazjalna 41b 26-200 Końskie
powiat opatowski			
15.	WTZ w Zochcinku	powiat	Zochcinek 42 27-500 Opatów
16.	WTZ w Opatowie	Top Medicus Sp. z o. o.	ul. Szpitalna 4 27-500 Opatów
17.	WTZ w Czekarzewicach Drugich	Stowarzyszenie LGD Powiatu Opatowskiego	Czekarzewice Drugie 125 27-515 Tarłów
18.	WTZ w Bidzinach	Stowarzyszenie „Akademia Pomysłu” w Bidzinach	Bidziny 142, 27-532 Bidziny
19.	WTZ w Sobowie	Dom Pomocy Społecznej w Sobowie	Sobów 117 27-530 Ożarów
powiat ostrowiecki			
20.	WTZ w Ostrowcu Świętokrzyskim	Stowarzyszenie "RAZEM" Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo	ul. Rzeczeki 18 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
21.	WTZ w Ostrowcu Świętokrzyskim	Stowarzyszenie "Szansa"	ul. Żabia 31 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski			
22.	WTZ w Pińczowie	Stowarzyszeniu Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego	ul. Polna 48 28-400 Pińczów

powiat sandomierski			
23.	WTZ w Śmiechowicach	gmina	Śmiechowice 99 27-650 Samborzec
24.	WTZ w Sandomierzu	Stowarzyszenie "Tratwa"	ul. Zawichojska 13 27-600 Sandomierz
25.	WTZ w Sandomierzu	Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Zatrudnieniu, Rehabilitacji i Rewalidacji oraz bezrobotnym i Poszukującym Pracy w Uaktywnieniu Zawodowym "Integracja"	ul. Jakubowskiego 5 27-600 Sandomierz
26.	WTZ w Piotrowicach	gmina	Piotrowice 18 27-630 Zawichost
powiat skarżyski			
27.	WTZ w Skarżysku Kamiennej	Stowarzyszenie Na Rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej "Tęcza"	ul. Równoległa 23 26-110 Skarżysko Kam.
28.	WTZ w Skarżysku Kamiennej	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych	ul. Kościuszki 38 26-110 Skarżysko Kam.
powiat starachowicki			
29.	WTZ w Starachowicach	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Judy Tadeusza	ul. Wiosenna 5 27-200 Starachowice
30.	WTZ w Kałkowie Godowie	Parafia Rzymsko-Katolicka w Kałkowie-Godowie	Kalków – Godów 84a 27-225 Pawłów
powiat staszowski			
31.	WTZ w Połańcu	powiat	ul. Lipowa 20 28-230 Połaniec
powiat włoszczowski			
32.	WTZ w Ostrowie	Caritas Kielecka	Ostrów 57 29-105 Krasocin

Źródło: Dane własne ROPS.

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim podobnie jak w 2019 r. funkcjonowały **32** warsztaty terapii zajęciowej, **5** z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, a **27** przez inne podmioty.

Zakłady aktywności zawodowej zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej, przygotowywanie do samodzielnego i niezależnego życia,

adekwatnego do możliwości psychomotorycznych oraz znalezienie odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Tabela 30 Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.

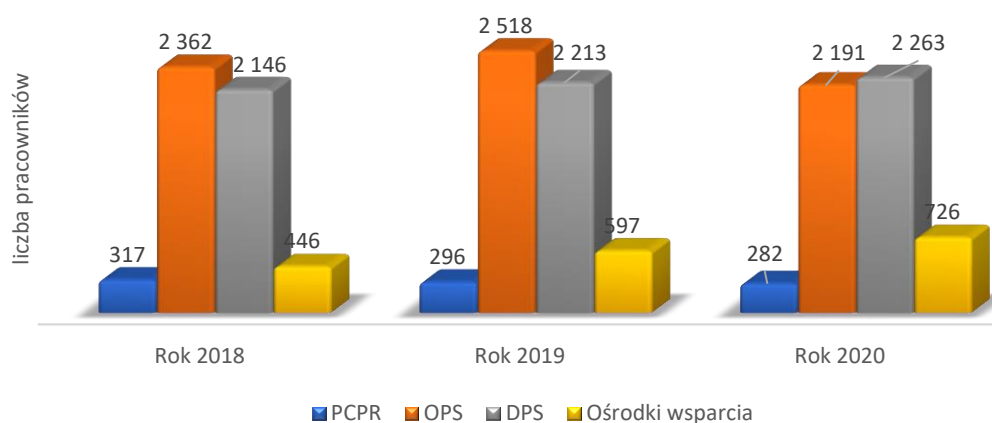
Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres	Liczba pracowników
powiat starachowicki				
1.	ZAZ Filia w Stykowie	jednostka organizacyjna Starostwa Powiatu Starachowickiego	Kałków Godów 84a 27-225 Pawłów	52
powiat konecki				
2.	ZAZ w Końskich	Polski Związek Niewidomych – Okręg Świętokrzyski w Kielcach	ul. Krzywa 1 26-200 Końskie	43
miasto Kielce				
3.	ZAZ w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesola 52a 25-363 Kielce	52
4.	ZAZ w Kielcach	Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie	ul. Olszewskiego 21 25-663 Kielce	46
5.	ZAZ w Kielcach	Zakład Aktywności Zawodowej „Manufaktura Pietraszki”	ul. Pietraszki 15 25-822 Kielce	37

Źródło: Dane własne ROPS.

W województwie w 2020 roku funkcjonowało **5** zakładów aktywności zawodowej, w tym **1** prowadzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, pozostałe **4** placówki przez organizacje pozarządowe. W zajęciach oferowanych przez placówki uczestniczyło **230** osób. W kwietniu 2021 roku powstał Zakład Aktywności Zawodowej w Sandomierzu.

6. KADRA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ

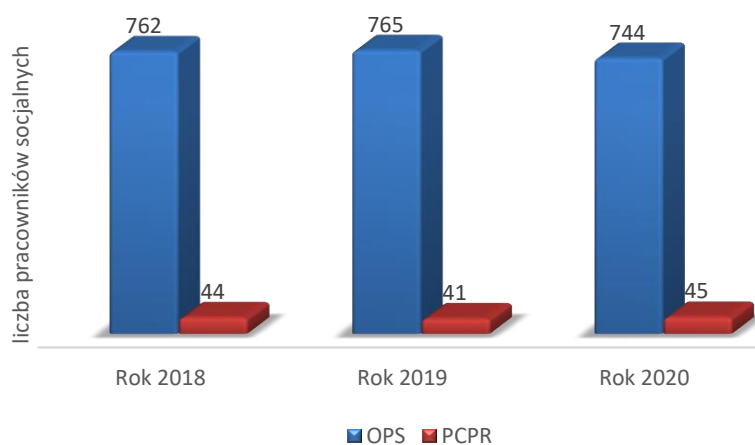
Kadrę jednostek organizacyjnych pomocy społecznej stanowią pracownicy zatrudnieni w gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejsko-gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejskich ośrodkach pomocy społecznej, miejskim ośrodku pomocy rodzinie, powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz domach pomocy społecznej, placówkach specjalistycznego poradnictwa, ośrodkach interwencji kryzysowej i ośrodkach wsparcia.

Wykres 33 Liczba pracowników - ogółem zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

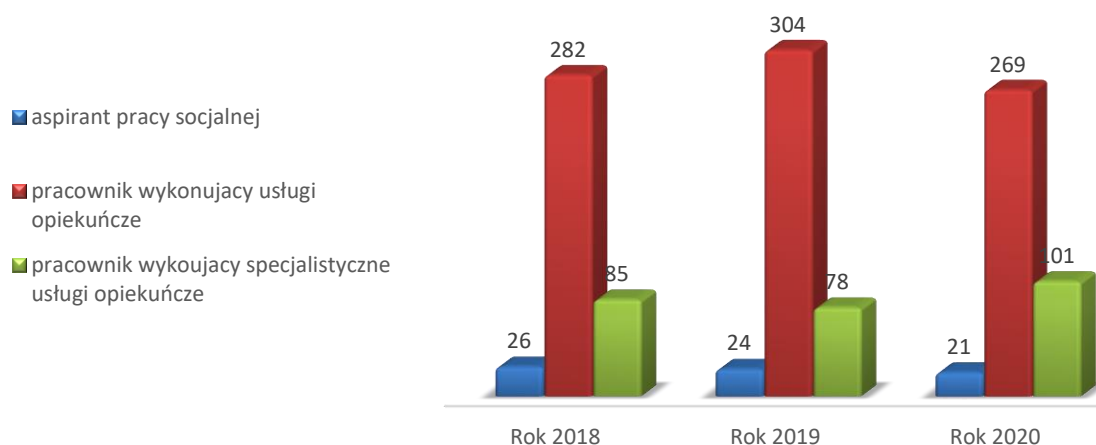
W 2020 roku obserwujemy wzrost zatrudnienia w domach pomocy społecznej oraz ośrodkach wsparcia. W przypadku ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie liczba osób zatrudnionych zmniejszyła się w porównaniu do dwóch ubiegłych lat.

Wykres 34 Liczba pracowników socjalnych - zatrudnionych w OPS i PCPR w latach 2018-2020.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

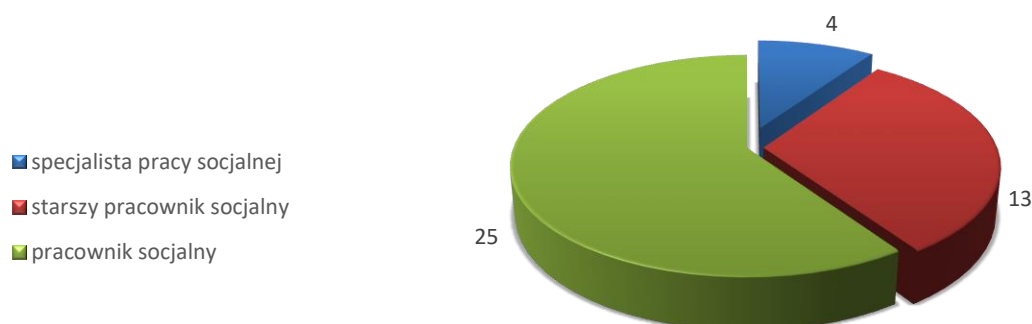
Kluczowym zawodem w systemie pomocy społecznej jest zawód pracownika socjalnego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwujemy spadek zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej oraz minimalne zwiększenie się stanu zatrudnienia w powiatowych centrach pomocy rodzinie.

Wykres 35 Liczba aspirantów pracy socjalnej, pracowników świadczących usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze - ogółem zatrudnionych w OPS na w latach 2018-2020.

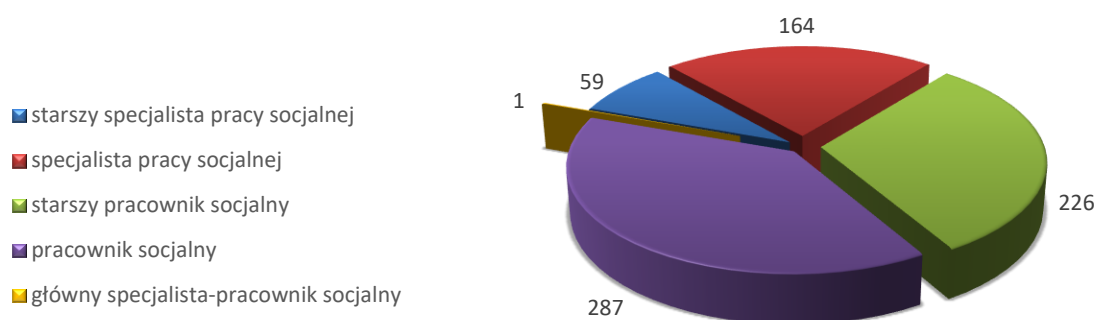
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Obecnie odnotowuje się spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, a najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej są długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się spadek liczby pracowników świadczących usługi opiekuńcze oraz wzrost liczby pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze. Na podstawie dostępnych danych nie można jednoznacznie stwierdzić w jakim stopniu zaspokojone jest zapotrzebowanie na pracowników świadczących tego typu usługi.

Wykres 36 Pracownicy socjalni w PCPR według poszczególnych stopni - stan na 2020r.

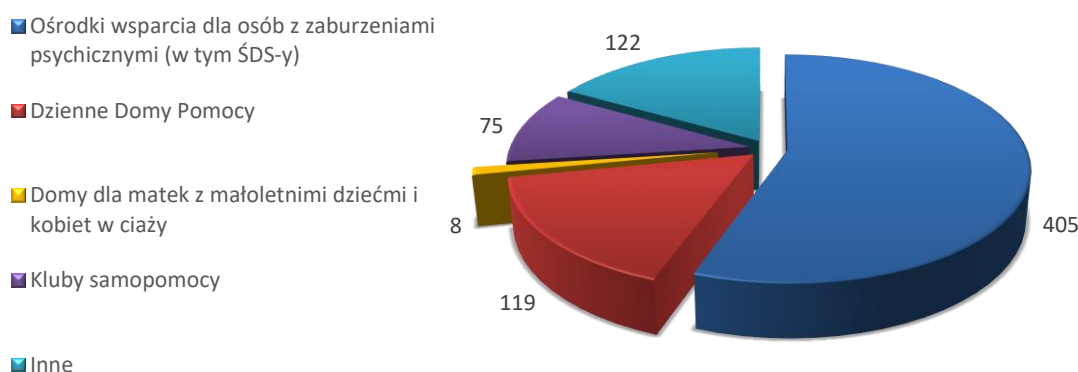
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

Wykres 37 Pracownicy socjalni w OPS według poszczególnych stopni - stan na 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W strukturze pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie większość pracowników zaszeregowanych jest na najniższym stopniu tj. pracownika socjalnego. Najmniejsza liczba zatrudnionych osób zajmuje stanowisko starszego specjalisty pracy socjalnej.

Wykres 38 Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia wg. poszczególnych typów placówek – stan na 2020r.

Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

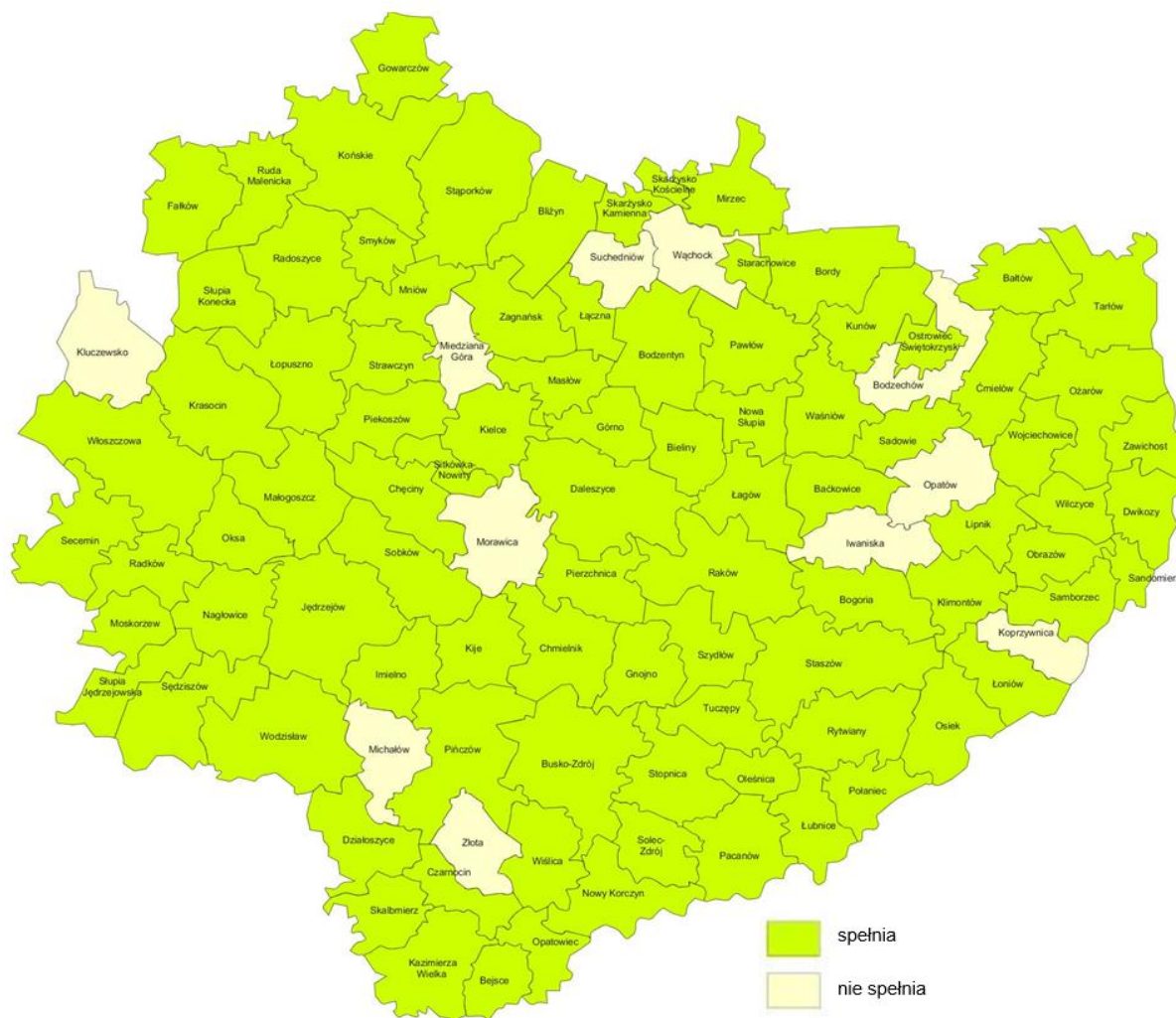
W przypadku jednostek organizacyjnych pomocy społecznej jakim są ośrodki wsparcia najwięcej osób zatrudnionych jest w środowiskowych domach samopomocy (401 pracowników).

Ustawa o pomocy społecznej obliguje ośrodki pomocy społecznej do zatrudnienia nie mniej niż 3 pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną

w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2020 roku, na terenie województwa świętokrzyskiego, **11 ośrodków pomocy społecznej nie spełniało** ustawowego wskaźnika zatrudnienia minimalnej liczby pracowników socjalnych: Bodzechów, Iwaniska, Kluczewsko, Koprzywnica, Michałów, Miedziana Góra, Morawica, Opatów, Suchedniów, Wąchock oraz Złota.

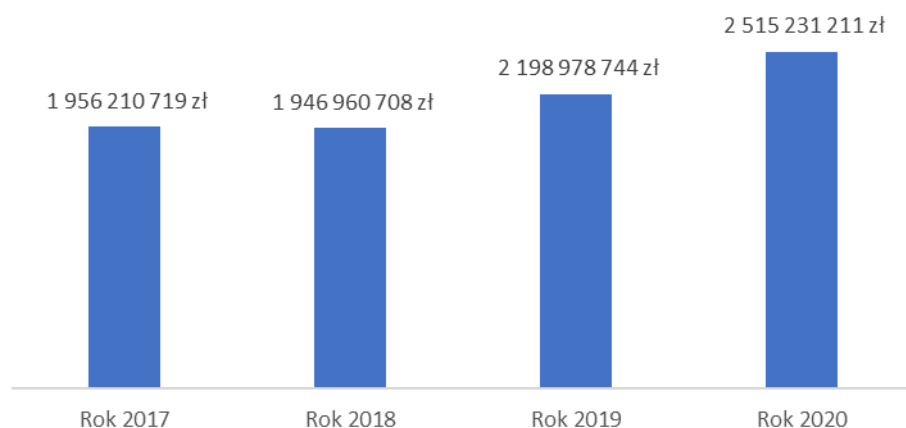
Mapa 35 OPS, które w 2020 roku spełniają lub nie spełniają ustawowego wskaźnika I - 1 pracownik na 2000 mieszkańców lub wskaźnika II - 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących oraz zatrudniają co najmniej 3 pracowników socjalnych.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

7. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I W INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W niniejszym rozdziale wyszczególnione zostały wszystkie poniesione wydatki przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej związane z wykonywaniem zadań własnych i zleconych w obszarze udzielanej pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, różnych form wsparcia, programów i projektów według klasyfikacji budżetowej. Uwzględnione zostały wszystkie środki bez względu na źródło pochodzenia, zarówno środki budżetu państwa, jak i środki własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym także środki pochodzące z Unii Europejskiej.

Wykres 39 Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone (w zł).

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

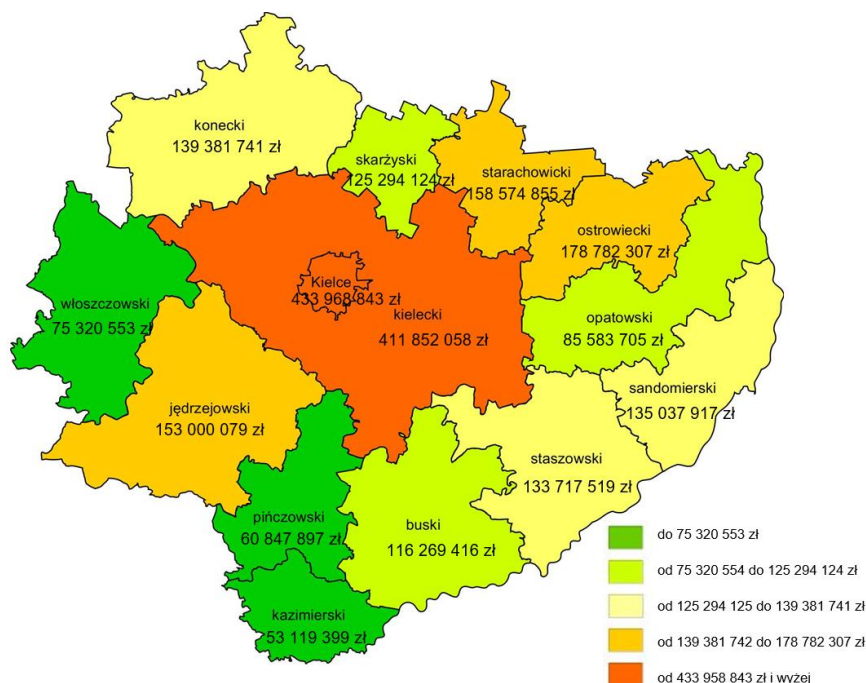
Wydatki ogółem poniesione przez samorzady powiatowe oraz gminne związane z realizacją zadań w ramach polityki społecznej w województwie świętokrzyskim w 2020 roku oszacowano na poziomie **2 515 231 211 zł** i jest to **więcej 14,4%** w porównaniu do 2019 roku.

Środki finansowe na realizację zadań własnych i zleconych pomocy społecznej wydatkowane w ramach następujących działów klasyfikacji budżetowej:

- 851 - Ochrona zdrowia;
- 852 - Pomoc Społeczna;
- 853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej;
- 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza;
- 855 - Rodzina.

W 2020 roku **86%** kwoty wydatkowanej w zakresie wybranych zadań w obszarach pomocy społecznej i polityki społecznej znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

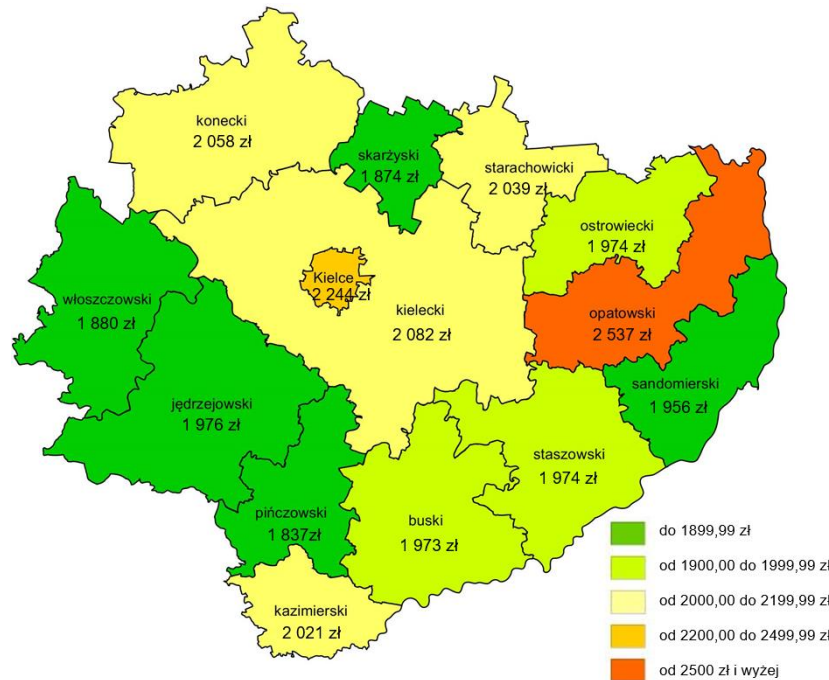
Mapa 36 Wysokość środków (w zł) finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

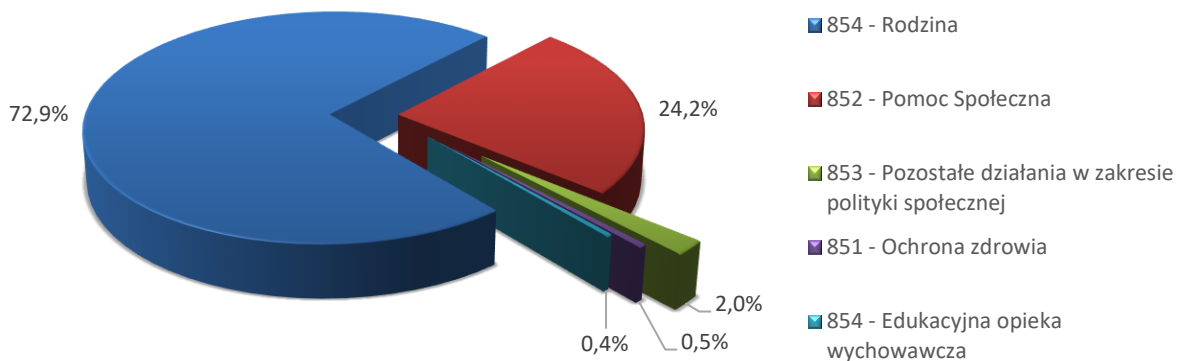
Mapa przedstawia kwoty wydatkowanych środków pieniężnych przez samorzady (gminy oraz powiaty) na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i polityki społecznej zagregowane według powiatów. Wysokość środków przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze polityki społecznej w sposób naturalny koreluje z liczbą mieszkańców poszczególnych powiatów. W 2020 roku najwięcej środków przeznaczył powiat kielecki z kwotą **439 185 065 zł**. Najmniej na politykę społeczną wydatkowano w powiatach: kazimierskim **67 365 341 zł**, pińczowskim **70 706 403 zł** oraz włoszczowskim **84 120 686 zł**.

Mapa 37 Wysokość środków (w zł) finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej przypadająca na jednego mieszkańca w ujęciu powiatowym w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Na potrzeby niniejszej analizy dokonano przeliczenia wysokości środków przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze polityki społecznej na jednego mieszkańca. Największą kwotę odnotowano w powiecie opatowskim **2537 zł** na osobę, natomiast najmniejszą w powiatach pińczowskim **1 837 zł** oraz skarżyskim **1 874 zł**. Średnia wartość dla województwa świętokrzyskiego przypadająca na jednego mieszkańca w 2019 roku wyniosła **1939,27 zł**.

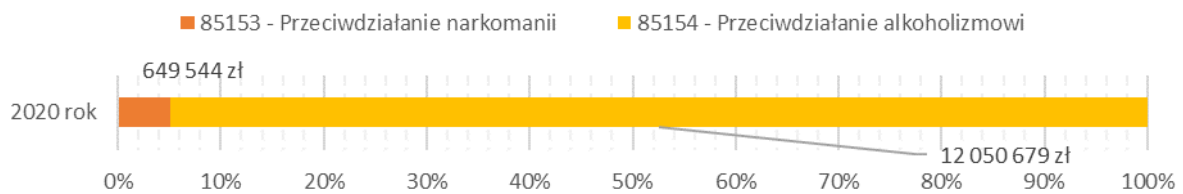
Wykres 40 Struktura wydatków w obszarze polityki społecznej w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Ochrona zdrowia

Środki finansowe na wydatki z pomocy społecznej w dziale „851 - Ochrona zdrowia” dotyczą przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi. **22,7%** kwoty wydatkowanej na ochronę zdrowia znajdowało się w budżetach OPS i PCPR. W 2020 roku na realizację tych zadań samorządy wydatkowały **12 700 223 zł**, z czego **95%** stanowią koszty przeznaczone na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi.

W 2020 roku kwota wydatkowana na przeciwdziałanie alkoholizmowi wynosiła **12 050 679 zł**, co w porównaniu do 2019 roku stanowiło spadek o **(48,5%)**.

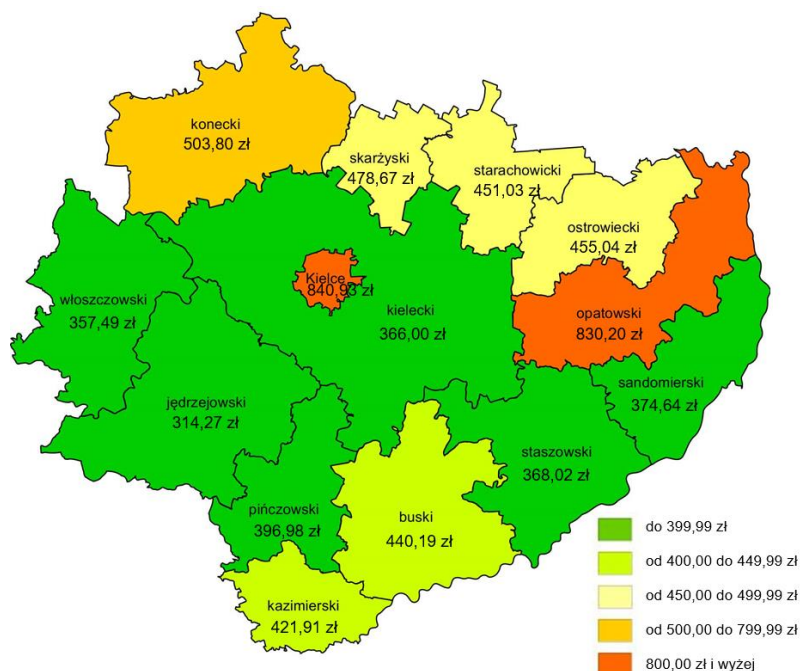
Wykres 41 Struktura wydatków w dziale „851 - Ochrona zdrowia” w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Pomoc społeczna

W 2020 roku w ramach działu „852 - Pomoc społeczna” wydatkowano łącznie **607 610 917 zł** - jest to więcej o **8,7%** w porównaniu do 2019 roku. **69,2 %** kwoty wydatkowanej w 2020r. znajdowało się w budżetach OPS i PCPR. Na potrzeby analizy dokonano porównania wydatków na pomoc społeczną średnio na jednego mieszkańca zagregowaną do powiatów.

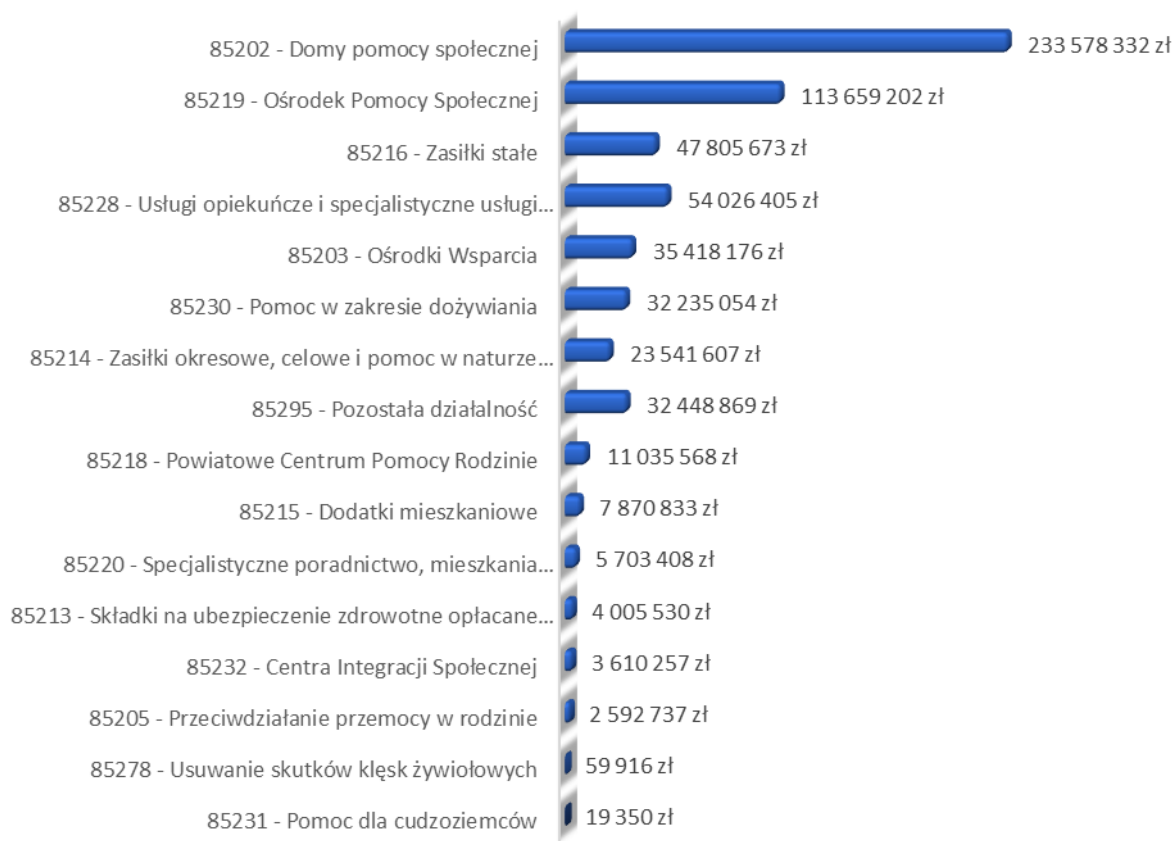
Mapa 38 Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej w dziale 852 – Pomoc Społeczna przypadająca na 1 mieszkańca w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Największą kwotę wydatkowaną na pomoc społeczną odnotowano w mieście Kielce **840,93 zł** na osobę oraz w powiecie opatowskim **830,20 zł**, natomiast najmniejszą kwotę wykazano w powiecie jędrzejowskim **314,27 zł**.

Średnia wartość wydatkowana na pomoc społeczną przypadająca na jednego mieszkańca województwa świętokrzyskiego w 2020 roku wyniosła **493,71 zł**.

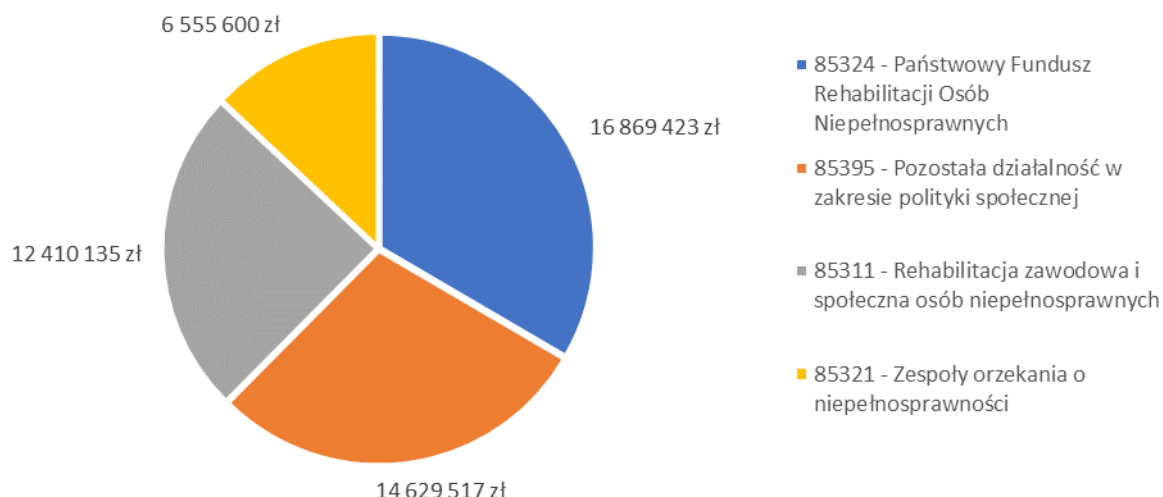
Wykres 42 Wydatki w 2020 roku w ramach działu „852- Pomoc społeczna” (zł).

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W dziale „**Pomoc Społeczna**” największe wydatki w wysokości **233 578 332 zł** generowane były w ramach rozdziału „85202 – Domy pomocy społecznej”. W tej grupie nastąpił **15,5%** wzrost (o **31 417 166 zł**) w porównaniu do roku ubiegłego. Najmniejsze środki finansowe w wysokości: **19 350 zł** wydatkowane były na pomoc dla cudzoziemców, podobnie w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej

Suma wydatków w dziale „**853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej**” wyniosła **50 464 675 zł**, co stanowi wzrost o **17,3%** w porównaniu do 2019 roku. Struktura wszystkich wydatków na zadania w ramach tego działu przedstawiona została na poniższym wykresie.

Wykres 43 Wydatki w dziale „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej” w 2020r.

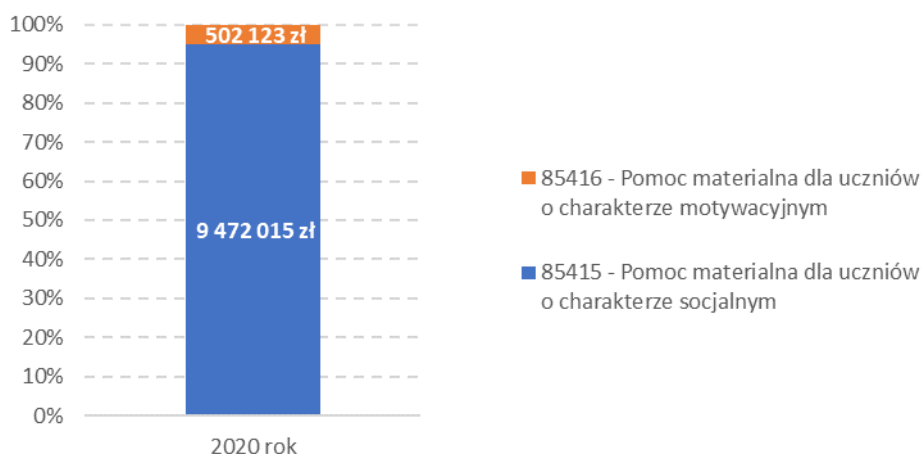
Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Poniesione wydatki w tym dziale stanowią **2%** ogółu środków finansowych przeznaczonych na wydatki w obszarach polityki społecznej w budżecie jednostek samorządu terytorialnego. **39,2%** kwoty wydatkowanej w ramach działu „853 – Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Najwięcej środków wydatkowanych było w rozdziale Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **16 869 423 zł**, następnie: pozostała działalność w zakresie polityki społecznej – **14 629 517 zł**, rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – **12 410 135 zł** oraz zespoły orzekania o niepełnosprawności – **6 555 600 zł**.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Na realizację zadań w dziale „854 – Edukacyjna opieka wychowawcza” w 2020 roku samorzady wydatkowały kwotę **9 974 138 zł**, o **7,6%** mniejszą w odniesieniu do 2019 roku.

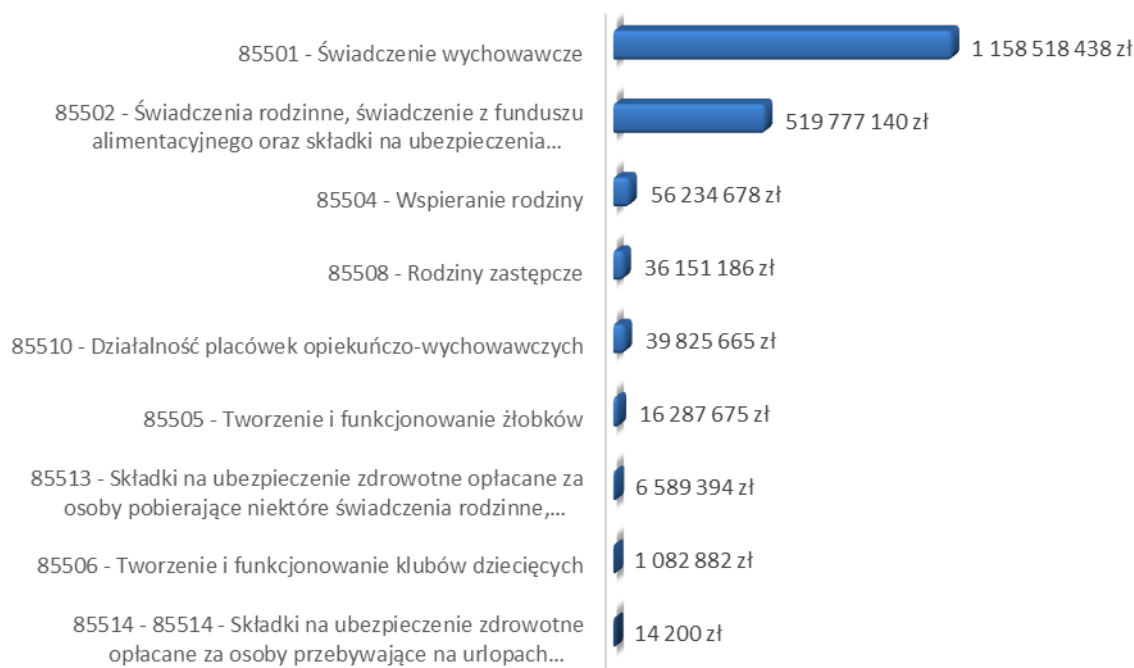
Wykres 44 Wydatki w 2020 roku w ramach działu „854 – Edukacyjna opieka”.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Środki te przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (**9 472 015 zł**) oraz motywacyjnym (**502 123 zł**). **29%** kwoty wydatkowanej w ramach działu „**854 – Edukacyjna opieka wychowawcza**” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Rodzina

W ramach działu „**855 - Rodzina**” łącznie w 2020 roku wydatkowano **1 834 481 258 zł**, w porównaniu do 2019 roku odnotowano **17,5% wzrost**. **93,8%** kwoty wydatkowanej w ramach działu „**855 – Rodzina**” znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.

Wykres 45 Wydatki w 2020 roku w ramach działu „855- Rodzina” (w zł).

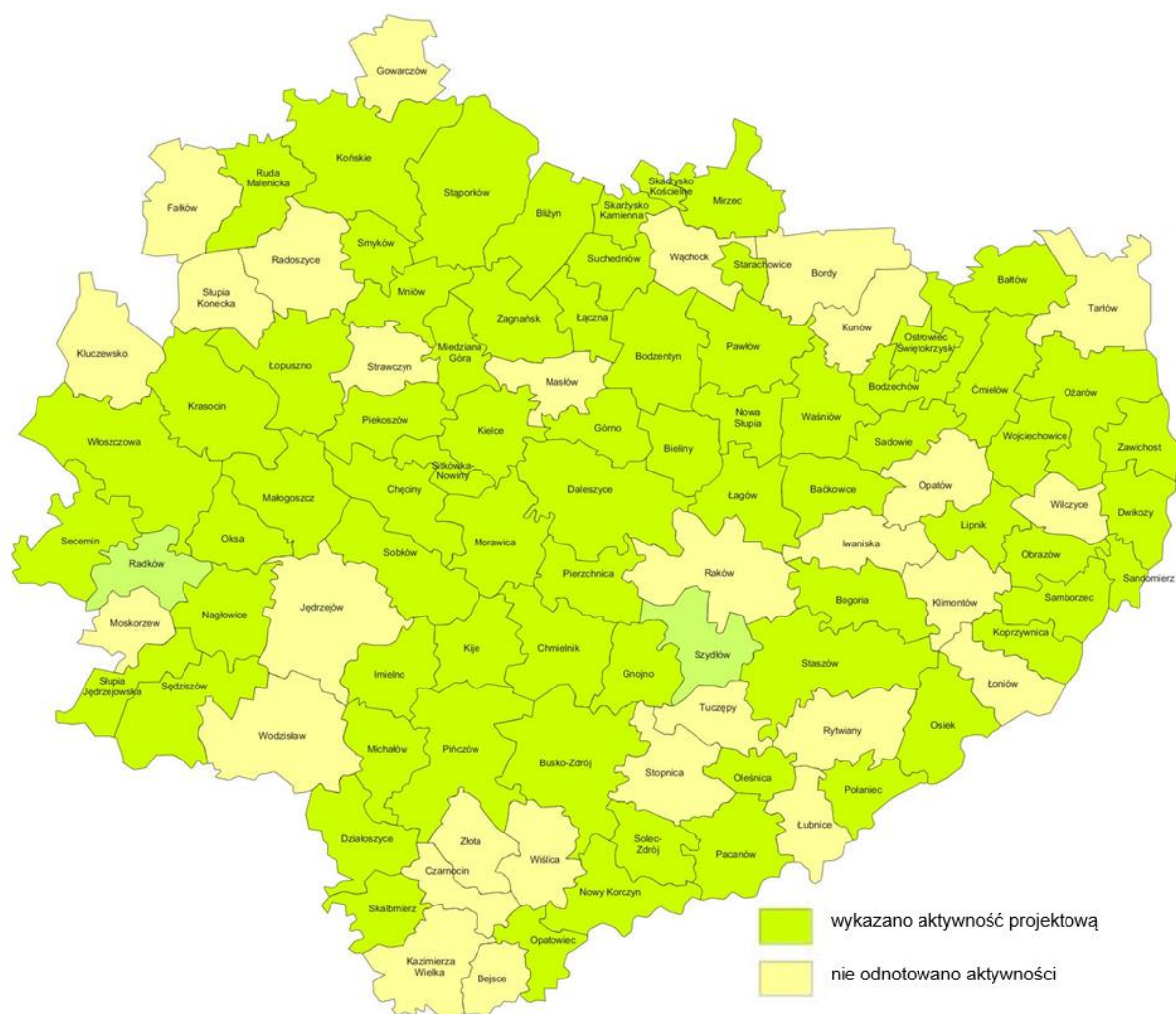
Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W dziale „Rodzina” największe wydatki w wysokości **1 158 518 438 zł** wiążą się ze świadczeniem wychowawczym, w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano wzrost wolumenu wypłaconych świadczeń o **236 942 424 zł**. Następnie w rozdziale 85502 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, zanotowano wydatki w wysokości **519 777 140 zł**, co stanowi wzrost w porównaniu do roku ubiegłego o **28 858 072 zł**. Najmniejsze środki finansowe w roku 2020 wydatkowane były w kwocie **14 200 zł** na dział 85514, który obejmuje: składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem.

8. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA ORAZ WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Aktywność projektowo-konkursowa samorządów powiatowych i gminnych polega na realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych np.: Europejskiego Funduszu Społecznego, udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. Na podstawie danych oceny zasobów pomocy społecznej określono, które gminy oraz powiaty wykazały się aktywnością w zakresie pozyskiwania środków na realizację projektów w obszarze pomocy społecznej. Na podstawie sprawozdań określono, które samorzady zlecały do realizacji zadania z obszaru pomocy społecznej organizacjom pozarządowym.

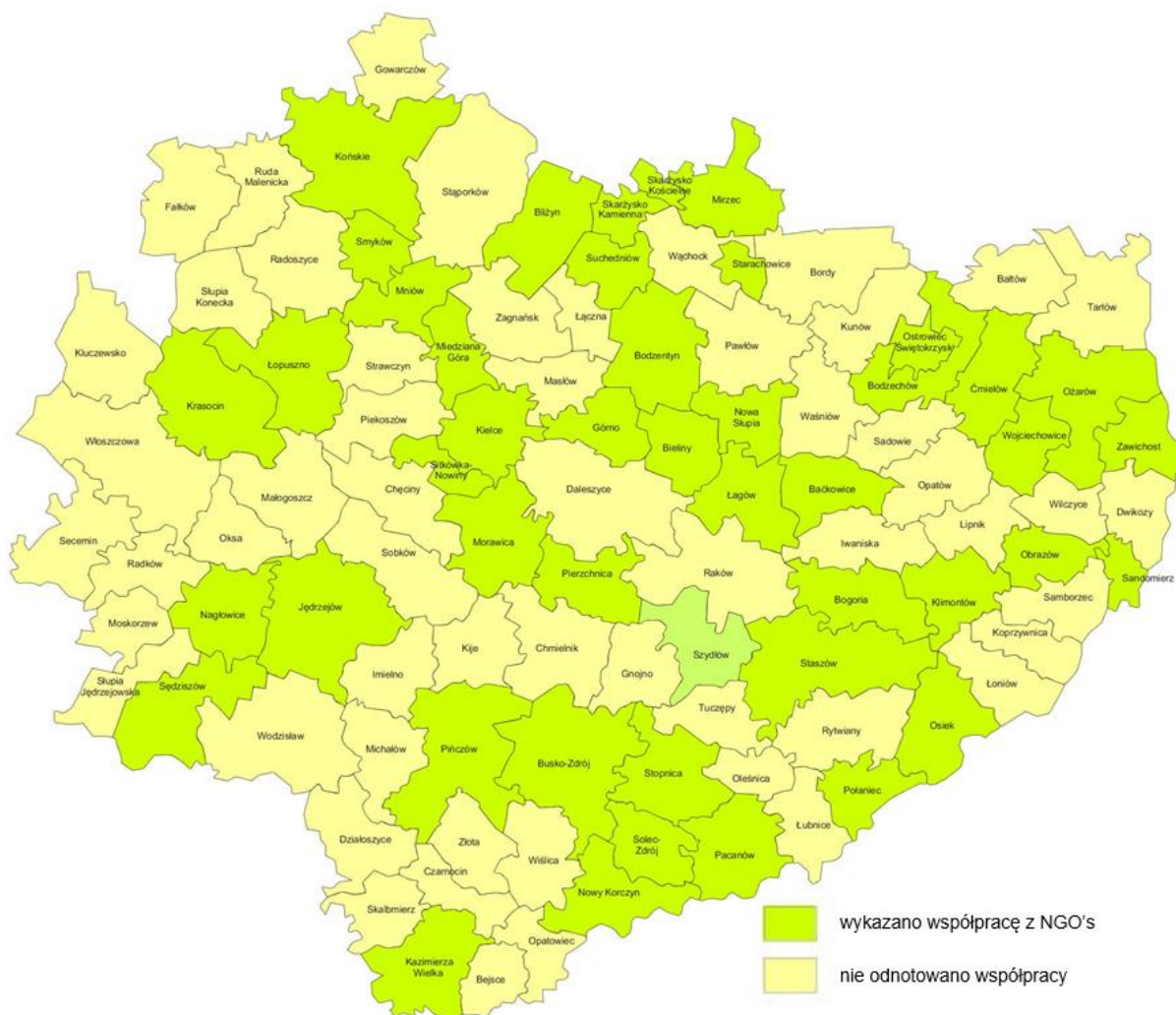
Mapa 39 Aktywność konkursowo projektowa samorządów gminnych w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Odnotowano wzrost aktywności projektowo-konkursowej samorządów gminnych. W 2020 roku **74** jednostki gminne wykazały aktywność w przedmiotowym zakresie, w 2019 roku projekty realizowało **68** samorządów gminnych. W 2020 roku (podobnie jak w roku ubiegłym) **100%** samorządów powiatowych wykazało aktywność w tym zakresie.

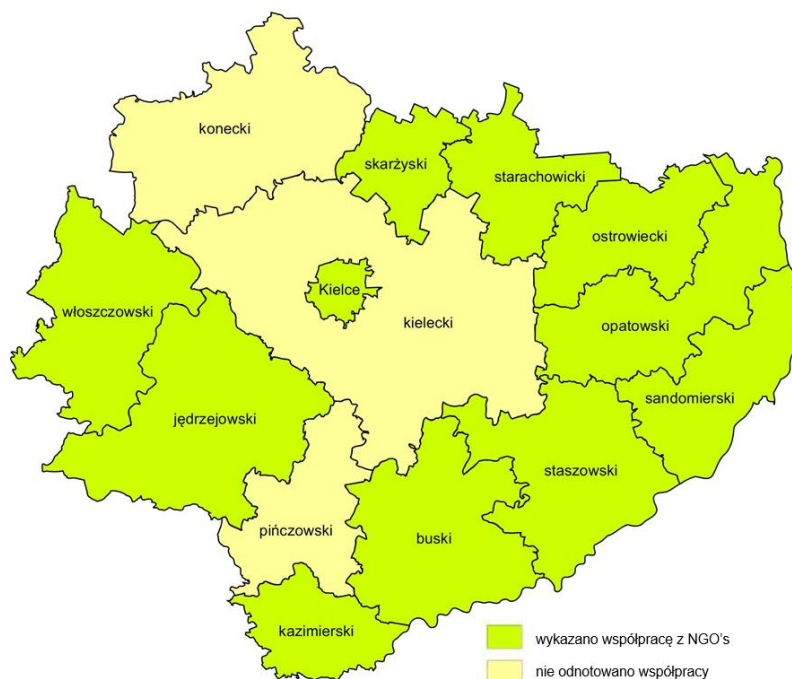
Mapa 40 Samorządy gminne zlecające zadania z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

Zmalała o **6,5%** liczba samorządów gminnych, które wykazały się współpracą z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy społecznej. W 2020 roku w województwie świętokrzyskim **46** gmin deklarowało zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej, w 2019 roku było to **49** gmin.

Mapa 41 Zlecanie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez samorzady powiatowe w 2020r.

Źródło: Sprawozdanie OZPS.

W 2020 roku w województwie świętokrzyskim **11** samorządów powiatowych deklaroowało współpracę z organizacjami pozarządowymi w przedmiotowym zakresie, co stanowiło **72,7%** powiatów.

9. WNIOSKI DOTYCZĄCE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ

Demografia:

- W województwie świętokrzyskim w 2020 roku było mniej urodzeń żywych, wzrosła natomiast śmiertelność mieszkańców regionu w stosunku do 2019 roku. Województwo świętokrzyskie w 2020 roku charakteryzuje się **ujemnym przyrostem naturalnym** wynoszącym **-3 547**.
- Saldo migracji zagranicznych dla województwa świętokrzyskiego w 2020 roku było dodatnie, natomiast saldo migracji wewnętrznych było ujemne, wynikiem czego ogólne **ujemne saldo migracji** wynosiło **-2 013**.
- W 2020 roku odnotowany został spadek ludności zamieszkującej województwo świętokrzyskie o **9 335** mieszkańców w odniesieniu do 2019 roku. Liczba ludności zmniejszyła się we wszystkich powiatach województwa.
- Największy spadek liczby mieszkańców w województwie odnotowano w mieście Kielce (**-1 437**) oraz w powiatach: ostrowieckim (**-1 253**), starachowickim (**-1 027**), skarżyskim (**-828**), koneckim (**-786**).
- W regionie zamieszkiwało więcej kobiet (**51,3%**) niż mężczyzn (**48,7%**).
- Mamy do czynienia ze zjawiskiem feminizacji starości tj. zdecydowanej przewagi kobiet w populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Rynek pracy:

- Na koniec 2020 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wynosiła **8,5%** i była wyższa o **0,6%** w odniesieniu do 2019 roku. Stopa bezrobocia w regionie była wyższa o **2,7%** od stopy bezrobocia odnotowanej w tym okresie w kraju (**5,2%**).
- **Wzrost poziomu bezrobocia wystąpił w 11 powiatach i mieście Kielce**, natomiast spadek wystąpił w 2 powiatach: kieleckim i opatowskim.
- Na koniec 2020 roku **najwyższą stopę bezrobocia** odnotowano w powiatach: skarżyskim (**16,6%**), opatowskim (**13,4%**), koneckim (**12,7%**), ostrowieckim (**11,5%**) i kieleckim (**9,5%**).

Infrastruktura społeczna:

- W 2020 odnotowano o **7,3%** mniej mieszkań komunalnych w zasobach gmin.
- Na obszarze województwa świętokrzyskiego w 2020 roku funkcjonowały **83** podmioty świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 tj.: żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce (publiczne i niepubliczne).

- Wskaźnik liczby dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 wyniósł **85** w latach poprzednich wskaźnik wynosił 69 w 2018 roku, 58 w 2017 roku.
- W roku szkolnym 2019/2020 w województwie świętokrzyskim funkcjonowało **803** placówek wychowania przedszkolnego.
- Wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat w roku szkolnym 2019/2020 dla woj. świętokrzyskiego wynosił **852**.
- W 2019 roku łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, wynosiła **197** placówek, o **9,4%** więcej w odniesieniu do 2018 roku, **30,4%** wzrost w stosunku do 2018 roku.
- Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2019 roku funkcjonowało **8** hospicjów w powiatach: buskim (**1**), jędrzejowskim (**1**), koneckim (**1**), ostrowieckim (**1**), starachowickim (**1**), staszowskim (**1**), włoszczowskim (**1**) oraz mieście Kielce (**1**).

KORZYSTAJĄCY Z POMOCY I WSPARCIA

- Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni ostatnich lat systematycznie maleje, w 2020 roku spadła **poniżej 94 tysięcy** i była najmniejsza.
- **Najczęstszym powodem udzielania pomocy i wsparcia** w województwie świętokrzyskim w 2020 roku wg liczby osób w rodzinach była: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność.
- Średnia wartość wskaźnika deprivacji lokalnej (liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców) dla województwa świętokrzyskiego w 2020 roku wynosiła **57,42** i była mniejsza o **7,33** w odniesieniu do 2019 roku (**64,75**).
- W 2020 roku w **61** gminach poziom wskaźnika deprivacji lokalnej był wyższy niż średnio w województwie.
- W 2020 roku wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców wyniósł **59,2%** i był większy o **6 p.p.** w odniesieniu do 2019 roku (**58,6%**).
- Blisko **60%** wszystkich beneficjentów pomocy społecznej w 2020 roku to osoby długotrwale z niej korzystające.
- Wartość wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (liczba osób, które otrzymały świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców) mówiący o skali osób, których dochód uprawnia ich do korzystania ze świadczeń pieniężnych

z pomocy społecznej tzw. próg interwencji socjalnej, w 2020 roku wyniosła **42,33** i była niższa w stosunku do roku 2019 (**44,03**).

- W **59** gminach wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej były wyższe niż średnia wartość wskaźnika w województwie.
- W 2019 roku 53% osób korzystających z pomocy społecznej to beneficjenci w wieku produkcyjnym, 28% w wieku przedprodukcyjnym, a 20% w wieku poprodukcyjnym.
- W województwie świętokrzyskim w 2020 roku odnotowano spadek liczby rodzin objętych pomocą i wsparciem ogółem: zarówno rodzin wielodzietnych w każdym typów rodzin, rodzin z mniejszą liczbą dzieci, rodzin niepełnych, rodzin emerytów i rencistów.
- Na przestrzeni lat 2016-2019 widoczny był wzrost w zakresie liczby osób objętych usługami opiekuńczymi. W 2020 roku z usług opiekuńczych ogółem skorzystało **4 014** osób, tj. o **8,8%** mniej niż w 2019 roku. Wysokość wolumenu kwoty na świadczenia opiekuńcze w 2020 roku wyniósł **38 817 001** zł, o **1,6%** więcej niż w 2019 roku.
- Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyniosła **1 317** osób i zmniejszyła się o **6,4%**, natomiast spadek liczby świadczeń wyniósł **10,4%**. W 2020 odnotowano **3,3%** wzrost kwoty świadczeń w odniesieniu do 2019 roku.
- W 2020 roku w województwie świętokrzyskim **35** gmin nie wykazało w sprawozdaniach realizacji usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.
- W 2020 roku **wzrosła** liczba rodzin i osób w rodzinach, która skorzystała z **poradnictwa specjalistycznego** w porównaniu z rokiem 2019, odpowiednio o **20,9%** i **13%**
- Odnotowano **spadek** liczby rodzin, liczby osób w rodzinach objętych **pracą socjalną** o **8,2% rodzin** i **10,5% osób w rodzinach**.
- Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2020 roku była mniejsza o **3,7%** w stosunku do 2019 roku.
- W 2020 roku w odniesieniu do 2019 roku odnotowano **mniejszą** liczbę zawartych **kontraktów socjalnych** oraz osób objętych kontraktami socjalnymi.
- Liczba kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej wynosiła **1 045** - mniej o **15,2%**, liczba osób objęta była mniejsza o **2,9%**.

- ☞ W przypadku kontraktów socjalnych dotyczących osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, liczba kontraktów wynosiła **371** i była mniejsza o **40,1%**, natomiast liczba osób objęta kontraktem zmniejszyła się o **38,3%**.
- ☞ W 2020 roku odnotowano spadek liczby osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym o **15,8%** w odniesieniu do 2019 roku.

Wsparcie rodziny i piecza zastępcza:

- ☞ Liczba asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim w 2020 roku wyniosła **131**, o **8** mniej w stosunku do 2019 roku. W roku oceny odnotowano jest **7,7%** spadek liczby rodzin objętą pracą asystenta rodziny z **1 428** rodzin do **1 318** w 2020 roku.
- ☞ Zatrudnienia asystenta rodziny **nie odnotowano w 8 gminach**.
- ☞ Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła **683**, w odniesieniu do roku 2019 była mniejsza o **9** rodzin.
- ☞ W 2020 roku odnotowano **281** rodzin zastępczych niezawodowych o **1** rodzinę więcej.
- ☞ Zwiększyła się o **4** liczba rodzin zawodowych, w 2020 roku w regionie funkcjonowało **19** rodzin zastępczych zawodowych.
- ☞ Wśród zawodowych rodzin zastępczych w 2020 roku funkcjonowało **9** rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, **5** rodzin zastępczych specjalistycznych.
- ☞ Z roku na rok zmniejsza się liczba rodzinnych domów dziecka, w 2020 roku liczba placówek wyniosła **12**, mniej o **1** tego typu placówkę w stosunku do 2019 roku.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami:

- ☞ Kwota dofinansowania z PFRON i środków własnych powiatów skierowana na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami w 2020 roku wyniosła **44 803 434 zł** i była większa o **15,5%** w odniesieniu do 2019 roku.
- ☞ Odnotowano wzrost liczby osób objętych wsparciem w ramach likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się o **9,8%**.
- ☞ W 2020 roku nastąpił spadek liczby osób, które uzyskały pomoc w zakresie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych o **39,4%** w odniesieniu do 2019 roku.
- ☞ Wzrosła o **14,1%** liczba osób, które uzyskały pomoc na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.
- ☞ Odnotowano **8,7%** spadek liczby świadczeń w programie „Aktywny Samorząd”, zwiększyła się natomiast wartość dofinansowania ww. Programu o **10%**.
- ☞ Wzrosła o **4,1%** liczba osób z niepełnosprawnościami będących uczestnikami dofinansowanych imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

INNE RODZAJE POMOCY I WSPARCIA

- W 2020 roku odnotowano **27,4%** wzrost kwoty wypłaconych świadczeń wychowawczych. Ogółem na świadczenia wychowawcze wydatkowano kwotę **1 158 518 438 zł**.
- Z zasiłków rodzinnych w województwie świętokrzyskim skorzystało **33 505** rodzin na ogólną kwotę **138 777 253 zł**. W roku oceny odnotowano spadek zarówno liczby rodzin jak i kwoty świadczeń odpowiednio o **18,6%** i **13,2%** w odniesieniu do 2019 roku.
- W 2020 roku ośrodki pomocy społecznej przyznały w sumie **508 215** zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę: **109 487 320 zł**.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

- Ośrodki wsparcia – **115** w tym: Środowiskowe Domy Samopomocy – **39**,
- Dzielne domy pomocy – **15**,
- Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie – **10**,
- Domy pomocy społecznej – **43**,
- Mieszkanie chronione/wspomagane/aktywizujące – **292**,
- Ośrodki interwencji kryzysowej – **11**,
w tym punkty interwencji kryzysowej – 3,
- Jednostki specjalistycznego poradnictwa – **8**,
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze – **45**,
- Centra Integracji Społecznej – **6**,
- Kluby Integracji Społecznej – **19**,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej – **32**,
- Zakłady Aktywności Zawodowej – **5**.

KADRA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ

- W 2020 roku, na terenie województwa świętokrzyskiego, **11 ośrodków pomocy społecznej nie spełniało** ustawowego wskaźnika zatrudnienia.

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I W INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JST

- Wydatki ogółem poniesione przez samorządy powiatowe oraz gminne związane z realizacją zadań w ramach polityki społecznej w województwie świętokrzyskim w 2020 roku oszacowano na poziomie **2 515 231 211 zł** i jest to **więcej 14,4%** w porównaniu do 2019 roku.

- **86%** kwoty wydatkowanej w zakresie wybranych zadań w obszarach pomocy społecznej i polityki społecznej znajdowało się w budżetach OPS i PCPR.
- Średnia kwota przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze polityki społecznej na jednego mieszkańca województwa wyniosła **1939,27 zł**.
- Średnia kwota przeznaczonych na zadania realizowane w obszarze pomocy społecznej (działu „852 - Pomoc społeczna”) na jednego mieszkańca w regionie wynosi **493,71 zł**.

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

- W 2020 roku odnotowano wzrost aktywności projektowo-konkursowej samorządów gminnych. **74** jednostki gminne wykazały aktywność projektowo-konkursową.
- **Wszystkie** samorzady powiatowe wykazały aktywność w tym zakresie w 2020 roku.
- Liczba gmin, które wykazały współpracę z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy społecznej była mniejsza o **6,5%** W 2020 roku **46** gmin deklarowało zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej, w 2019 roku było to **49** gmin.
- **11** samorządów powiatowych deklarowało współpracę z organizacjami pozarządowymi w przedmiotowym zakresie, co stanowi wzrost o **2**.

REKOMENDACJE

- Rozwijanie usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym uwzględniający dynamikę długookresowych trendów demograficznych.
- Rozwijanie usług reintegracji społeczno-zawodowej mających na celu aktywizację osób biernych zawodowo.
- Wspieranie skutecznych mechanizmów pozwalających na łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi (elastyczne miejsca pracy, większa dostępność żłobków oraz przedszkoli).
- Zwiększenie dostępności pomocy w postaci opieki instytucjonalnej nad dziećmi (żłobki, przedszkola, świetlice oraz kluby dla dzieci).
- Aktywne działania promujące pozytywny wizerunek rodziny (kampanie społeczne oraz spotkania edukacyjne).
- Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny jako bezwzględnie koniecznej metody wsparcia jej funkcjonowania, co pozwoli na zintensyfikowanie indywidualnej pracy z większą liczbą rodzin.
- Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny w celu wzmocnienia kompetencji pracy z rodzinami w których zogniskowanych jest wiele problemów społecznych.
- Promowanie idei rodzin wspierających jako ważnego narzędzia wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Rozwijanie oferty poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, rodzinnego, prawnego).
- Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, z uwagi na ważną rolę jaką odgrywają w profilaktyce wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W szczególności tworzenie świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych.
- Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, z uwagi na ważną rolę jaką odgrywają w profilaktyce wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W szczególności w formie:
 - opiekuńczej, w tym w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
 - specjalistycznej, np. świetlica socjoterapeutyczna,
 - pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

- Organizacja szkoleń dla pracowników działających na rzecz wsparcia rodziny, w celu skuteczniejszej i bardziej efektywnej pracy z rodziną.
- Wdrażanie mechanizmów koordynacji oraz kooperacji służb funkcjonujących w ramach różnych systemów tj. pomocy społecznej, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, ochrony zdrowia.
- Działania promujące ideę rodzicielstwa zastępczego.
- Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych.
- Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w tym zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego.
- Zapewnienie wsparcia umożliwiającego usamodzielniającym się wychowankom rozwój umiejętności prospołecznych i zawodowych, a także określenie ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz planowania kariery.
- Wsparcie procesu zatrudnienia usamodzielnianych wychowanków.
- Usamodzielnianie osób wychowujących się w pieczy zastępczej i wkraczających w dorosłość, poprzez tworzenie mieszkań chronionych oraz lokali aktywizujących.
- Utworzenie w każdym powiecie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- Wspieranie procesu deinstytucjonalizacji usług na rzecz usług środowiskowych.
- Rozwijanie usług asystenckich, ukierunkowanych na umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami prowadzenia niezależnego życia.
- Zwiększenie liczby mieszkań chronionych, wspomaganych, aktywizujących oraz treningowych, które zastępują osobom w nich zamieszkującym pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.
- Zapewnienie opieki wytchnieniowej, której celem jest zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami alternatywnej formy czasowej opieki.
- Wspieranie i tworzenie zakładów aktywności zawodowej w celu aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.
- Zwiększenie dostępu do usług, w ramach środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pomocy.
- Realizacja przedsięwzięć promujących aktywny styl życia oraz pozytywny wizerunek osób starszych (kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, rady seniorów).
- Realizacja działań na rzecz integracji międzypokoleniowej.
- Intensyfikacja działań informacyjnych o dostępności usług i możliwości wsparcia osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami.

- Rozwój infrastruktury dedykowanej osobom starszym (kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, rady seniorów).
- Zapewnienie większej dostępności opieki hospicyjnej oraz paliatywnej.
- Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu deinstytucjonalizację usług społecznych, w szczególności w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz osób zależnych.
- Poszerzenie zakresu współpracy międzysektorowej (pomiędzy instytucjami pomocy, integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy a organizacjami trzeciego sektora).
- Włączanie do współpracy nowych partnerów działających na rzecz aktywizacji zawodowej.
- Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej oraz organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zwiększenie liczby dziennych domów pomocy, szczególnie w miejscach gdzie popyt na tego typu usługi jest największy.
- Tworzenie mieszkań chronionych, wspieranych, treningowych oraz lokali aktywizujących dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

SPIS MAP, GRAFIK, TABEL, WYKRESÓW

Spis map:

Mapa 1	Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w ujęciu powiatowym w 31.12.2020r.	5
Mapa 2	Zróźnicowanie stopy bezrobocia w woj. świętokrzyskim w 2020r. wg powiatów.	10
Mapa 3	Żłobki i oddziały żłobkowe w woj. świętokrzyskim w 2020 roku.	13
Mapa 4	Liczba dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3.	14
Mapa 5	Liczba placówek wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2019/2020.	15
Mapa 6	Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat.	16
Mapa 7	Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów ogółem w woj. świętokrzyskim w 2020 roku.	17
Mapa 8	Hospicja w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2020 roku.	17
Mapa 9	Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w 2020 roku.	19
Mapa 10	Liczba osób, którym przyznano świadczenie na podstawie ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w ujęciu powiatowym w 2020 roku.	21
Mapa 11	Wewnątrzregionalne zróźnicowanie wskaźnika deprivacji lokalnej w 2020 roku.	26
Mapa 12	Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w 2020 roku (%).	27
Mapa 13	Liczba rodzin, które zostały objęte świadczeniem pieniężnym w 2020 roku.	29
Mapa 14	Przestrzenne zobrazowanie wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej tj. liczby osób w rodzinach otrzymujących świadczenie pieniężne w 2020 roku.	34
Mapa 15	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2020r.	36
Mapa 16	Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze w 2020r.	40
Mapa 17	Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy w 2020r.	41
Mapa 18	Gminy, które realizują usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w 2020r.	43
Mapa 19	Liczba rodzin, objętych poradnictwem specjalistycznym w 2020r.	44
Mapa 20	Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2020r.	45
Mapa 21	Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2020r.	47

Mapa 22	Zatrudnienie asystentów rodziny w regionie w 2020r.	52
Mapa 23	Liczba rodzinnych domów dziecka w 2020 roku wg powiatów (stan na 31.XII).	59
Mapa 24	Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2020r.....	67
Mapa 25	Świadczenia pielęgnacyjne - liczba świadczeń w 2020r.....	69
Mapa 26	Zasiłek pielęgnacyjny - liczba świadczeń w 2020r.	70
Mapa 27	Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2020r.	73
Mapa 28	Dzienne domy pomocy w woj. świętokrzyskim w 2020r.	76
Mapa 29	Noclegownie/schroniska dla osób bezdomnych/ogrzewalnie w 2020r.....	77
Mapa 30	Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.....	81
Mapa 31	Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące w woj. świętokrzyskim w 2020r.....	82
Mapa 32	Ośrodki Interwencji Kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.	84
Mapa 33	Jednostki specjalistycznego poradnictwa w woj. świętokrzyskim w 2020r.....	84
Mapa 34	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2020r.	85
Mapa 35	OPS, które w 2020 roku spełniają lub nie spełniają ustawowego wskaźnika I - 1 pracownik na 2000 mieszkańców lub wskaźnika II - 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących oraz zatrudniają co najmniej 3 pracowników socjalnych.	95
Mapa 36	Wysokość środków (w zł) finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym w 2020r.....	97
Mapa 37	Wysokość środków (w zł) finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej przypadająca na jednego mieszkańca w ujęciu powiatowym w 2020r.	98
Mapa 38	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej w dziale 852 – Pomoc Społeczna przypadająca na 1 mieszkańca w 2020r.	99
Mapa 39	Aktywność konkursowo projektowa samorządów gminnych w 2020r.....	103
Mapa 40	Samorządy gminne zlecające zadania z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym w 2020r.	104
Mapa 41	Zlecanie zadań z pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez samorządy powiatowe w 2020r.....	105

Spis rysunków

Rysunek 1 Liczba i odsetek kobiet i mężczyzn zamieszkujących woj. świętokrzyskie. 7

Spis tabel

Tabela 1	Liczba mieszkańców woj. świętokrzyskiego w latach 2017-2020 (stan na 31.XII)	6
Tabela 2	Rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 w woj. świętokrzyskim.	13
Tabela 3.	Infrastruktura wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim wg roczników szkolnych.....	15
Tabela 4	Zestawienie wskaźnika deprivacji lokalnej z wskaźnikiem osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ujęciu gminnym i powiatowym w latach 2019-2020.....	23
Tabela 5	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej w ujęciu gminnym i powiatowym w latach 2019-2020.	31
Tabela 6	Powody przyznawania pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.....	37
Tabela 7	Liczba zawartych kontraktów/projektów socjalnych oraz liczba osób objęta kontraktem/ projektem socjalnym w woj. świętokrzyskim latach w 2017-2020..	47
Tabela 8	Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 roku w woj świętokrzyskim. ...	48
Tabela 9	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.	53
Tabela 10	Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2020.	54
Tabela 11	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów (stan na 31.XII).....	55
Tabela 12	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).....	56
Tabela 13	Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów (stan na 31.XII).	58
Tabela 14	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.....	61
Tabela 15	Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w latach 2017-2020.....	61
Tabela 16.	Turnusy rehabilitacyjne w latach 2017-2020.	62
Tabela 17	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2017-2020.	63

Tabela 18	Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2017-2020.....	63
Tabela 19	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2017-2019.	64
Tabela 20	Kwoty świadczeń wychowawczych przyznanych w latach 2017-2020 wg powiatów.	66
Tabela 21	Kwoty przyznanych zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2020.	68
Tabela 22	Liczba świadczeń pielęgnacyjnych oraz wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia w latach 2018-2020.....	68
Tabela 23	Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2020r.	74
Tabela 24	Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.....	78
Tabela 25	Ośrodki interwencji kryzysowej ogółem w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.....	83
Tabela 26	Ośrodki interwencji kryzysowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.	83
Tabela 27	Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim stan na 2020r.....	86
Tabela 28	Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2020r.....	87
Tabela 29	Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim stan w 2020r.....	88
Tabela 30	Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2020r.	91

Spis wykresów

Wykres 1	Piramida płci i wieku dla woj. świętokrzyskiego (stan na 31.12.2020r.).....	7
Wykres 2	Struktura populacji kobiet wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2020r.	8
Wykres 3	Struktura populacji mężczyzn wg ekonomicznych grup wieku w woj. świętokrzyskim w 2020r.	8
Wykres 4	Stopa bezrobocia w powiatach woj. świętokrzyskiego (stan na 31.XII.2020r.). .	9
Wykres 5	Liczba osób bezrobotnych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.....	10
Wykres 6	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, a liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.	12
Wykres 7	Liczba mieszkań socjalnych (lokali) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020...	12
Wykres 8	Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2016-2020.....	16
Wykres 9	Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.	19

Wykres 10	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2017-2020.	20
Wykres 11	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wg. ekonomicznych grup wieku w 2020 roku.....	21
Wykres 12	Wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.....	22
Wykres 13	Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020.	22
Wykres 14	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2017-2020.....	28
Wykres 15	Wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.	30
Wykres 16	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2017-2020.....	35
Wykres 17	Powody udzielenia pomocy i wsparcia w woj. świętokrzyskim w 2020r.	38
Wykres 18	Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017- 2020.	39
Wykres 19	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie świętokrzyskim na przestrzeni lat 2017-2020.....	42
Wykres 20	Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2020....	44
Wykres 21	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2017-2020.....	45
Wykres 22	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w latach 2017-2020.....	46
Wykres 23	Zasiłek stały w latach 2017-2020.	49
Wykres 24	Zasiłek okresowy w latach 2017-2020.	49
Wykres 25	Zasiłek okresowy przyznawany z tytułu w 2020r.	50
Wykres 26	Świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2020r.	51
Wykres 27	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2017-2020 (stan na 31.XII).	55
Wykres 28	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2017-2020 (na 31.XII).	56

Wykres 29	Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2017-2020 (stan na 31 XII).	57
Wykres 30	Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2017-2020 (stan na 31.XII).	59
Wykres 31	Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017- 2020.	60
Wykres 32	Wysokość środków finansowych wydatkowanych w 2020 roku na zasiłki pielęgniacyjne.	71
Wykres 33	Liczba pracowników - ogółem zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2020. ...	92
Wykres 34	Liczba pracowników socjalnych - zatrudnionych w OPS i PCPR w latach 2018-2020.	92
Wykres 35	Liczba aspirantów pracy socjalnej, pracowników świadczących usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze - ogółem zatrudnionych w OPS na w latach 2018-2020.	93
Wykres 36	Pracownicy socjalni w PCPR według poszczególnych stopni - stan na 2020r.	93
Wykres 37	Pracownicy socjalni w OPS według poszczególnych stopni - stan na 2020r.	94
Wykres 38	Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia wg. poszczególnych typów placówek – stan na 2020r.	94
Wykres 39	Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone (w zł).	96
Wykres 40	Struktura wydatków w obszarze polityki społecznej w 2020r.	98
Wykres 41	Struktura wydatków w dziale „851 - Ochrona zdrowia” w 2020r.	99
Wykres 42	Wydatki w 2020 roku w ramach działu „852- Pomoc społeczna” (zł).	100
Wykres 43	Wydatki w dziale „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej” w 2020r.	101
Wykres 44	Wydatki w 2020 roku w ramach działu „854 – Edukacyjna opieka”.....	101
Wykres 45	Wydatki w 2020 roku w ramach działu „855- Rodzina” (w zł).	102

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr XXXIII/460/21
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 28 czerwca 2021 r.**

w sprawie przyjęcia Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za rok 2020.

Zgodnie z art. 16a ust. 1 i ust. 4 w związku z art. 21 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.) oraz art. 14 ust.1 pkt. 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn.zm.) do zadań samorządu województwa należy sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na podstawie ocen sporządzonych przez gminy i powiaty z terenu województwa. Ocena uwzględnia kwestie i problemy społeczne wynikające z przyjętej Strategii.

Samorząd województwa przygotowuje ocenę w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. Dokument winien być przedłożony właściwemu wojewodzie do dnia 31 lipca br.